

VÝROČNÍ ZPRÁVA

**Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2008**

České Budějovice
2009

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
Tel.: 387 929 311, tel./fax: 386 356 447
www stránky: <http://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-86260-99-0

Úvodní slovo ředitele

Rok 2008 byl velkou výzvou pro muzejníky, když dostali příležitost uspořádat rozsáhlou interaktivní výstavu k odkazu Karla Klostermanna. Rok 2008 – rok Karla Klostermanna (1848–1923), připomněl život a dílo tohoto šumavského spisovatele. Časově i finančně náročný přeshraniční projekt, na němž se kromě Jihočeského muzea podílely Regionální muzeum v Českém Krumlově, Prachatické muzeum a Jihočeská vědecká knihovna, dostal název Šumava Karla Klostermanna s podtitulem Příběh šumavské podmalby. Název prozrazuje, že druhým tématem, na který se výstava v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích soustředila, byla šumavská lidová podmalba jako typický a reprezentativní fenomén svěbytného lidového výtvarného projevu a neodmyslitelná součást života lidí na Šumavě především ve 2. polovině 19. století a 1. třetině století dvacátého.

Výstava byla pojata jako hold Klostermannovu literárnímu odkazu, šumavské přírodě a podmalbě. Genius loci šumavských lesů a původních venkovských stavení byl inspirací pro celkové prostorové a výtvarné pojetí výstavy. Množství zajímavých exponátů doplněné řadou technických a audiovizuálních prvků moderní muzejní výstavní prezentace byly zkouškou, zda i novoklasicistní architektura a vnitřní prostory muzejní budovy pojmu zvolené téma a zaujmou návštěvníky všech generací.

V červnu 2008 byla zahájena vlastní realizace velkého výstavního projektu Šumava Karla Klostermanna – Příběh šumavské podmalby a dne 26. září 2008 za přítomnosti mnoha vzácných hostů byla výstava otevřena. Jedinečnost v prezentačním stylu potvrdila, že interaktivní výstavy jsou cestou, jak zaujmout vícegenerační publikum návštěvníků výstavy z českého i zahraničního prostředí. Více než 20 000 návštěvníků do konce roku 2008 ukázalo zájem veřejnosti o téma spjaté s osobou mnohdy opomíjenou a prostředím, které je dosud blízké mnoha obyvatelům regionu i jeho příležitostným návštěvníkům.

Výstava Šumava Karla Klostermanna – Příběh šumavské podmalby je bezesporu jedním z nejúspěšnějších výstavních počínů v historii Jihočeského muzea a zůstane vysoko nastavenou lafkou podobným aktivitám muzejníků i dalším velkým výstavním záměrům.

Mgr. Pavel Šafr
ředitel Jihočeského muzea
v Českých Budějovicích

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2008 bylo do sbírek Jihočeského muzea získáno celkem 13 698 kusů nových sbírkových předmětů, zapsaných pod 203 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: vlastním sběrem 10 832 kusy předmětů, koupí 2 470 kusů, dary 282 kusy předmětů a převodem ze starých fondů 114 kusů předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílely: oddělení přírodních věd, oddělení společenských věd, archeologické oddělení a oddělení knihovny.

Archeologické oddělení

Záchrannými, předstihovými a systematickými archeologickými výzkumy byl do sbírek získán materiál z 89 archeologických akcí v počtu 11 670 nálezů zejména keramiky, kostí, kovů a skla (39 přírůstkových čísel).

Knihovna

V souladu se sbírkotvorným záměrem rozšiřování fototéky a v rámci fotodokumentace muzejní činnosti (muzejní akce – zejména výstavy, významné návštěvy, vernisáže výstav, konference, křty nových publikací, Muzejní noc, činnost klubů, přednášky, interiéry a exteriéry objektů muzea, instalace a reinstalace výstav, bezpečnostní alba, zápůjčky, škody, závady a pojistné události), významných událostí a v zájmu dokumentace vybraných témat současnosti (život a proměny v Českých Budějovicích – např. úpravy koryta Vltavy, z dění ve městě – např. masopustní slavnosti, konference smíření, dudácký festival, vánoční trhy atd.) bylo do podsbírký fototéky pořízeno dle plánu 2 931 digitálních snímků – podklad pro výběr do zápisu I. stupně evidence.

Pro zápis do historických knižních sbírek, konkrétně do podsbírký Literární archiv, bylo vybráno, určeno a s ohledem na materiál vhodně adjustováno celkem 538 položek, u kterých byla provedena kontrola odpisu z bývalého regionálního fondu knihovny muzea. Také byla provedena kontrola kvality papíru dostupným testovacím způsobem. Lze říci, že se jedná o velmi zajímavou kolekci literárních rukopisů, strojopisů a zvláště prvopisů regionálních autorů či prací o regionu převážně z 1. poloviny 20. století. K akvizici uvedené kolekce se dospělo díky novému depozitáři v L. B. Schneidera, kam mohly být shromážděné předměty převezeny a mohlo se začít s jejich zpracováním. Následným krokem po této přípravě bude zápis přírůstků do I. stupně evidence.

Do fondu odborné knihovny bylo akvizicemi, nákupy a dary získáno 743 knihovních jednotek, ze starých inventářů regionální literatury bylo před počítačovým zpracováním zapsáno 5 450 knihovních jednotek. Celkem bylo do I. stupně evidence a platných přírůstkových knih zapsáno 6 193 titulů. Díky programu Clavius vytváří zpracovatelka fondu také tištěný přírůstkový seznam. Součástí počítačově zkatologizované literatury je rovněž první část knihovny dr. Pletzera, bývalého ředitele muzea a významného regionálního historika. V zájmu zachování provenience těchto knih a výpovědní hodnoty knižního pozůstalostního celku je každý titul označován razítkem s uvedením původu z tzv. Pletzerovy knihovny.

Díky kontinuálnímu doplňování fondu odborných časopisů bylo zaevidováno 109 titulů odborných časopisů doplňovaných především nákupem a výhodnou formou národní a mezinárodní výměny o tituly odpovídající oborům, které jsou dlouhodobě zastoupeny v muzeu. Čárovým kódem bylo označeno celkem 1 189 jednotek periodik.

Oddělení přírodních věd

Sbírkový fond byl doplňován jednak vlastním sběrem v rámci výzkumných a dokumentačních úkolů, jednak nákupy od soukromých osob. Vlastním sběrem bylo pro další odborné zpracování získáno do fondu entomologie cca 500 kusů, mykologie cca 500 kusů, geologie cca 200 kusů. Nákupy bylo získáno

do přírodovědných sbírek 1 631 kusů, a to do podsbírek Geologie 160 kusů (soubor minerálů D. Kříže, vltavíny od B. Staňka a konkrce z Yukonu od M. Lepšího) a Botaniky 1 571 kusů (herbářové položky cévnatých rostlin od R. Pauliče, V. Chána a P. Lepšího).

Vycházková hůl z pozůstalosti po Otakaru Jeremiášovi – detail rukojeti.

Oddělení společenských věd

V roce 2008 bylo získáno celkem 837 nových sbírkových předmětů (171 přírůstkových čísel). Vlastním sběrem byly získány 4 kusy sbírkových předmětů do fondu numismatiky a 58 sbírkových předmětů do fondu novějších dějin. Akvizicí, nákupy a dary bylo získáno 152 předmětů do fondu etnografie, 263 předmětů do fondu uměleckoprůmyslových sbírek, 8 předmětů do fondu numismatiky, 283 předmětů do fondu novějších dějin a 69 předmětů do fondu nejnovějších dějin.

K nejvýznamnějším přírůstkům podsbírkou Uměleckého průmyslu patří vycházková hůl pocházející z pozůstalosti po českobudějovickém skladateli Otakaru Jeremiášovi, věnovaná paní Kristýnou Litvanovou.

Dalším přínosným darem byla dokumentace rodinné sklárny a rodopis rodiny Adlerů, jakožto důležitá součást badatelské práce osvětlující historii šumavských skláren, kterou do sbírek předali pan ing. Jiří Adler s paní Renatou Adlerovou.

V neposlední řadě je nutné zmínit i náušnice, které původně patřily paní Marii Fenclové (1885–1947).

Jednou z výjimečných akvizic roku 2008 byl nápojový soubor pocházející z 20.–30. let 20. století. Progresivní design československého sklářství první třetiny 20. století se při jeho výrobě projevil v plné míře.

Více o získaných sbírkových předmětech v samostatném článku níže.

Archeologické oddělení

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 39 nových přírůstkových čísel (11 670 předmětů) a 25 čísel sáčků bylo zapsáno do databáze Záchranné výzkumy. Do II. stupně evidence bylo v programu DEMUS zapsáno celkem 156 karet. Byly tak zapsány a zkatalogizovány veškeré přírůstky za rok 2008.

Byla provedena revize fondu Latén. Celkem bylo zrevidováno 15 298 předmětů ve 48 krabicích.

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových krabic a ve vytváření nových lokačních seznamů (fond Středověk a fond Stará budějovická sbírka).

V roce 2008 bylo konzervováno a restaurováno 20 keramických nádob, 24 torz, 15 tkalcovských závaží a externě 108 kovových předmětů z archeologických výzkumů realizovaných archeologickým oddělením v Soběslavi, Třisově, Opalicích, Českém Krumlově a Týně nad Vltavou.

České Budějovice – Krajinská ul. 7. Keramický džbán z jímky z 15. století.

Knihovna

Do I. stupně evidence v programu Clavius bylo zapsáno celkem 6 193 knižních jednotek. Ve II. stupni evidence bylo zkatalogizováno celkem 5 311 knihovních jednotek a bylo pořízeno 5 311 jmenných katalogizačních lístků, přičemž duplicitně byly tištěny katalogizační lístky archeologické literatury (jejíž lístkový katalog se pro potřeby pracovníků i externích badatelů nachází na archeologickém oddělení a pořádá ho pracovnice pověřená správou archeologické příruční knihovny). Dvakrát byly tištěny také katalogizační lístky Pletzerovy knihovny s cílem vytvoření zvláštního katalogu s obsahem této pozůstalostní knihovny, která je navíc zpřístupňována veřejnosti ke studiu, neboť obsahuje hodnotnou regionální literaturu. Signováno bylo 581 knihovních jednotek, přičemž se dodržuje zavedený způsob signování s čárovým kódem. Celkem bylo zpracováno 3 043 předmětových katalogizačních lístků, 5 892 jmenných

lístků, celkem tedy bylo zpracováno a rozříděno 8 935 katalogizačních lístků, které jsou součástí stále využívaného lístkového katalogu knihovny. Celkový počet knihovních jednotek v knihovně je 73 892.

Byla dokončena kompletní revize archeologické příruční knihovny, která v době po revizi obsahovala 3 364 jednotek, přičemž je nadále kontinuálně doplňována. Byl vyhotoven kompletní seznam, který se doplňuje o nově získávané přírůstky. Byly doplněny zápisy do II. stupně evidence i některé dohledávky, v současnosti je tedy veškerá literatura archeologické příruční knihovny v rozsahu 3 364 jednotek řádně zaevidována v hlavní přírůstkové knize muzejní knihovny a je celá součástí on-line katalogu knihovny s důsledným rozlišováním pomocí signatury Arch. Veškerá archeologická literatura byla nově signována.

Dále Dagmar Fraňková zaslala pravidelná hlášení do národního souborného katalogu SKAT – souborného katalogu uživatelů knihovního systému Clavius, a díky tomu byl zaznamenán vyšší výskyt žádostí o literaturu ke studiu na základě předběžného vyhledání v on-line katalogu.

Dle plánu byla provedena inventura sbírky fototéka – celkem 2 500 položek, tj. 15 384 kusů negativů. Revize probíhala v listopadu a prosinci a její výsledky jsou zaznamenány v odevzdaném revizním protokolu. Helena Jakešová pokračovala v pořádání a zálohování elektronického fotoarchivu.

Revize historických knižních sbírek neproběhla vzhledem k rozsahu přípravy výstavy Šumava Karla Klostermanna.

Pokračovalo však restaurování ohrožených exponátů z historických knižních sbírek. Komisionálně za účasti kurátorky knižních sbírek a několika restaurátorů byly na základě výsledků předchozího restaurátorského průzkumu vybrány a zadány k restaurování 2 poškozené tisky z kolekce inkunábulí a postinkunábulí, jejichž restaurování bylo kvalifikováno jako velmi náročné zejména z důvodu poškození vazby dochované ve fragmentech apod.

Vedoucí knihovny připravila ke stěhování, přestěhovala a částečně nově uspořádala (viz kapitulu o sbírkotvorné činnosti) další část historických knižních sbírek v novém depozitáři knihovny v ulici L. B. Schneidera a zpracovala primární lokační seznamy. Celkem bylo v roce 2008 deponováno cca 3 450 položek. Jednalo se o předměty z podsbírků Grafika, Mapy a plány a Literární archiv. V novém depozitáři bylo zahájeno monitorování klimatických podmínek, které byly průběžně vyhodnocovány a regulovány. Součástí stěhování sbírek bylo deponování stávajícího a nového mobiliáře. Nově upravené depozitární prostory knihovny byly v průběhu slavnostního otevření nových depozitářů prezentovány veřejnosti a k tomuto účelu byla vybrána na ukázkou kolekce hodnotných knižních sbírek, kterou s výkladem zhlédli účastníci této akce.

I v roce 2008 provedla Jana Klimešová s ostatními pracovníci knihovny inventuru veškerých skladových zásob publikací muzea a vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea i spolupracujících partnerů při prodeji cizího zboží. Dále kromě toho pravidelně aktualizovala on-line nabídku publikací muzea na internetových stránkách muzea a vyřizovala veškeré doručené objednávky muzejních publikací. Také připravila a zadala do vazby vybraná periodika z roku 2007 a některá zbývající z roku 2006. Celkem bylo do II. stupně evidence zapsáno 178 kompletních titulů periodik.

Oddělení přírodních věd

Do I. stupně evidence bylo zaneseno celkem 1 737 kusů sbírkových předmětů (1 575 z oboru botanika, 162 z oboru geologie). Počet přírůstkových čísel je 8.

Do II. stupně evidence bylo zaevidováno celkem 1 371 kusů (4 kusy z oboru botanika, 1 350 kusů z oboru mykologie, 1 kus z oboru zoologie a 16 kusů z oboru geologie), celkem 1 367 inventárních čísel.

Byla provedena cyklická revize části podsbírků Entomologie (72 500 položek).

Všichni pracovníci prováděli průběžné kontroly stavu depozitářů a sbírkových předmětů (včetně expozic a výstav, minimálně dvakrát měsíčně), zejména z hlediska napadení škůdci a provedení nápravných opatření. Průběžně byla prováděna lokální desinsekce (podsbírků bezobratlí a obratlovců). Sbírků botanické, entomologické a mykologické byly průběžně ošetřovány vymražováním.

Část herbáře, cca 15 000 herbářových položek, byla rozříděna dle botanického systému do druhové úrovně a zároveň byly odděleny položky ošetřené Lindanem od položek neošetřených. Bylo zahájeno restaurování botanické sbírky – na herbářový papír bylo fixováno 6 226 položek. Starší mykologické sběry byly uloženy do nových herbářových krabic.

Cca 70 000 entomologických položek ze sbírky V. Karase bylo připraveno k evidenci do II. stupně. Celý fond entomologie byl přestěhován do nových depozitárních prostorů v budově L. B. Schneidera.

Všechny sbírkové karty podsbírký Geologie byly převedeny do programu Excel.

Preparátorka ve spolupráci a podle pokynů odborných pracovníků prováděla především asistenční práce spojené se zpracováním botanických, geologických a mykologických sbírek, průběžně prováděla ošetřování fondů proti škůdcům, asistovala při realizaci výstav. Preparovala cca 200 kusů hmyzu.

Oddělení společenských věd

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 837 kusů sbírkových předmětů, z toho 152 v oboru etnografie, 341 do sbírky novějších dějin, 69 do sbírky nejnovějších dějin, 12 do sbírky numismatiky a 263 do uměleckoprůmyslové sbírky.

Do II. stupně evidence bylo zapsáno 722 položek v oboru numismatika (z toho 710 položek tvořila odborná rekatalogizace, zbytek tvořily nové karty).

V programu Demus bylo zpracováno ve fondu uměleckoprůmyslové sbírky 487 položek, ve fondu etnografie 198 položek, ve fondu novějších dějin 690 položek a ve fondu nejnovějších dějin 361 položek.

V roce 2008 neproběhla v podsbírkách OSV žádná revize – a to především vzhledem k účasti na realizaci projektu Šumava Karla Klostermanna a následnému onemocnění členky inventarizační komise M. Landové, kvůli čemuž musela být revize souboru skla podsbírký Uměleckého průmyslu odložena do roku 2009.

Také u podsbírký etnografické, vzhledem k účasti na realizaci projektu Šumava Karla Klostermanna, byly provedeny pouze dílčí přípravné fáze na revizi, která proběhne v roce 2009 (administrativa, příprava depozitáře, uspořádání sbírek a předmětové kartotéky).

U podsbírek historických byla dokončena revize z roku 2007 – vypracování protokolů s odpisy ze sbírek MDRH „K“ pro nákupní komisi a ministerstvo kultury – a celkem bylo odepsáno u novějších dějin 58 položek, tj. 102 kusy, a u nejnovějších dějin ze sbírek MDRH „S“ celkem odepsáno 434 položek, tj. cca 500 kusů.

V podsbírký Uměleckého průmyslu byl proveden výběr sbírkových předmětů pro výstavu Šumava Karla Klostermanna, jejich pořádání, příprava a ukládání v depozitáři v hlavní budově muzea. Dále byl proveden úklid, asistence při zavádění klimatizace a úpravách prostor a celková reorganizace nových depozitářů v ulici L. B. Schneidera v rámci slavnostní kolaudace 21. května.

Po dobu trvání výstavy Šumava Karla Klostermanna byla dočasně zrušena stálá expozice, takže část předmětů byla následně převezena z hlavní budovy do nových prostor v ulici L. B. Schneidera a nově uložena (cca 800 kusů předmětů). V depozitářích této budovy bylo nainstalováno 80 kusů zakoupených kovových skříní (na základě žádosti ISO) na ukládání skla a keramiky.

V roce 2008 byly v rámci podsbírký Etnografie do depozitářů uloženy sbírkové předměty ze zrušené expozice národopisu (127 kusů předmětů). Proběhlo také ukládání sbírkových předmětů v depozitářích ve Šrámkově ulici (184 kusů).

Pro výstavu Šumava Karla Klostermanna bylo vybráno, uspořádáno, připraveno a v depozitáři na hlavní budově uloženo celkem 336 kusů sbírkových předmětů, ze zápůjčky ze zámku Hluboké nad Vltavou bylo vybráno, převezeno, uloženo a uspořádáno 108 kusů předmětů a ze zápůjčky z Kašperských Hor bylo vybráno, převezeno a uspořádáno 68 kusů předmětů.

V podsbírký Historie (novější dějiny) bylo do počítačové databáze fondu fotografií Českých Budějovic zpracováno 636 karet. Dále bylo zahájeno skenování fotografií Českých Budějovic do počítačové da-

tabáže (816 samostatných fotografií nebo souborů fotografií). Do tematické kartotéky bylo zařazeno celkem 1 126 karet Demus z let 2007 a 2008 a proběhla systematizace pohlednic západní části Šumavy včetně lokačního seznamu do počítače.

V podsbírce Historie (nejnovější dějiny) došlo k přemístění chronologické kartotéky do nově zakoupených lístkovnic. Dále bylo provedeno stěhování sbírek fondu „S“ a „K“ ze sklepního depozitáře v ulici F. Šrámka do depozitáře v ulici L. B. Schneidera kvůli následné rekonstrukci sklepních prostor. Byla připravena zápůjčka pro rakouské partnery u příležitosti výstavy v Dolním Rakousku – výběr předmětů, focení, opětovné ukládání v depozitáři. Průběžně bylo prováděno popisování a ukládání předmětů nově evidovaných do I. a II. stupně evidence. Byla připravena zápůjčka pro Českou televizi pro natáčení dokumentu *Pisně proti tankům*.

V konzervátorských dílnách muzea byla ošetřena a konzervována řada předmětů.

Konzervátor dřeva

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřil následující sbírkové předměty:

Rámeček k podmalbě 3 kusy, nosič na skleničky 1 kus, lidový nábytek v depozitáři v Ledenicích 25 kusů, loutky 2 kusy, obrazové rámy 12 kusů, sklářské formy 18 kusů, selská židle 2 kusy, kolovrat 2 kusy, dřevěná mísa 1 kus, lopata na pečení chleba 1 kus, přeslice 1 kus, velikonoční klapačka 1 kus, barokní zláčený lustr 1 kus, stolice dřevěná 1 kus, železná teslice 2 kusy, železný hák 2 kusy, loupák na stromovou kůru 1 kus, hřebek na borůvky 1 kus, železné ostří v dřevěné krabici 1 kus, zouvák dámský 1 kus, motyka železná 1 kus, sekýrka tesařská 1 kus, psací stůl 1 kus, fládovaný dřevěný kufr 1 kus, opálka z lískového proutku 1 kus, lopata dřevěná 2 kusy, sáně dřevěné 2 kusy, okřín dřevěný 1 kus, štoudev na vodu 1 kus, sedačka na drhnutí lnu 1 kus, dížka na mléko 1 kus, krumpolec kravský 2 kusy, dřeváky 2 kusy, lamačka lnu 1 kus, kosiště 2 kusy, cep na obilí 1 kus, hoblík fasonový 5 kusů, pilka ruční 1 kus, máselnice s tloučkem 1 kus, opálka loubková 1 kus, forma na cihly 1 kus, rámová pila 1 kus, plivátko z javorového dřeva 1 kus, selský vozík 1 kus, kazeta na šití 1 kus, kostra křesla 1 kus, barokní komoda 1 kus, housle se zrcadlem 1 kus, renesanční židle 1 kus.

Zhotovení replik: rámečky k podmalbám 3 kusy, stůl úřední 2 kusy, lavice 3 kusy, židle 1 kus, boží muka 2 kusy, podstavce k planetkám 4 kusy.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu provedl konzervaci jedné fládované skříňky pro Poštovní muzeum v Praze.

Konzervátor kovů

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřil následující sbírkové předměty:

Sklářské náčiní 25 kusů, konzervace gotické zbraně (nález) 1 kus, konzervace a čištění selského nářadí 36 kusů, konzervace a čištění bronzové desky a nápisů a restaurování 1 kusu lampy (pro expozici *Koněspřežky*), konzervace a oprava lidových šperků 6 kusů, konzervace a čištění železných částí malého vozu 30 kusů, výroba sošky Krista na boží muka 1 kus, zhotovení 6 kusů modelů planetky pro výstavu *Šumava Karla Klostermanna*.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu provedl konzervaci 2 kusů poštovních schránek pro Poštovní muzeum v Praze.

Konzervátorka textilu a obrazů

Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek ošetřila následující sbírkové předměty:

Rámy obrazů (konzervování a polychromie) 7 kusů, celková konzervace a čištění obrazů sbírky *Uměleckého průmyslu* 27 kusů, pro výstavu *Šumava Karla Klostermanna* (čištění a retuše rámu podmaleb) 83 kusů, celková konzervace podmaleb 5 kusů, čištění a konzervace plastiky Krista a zláčených křížů 3 kusy, obrazů 3 kusy, mytí a konzervace skla 200 kusů a pomoc při instalaci výstavy, čištění a zafixování vyšívaného obrázku 1 kus, lepení hyalitu 2 kusy, konzervace podmaleb 6 kusů, čištění a konzervace bot (holinek) 9 párů, snímání přemaleb na původní polychromii 1 kus, čištění busty 1 kus.

V rámci programu konzervování sbírkových předmětů jiným institucím za úplatu provedla retuše polychromie a obnovení barev pro Poštovní muzeum v Praze.

Dále se všichni konzervátoři podíleli na přípravách a realizačních pracích výstavy Šumava Karla Klostermanna.

Zajímavé předměty resp. soubory zadané k restaurování mimo Jihočeské muzeum

U podsbírký Uměleckého průmyslu to byl psací stůl, součást tzv. Lannovy pracovny, která patří k nejvýznamnějším souborům nábytku ze sbírek Jihočeského muzea. Na opravě jednotlivých kusů se již několik let pracuje. Prostorový psací stůl byl vyroben z ořechového dřeva mezi roky 1825–1845 a kvalitou zpracování a použitého materiálu se řadí k luxusní produkci své doby. Dále byly v rámci dlouhodobého projektu zrestaurovány 2 cechovní truhličky a prosklená skříň pocházející z první poloviny 19. století.

U podsbírký Etnografie byly v roce 2008 do restaurátorských dílen předány předměty, které byly důležitými artefakty pro potřebu realizované výstavy Šumava Karla Klostermanna. Jednalo se o dvě lidové malované truhly, dámské hedvábné městské šaty, podmalby na skle a lidovou plastiku.

Nejprve ke dvěma mimořádně hodnotným truhlám z Pošumaví. Truhly jsou datovány do poloviny 19. století – jedna z nich je opatřena masivním malovaným podstavcem a představuje tedy poměrně málo dochovaný typ lidových truhel. Druhá truhla se vyznačuje zajímavým a velmi dobře provedeným dekorem.

Dámské městské šaty z černého hedvábí pocházejí z poslední čtvrtiny 19. století. Jsou dvoudílné – sukně a kabátek, s korálkovými černými aplikacemi a se světlou lněnou podšívkou. Nejsou k nim známy podrobnější údaje, ale nepochybně patřily některé ženě z rodiny obchodníka, podnikatele nebo státního či vrchnostenského úředníka. Jinými slovy, jde o šaty dámy z tzv. lepší společnosti z malého pošumavského městečka. Šaty jsou ve fondu Národopisu poměrně ojedinělým a tedy z historicko-dokumentačního hlediska hodnotným dokladem.

Na základě restaurátorského návrhu a vícestranných konzultací s dalšími odborníky bylo stanoveno několik etap restaurátorských zásahů, které si celkově vyžádají velké množství času. Protože vzhledem ke koncepci výstavy Šumava Karla Klostermanna bylo použití šatů nezbytné, byla pro potřeby výstavy realizována první etapa restaurování, spočívající v čištění, fixování a částečném scelování tkaniny. Další etapy restaurování těchto mimořádně cenných šatů budou následovat po skončení výstavy.

V konzervátorských dílnách pokračovala paspartizace sbírkových předmětů podle dlouhodobého programu – 38 kusů. Navíc zde byl zahájen program konzervování sbírkových předmětů pro jiná muzea a instituce za úplatu. Takto byly za 60 000,- Kč ošetřeny dvě poštovní schránky a jedna fládovaná skříň pro Poštovní muzeum v Praze.

Archeologické oddělení

V Městském muzeu v Bechyni O. Chvojka autorsky připravil Výstavu *Střípky zmizelých věků. Nové poznatky k pravěku Bechyňska*.

Realizována byla rovněž výstava *Zlatá stezka na starých mapách v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích*, kterou připravil P. Zavřel ve spolupráci s F. Kubů z Prachatického muzea v Prachaticích.

O. Chvojka připravil také exponát měsíce ledna *Archeologie a historie bez bariér*.

Pracovníci oddělení proslovili 13 přednášek z oboru archeologie pro veřejnost a 4 referáty na odborných konferencích a sympozii, včetně 18. ročníku mezinárodní Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West – Südböhmen/Oberösterreich.

Pracovníci oddělení provedli v expozici pravěku Jihočeského muzea 12 skupin žáků a studentů základních a středních škol.

O. Chvojka pravidelně přednášel na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity pro studenty 1. ročníku *Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku a Dobu bronzovou, P. Zavřel pak Dobu římskou a Dobu stěhování národů*.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizní a rozhlasové zpravodajství.

Knihovna

Helena Stejskalová připravila v roce 2008 novou expozici na tvrzi Žumberk na téma *Úředník rožmberský v prostorách bašty C*. Scénář expozice byl vypracován ve spolupráci s PaedDr. et PhDr. Alešem Stejskalem, Ph.D., specialistou na téma rožmberská byrokracie 16. a 17. století, a byl oponován dalšími specialisty na dané období i zkušenými muzejníky a členy zkušební komise školy muzejní propedeutiky.

Expoziční pojetí plně respektuje historické autentické prostory třetí opravené bašty a prezentuje netradiční téma reflektující nejnovější ověřené poznatky sociálních, hospodářských a kulturních dějin z rožmberského prostředí konce 16. a počátku 17. století. Celkový dojem umocňuje skutečnost, že bašta je po nedávné rekonstrukci a zcela poprvé jsou její prostory v přízemí i patře využity pro expoziční účely. Na přípravě této nové expozice na Žumberku se podílely všechny pracovnice oddělení knihovny.

Helena Stejskalová zajistila vystavení restaurovaného Kaplického misálu za zvýšených bezpečnostních podmínek ve výstavních prostorách Historické expozice z dějin Kaplicka v Kaplici ve dnech 9.–12. května 2008. Pergamenový manuskript byl při této příležitosti vůbec poprvé a zřejmě nadlouho po svém restaurování vystaven, proto město Kaplice muselo zajistit regulaci teplotních a vlhkostních podmínek, přísné bezpečnostní parametry jako např. celodenní profesionální ostrahu objektu i výstavní vitríny aj. Všechny podmínky město Kaplice splnilo a po čtyřech dnech, kdy jej zhlédlo skoro 1 200 návštěvníků i při dodržení podmínky cíleně regulovaného počtu návštěvníků z důvodu udržení klimatických podmínek, se Kaplický misál zase vrátil do klimatizovaného depozitáře.

Vedoucí knihovny připravila část výstavy *Šumava Karla Klostermanna*. Výstavní oddíl *Šumava na starých mapách* prezentuje především bohatost a různorodost sbírky map a plánů, díky které byl sestaven oddíl ilustrující širokou škálu map s vyobrazením Šumavy a přidružených partií. Výtvarné pojetí umožnilo zacílení na překrásné detaily map a jejich kartografické zpracování. V netradičním výstavním mobiliáři vynikají kolekce zeměměřičských a kartografických pomůcek, které zapůjčilo zejména Zemědělské muzeum v Praze, pobočka Ohrada u Hluboké nad Vltavou. V souvislosti s výstavou byl autorkou části o mapách zpracován text použitý v tištěných brožurách. V sobotu 13. září 2008 v Den evropského kulturního dědictví provedla H. Stejskalová celkem 9 skupin zpřístupněnou částí výstavy *Šumava Karla Klostermanna* (oddíly *Šumava na starých mapách* a *turistika*).

Helena Jakešová, fotografka muzea, se významnou měrou podílela na přípravě fotografií pro výstavu Šumava Karla Klostermanna, dále na dokumentaci exponátů (mapy, podmalby, pohledy do krajiny na velké zvětšeniny, předměty vystavené v sekci Sklářství aj.) a na výběru fotografií i obrázků do tištěných brožur, propagačních i prezentačních materiálů a rovněž zajišťovala obrazový materiál pro sdělovací prostředky a příležitostné prezentační akce k této výstavě, jako byla např. příprava filmů promítaných na výstavě Šumava Karla Klostermanna.

Helena Jakešová spolupracovala na přípravě plakátu na výstavu Zrcadlo duše. Rovněž je autorkou snímků do nové expozice Koněspřežky (mimo jiné např. reprodukce výšivky z lidských vlasů).

Vedoucí knihovny připravila celkem 9 přednášek o vybraných exponátech a tématech prezentujících historické knižní sbírky, z toho na 3 konferencích pronesla 3 referáty a korespondenční cestou se podílela na přípravě příspěvku na konferenci Geografické společnosti v Manile, v němž přítomný velvyslanec ČR na Filipínách Jaroslav Ludva prezentoval dosud neznámou mapu Filipín, jejímž autorem je Ferdinand Blumentritt.

Helena Stejskalová připravila pro Český rozhlas České Budějovice 52 dílů seriálu čtení ze starých jihočeských novin a časopisů v pořadu Vltavín o výjimečných událostech a každodenním životě v regionu před sto lety. Spolupráce s rozhlasem byla součástí plánovaných výstupů stanoveného badatelského úkolu a široké veřejnosti prezentuje zajímavý fond periodik v knihovně muzea.

Z iniciativy Českého rozhlasu České Budějovice připravila 12 dílů vysílaných v odpoledním proudu Fontána v živých vstupech každý poslední pátek v měsíci od 16,05 do 16,45 hodin společně s PhDr. Václavem Ramešem, ředitelem archivu SOA Třeboň. Pořad měl název Osmičky a byl věnován výběru událostí z let 1918, 1938, 1948 a 1968. Byl součástí projektu Osudové osmičky a citace i výběr komentářů z dobového tisku přibližovaly atmosféru vybraných významných událostí v jihočeském regionu měsíc po měsíci.

Pravidelnou aktualizaci internetové nabídky titulů muzea prováděla Jana Klimešová, která zároveň doplňovala veškeré údaje týkající se produkce publikací a vyřizování jejich administrace.

Vedoucí knihovny byla zástupcem muzejních knihoven Jihočeského kraje v oborové komisi knihovníků při AMG. V roce 2008 připravila a moderovala workshop na celostátním semináři pracovníků knihoven muzeí a galerií, který se konal v září 2008 v Západočeském muzeu v Plzni.

V rámci programu Muzejní noci byla slavnostně otevřena nová expozice na Žumberku, byly připraveny podklady pro speciální divadelní představení na téma expozice a rovněž autoři expozice zajistili 10 veřejných lektorovaných prohlídek nově zpřístupněné expozice.

Přehled přednášek a prezentací odborné činnosti

9. 5. 2008 **Historie Kaplického misálu**. Kaplice, Historická expozice, H. Stejskalová

10.–12. 9. 2008 **Jak postupovat při zadávání restaurování historických knižních sbírek**. Celostátní seminář pracovníků knihoven muzeí a galerií ČR při AMG, Plzeň, H. Stejskalová

22. 10. 2008 **Josef Lomský, neúnavný a významný osvěťář**. České Budějovice, Jihočeské muzeum, konference Genius loci, H. Stejskalová

22. 10. 2008 **A New Findings from the Estate of Ferdinand Blumentritt – An Unknown Map of Phillipines**. Manila, konference o starých mapách Filipín, J. Ludva ve spolupráci s H. Stejskalovou.

25. 10. 2008 **Fernando Blumentritt, un conecedor de Filipinas sin viajar**, Praha, Univerzita Karlova, Středisko iberoamerických studií, Šporkův palác, H. Stejskalová.

3. (2x), 10. a 24. 11. 2008 **Šumavou Karla Klostermanna se zvláštním zřetelem ke starým mapám Šumavy**. České Budějovice, Jihočeské muzeum, výstavní prostory, přednášky pro 4 skupiny, z toho 3x pro Historický klub, H. Stejskalová.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2008 v Jihočeském muzeu 2 výstavy (z toho 1 převzatou) a dva exponáty měsíce. Mimo Jihočeské muzeum pak byly realizovány 3 výstavy.

Výstavy připravené pracovníky přírodovědného oddělení:

a) výstavy v Jihočeském muzeu:

Výstava orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů;

Venezuelou křížem krážem;

Exponát měsíce: **Racek chechtavý – pták roku 2008; Ze sbírek V. Karase.**

b) výstavy mimo Jihočeské muzeum:

Výstava hub na výstavě HOBBY Podzim 2008 na Výstavišti v Českých Budějovicích;

Výstava hub v Nových Hradech;

Výstava „Na křídlech Pterodactyla“ ve stanici Pomoc přírodě v Týně nad Vltavou.

Pracovníci oddělení přednesli celkem 17 autorských přednášek pro veřejnost (entomolog 3, mykolog 7, botanik 1, geolog 6) a v rámci přírodovědného cyklu přednášek a klubové činnosti zajistili 14 přednášek externích lektorů. 4 přednášky byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, 4 přednášky ve spolupráci s Entomologickou společností, 2 přednášky ve spolupráci s Mykologickým klubem Jihočeského muzea, 2 přednášky ve spolupráci s Ornitologickým klubem a 2 přednášky v rámci výstavy orchidejí.

V průběhu roku 2008 pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 6 terénních exkurzí pro veřejnost (zoolog 2, botanik 1, entomolog 1, geolog 2) a 7 exkurzí v rámci činnosti odborných společností (mykolog 4x pro členy Mykologického klubu při Jihočeském muzeu, 1 exkurze pro členy ČMS a ČVMS). Všichni pracovníci přírodovědného oddělení věnovali značnou pozornost spolupráci se školami a vědeckými ústavy, zejména s Přírodovědeckou fakultou, Pedagogickou fakultou a Zemědělskou fakultou Jihočeské univerzity, mimo jiné formou konzultací bakalářských a magisterských prací studentů všech jmenovaných fakult.

Entomolog se podílel na organizaci okresního a krajského kola Biologické olympiády a pracoval jako člen hodnotící komise v biologických oborech Studentské odborné činnosti a podílel se na výuce studentů v expozici muzea. V rámci Muzejní noci připravil entomolog praktickou ukázkou sběru motýlů na světlo.

Činnost oddělení se setkala se zájmem tisku, byla předmětem relací rozhlasových a televizních stanic.

Oddělení společenských věd

Všichni pracovníci Oddělení společenských věd – s výjimkou historika novějších dějin – se podíleli na přípravě a realizaci výstavy Šumava Karla Klostermanna.

Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu se společně s etnografem muzea Františkem Krejčou a správkyní depozitářů etnografie Irenou Tauerovou podílelo na tradiční Velikonoční výstavě.

Historik novějších dějin realizoval expozici koněspřežní železnice v Mánesově ulici a realizoval výstavu Říjnový převrat 1918 v Českých Budějovicích ve výstavním sále na radnici Statutárního města České Budějovice.

Historik nejnovějších dějin realizoval výstavu Jižní Čechy v roce 1968 v budově Krajského úřadu Jihočeského kraje.

Pracovníci oddělení připravili 3 exponáty měsíce.

Bylo prosloveno 14 přednášek pro odbornou (v rámci seminářů, konferencí a výstavy Šumava Karla Klostermanna) i laickou veřejnost a školy.

V rámci propagace výstav a expozic bylo v roce 2006 poskytnuto celkem 42 článků a rozhovorů pro hromadné sdělovací prostředky.

Pracovníci oddělení společenských věd se podíleli na přípravě a realizaci jednotlivých programů a doprovodných akcí v rámci Muzejní noci 6. června 2008.

Interiér nové expozice ve strážním domku koněspřežní železnice.

Archeologické oddělení

V roce 2008 realizovalo 16 záchranných a předstihových archeologických výzkumů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a Prachatice. Z toho 5 akcí na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek. 88 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů.

Zuzana Thomová – vědeckovýzkumný projekt: **Středověká a novověká pohřebiště v Českých Budějovicích**. Dlouhodobý úkol: proveden nedestruktivní průzkum hrobky v areálu cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě.

Ondřej Chvojka – vědeckovýzkumný projekt: **Starší doba bronzová v jižních Čechách**. Řešitel pracoval na přípravě studie o starší době bronzové na Českobudějovicku, analýze kovových předmětů z doby bronzové v jižních Čechách a zhodnocení halštatské svatyně na vrchu Burkovák u Nemějic. Pokračoval dále v projektu výzkumu osídlení doby bronzové v povodí říčky Smutné na Bechyňsku a ve zpracování nových depotů bronzových předmětů z jižních Čech.

Petr Zavřel – vědeckovýzkumné projekty: **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách**. Pokračovalo zpracování materiálu z pohřebiště a sídliště v Přešřovicích, který je uložen v Národním muzeu v Praze. Probíhal 2. rok tříletého grantu **Kontakt Keltů a Germánů** ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR v Praze, v jehož rámci byly realizovány výzkumy na sídlištích v Ratajích u Bechyně a v Přešřovicích na Strakonicku. V projektu **Zlatá stezka** byl geodeticky zaměřen Kvildský systém, který byl rovněž prozkoumán detektorem kovů.

Rataje (okr. TA). Výzkum chaty z přelomu doby laténské a římské.

Knihovna

Helena Stejskalová, vedoucí knihovny navázala na níže uvedený badatelský úkol v rámci kontinuální prezentace vzácných historických dokumentů z historických knižních sbírek **Ferdinand Blumentritt a jeho vědecký zájem o Filipíny**.

Ve dnech 24. a 25. 10. 2008 proběhla v Praze mezinárodní konference hispanistů pořádaná Střediskem ibero-amerických studií Univerzity Karlovy a zazněla na ní přednáška H. Stejskalové *Fernando Blumentritt, un conoecedor de Filipinas sin viajar*, jejíž téma s ohledem na poměrně překvapivá zjištění zaujalo a probudilo živou diskusi.

Oddělení přírodních věd

V roce 2008 pracovali odborní pracovníci oddělení vedle standardních sběrných a průzkumových prací na 5 vědeckovýzkumných úkolech a 12 dokumentačních úkolech.

Petr Bürger – vědeckovýzkumný projekt: **Avifauna významných biotopů a regionů jižních Čech** (zahájení úkolu). Byla provedena kvalitativní a kvantitativní dokumentace ptačího společenstva bučin masivu Bulového v CHKO Blanský les. V oblasti nívy Stropnice byla prováděna dokumentace avifauny NPR Brouskův mlýn a dokumentace struktury avifauny rákosin v letním období.

– dokumentační úkoly: **Struktura avifauny CHKO Blanský les** (dlouhodobý úkol). V roce 2008 byl prováděn plošný sběr faunistických dat v oblasti Křemžské kotliny a oblasti Kletě; **Ptáci Šumavy** (dlouhodobý úkol). V roce 2008 byla v oblasti Šumavy prováděna především dokumentace chřástala polního v oblasti Vltavského luhu; **Kroužkování populací vybraných druhů ptáků jižních Čech**. Pomocí kroužkování byla sledována dynamika a migrační poměry populací slavíka modráčka v nivě Stropnice nad Borovany. Speciální pozornost byla věnována dokumentaci letní struktury avifauny rákosin nívy Stropnice a výskytu a kroužkování chřástala kropenatého. Celkem bylo kroužkováno 467 jedinců a bylo získáno kromě jiného 1 zahraniční zpětné hlášení.

Zdeněk Kletečka – vědeckovýzkumný projekt: **Ekologie a rozšíření Coleopter jižních Čech** (pokračování dlouhodobého úkolu). Byly zpracovány vybrané skupiny brouků, především Buprestidae, Scarabaeoidea, Cerambycidae. Pokračoval terénní výzkum v oblasti CHKO Blanský les, Třeboňska, Hlubocka, Písecka a Dačicka.

– dokumentační úkol: **Brouci dubových hrází Třeboňska** (pokračování v dlouhodobém průzkumu). Bylo pokračováno ve sběrných cestách a trvalém monitoringu biotopu, postupně byly prováděny preparační a determinační práce získaného materiálu. Byl publikován jeden odborný článek a přednesen referát v rámci konference Brouci vázaní na dřeviny.

Miroslav Beran – vědeckovýzkumný projekt: **Poměry v mykoflóře Třeboňska** (zahájení dlouhodobého úkolu). Byly provedeny literární rešerše a terénní průzkumné práce zejména v okolí Staňkovského rybníka, PR Rod, PR Pískovna u Dračice a PR Bukové kopce. Provedena determinace a fotodokumentace nálezů.

– dokumentační úkol: **Makromycety Jindřichohradecka**. V roce 2008 byl proveden průzkum lokalit PP Luží u Lovětína, PP Lipina a údolí potoka Struha. Výsledky z lokality Luží byly prezentovány na semináři v JČM.

Martin Lepší – vědeckovýzkumný úkol: **Květena Novohradských hor** – dlouhodobý dokumentační úkol, jehož cílem je systematický monitoring flóry daného území. V roce 2008 nebyly z důvodu nepřítomnosti prováděny žádné terénní práce. Bylo pokračováno ve shromažďování literatury a excerpce dat. Dosavadní výsledky byly prezentovány na semináři PŘF JU.

– dokumentační úkoly: **Systematika a rozšíření rodu ostružiník (Rubus) v jižních Čechách** – sběrný dokumentační úkol řešící rozšíření a taxonomii obtížného a dosud nedokonale prozkoumaného rostlinného rodu. Realizován jeden publikační výstup o novém druhu ostružiníku pro vědu v prestižním časopise Preslia; **Monitoring flóry jižních Čech** – průběžný úkol, jehož cílem je dokumentovat změny

v rozšíření cévnatých rostlin. Práce byly zaměřeny především na taxonomicky obtížné, a nedostatečně prozkoumané a invazní taxony. Z důvodu nepřítomnosti nebyly prováděny terénní sběrné práce.

Petr Rajlich – vědeckovýzkumný úkol: **Projevy vysoce energetického pochodu Českého kráteru v horninách a minerálech jihočeské oblasti**. Byl zpracováván materiál získaný v terénu. Průběžně byly analyzovány vzorky a výsledky byly publikovány. Byly syntetizovány a experimentálně ověřovány teze k projevům kráterovacího pochodu.

– dokumentační úkoly: **Mapování rozsahu planárně deformovaných křemenů v Českém kráteru**. Byla provedena dokumentace lokalit Dříteň, Pleystein, Stříbřec, Pernárec. Byla prováděna analýza a vyhodnocování vzorků a dílčí výsledky byly publikovány; **Charakteristika hornin tábořských syenitů**. V roce 2008 byl prováděn další sběr a vyhodnocování dat (viz publikace Český kráter); **Geologické poměry CHKO Blanský les**. Pokračováno v pracích na lokalitě Bulový, odebrány vzorky a provedeno geologické mapování. Provedeny literární rešerše; **Popis poimpaktových hydrotermálních přeměn hornin jižních Čech, oblasti Dyleně a Železné Rudy**. Byla prováděna dokumentace a sběr vzorků na nově zjištěných lokalitách andaluzitu, sillimanitu a rutillu (viz publikační činnost); **Rozbor mechanismu hloubení přechodné dutiny Českého kráteru a s ním spojeného výstupu plášťových a spodnokorových hornin na typové lokalitě Bulový u Chvalšín**. Byla prováděna dokumentace a sběr vzorků.

Oddělení společenských věd

Nora Jelínková – vědeckovýzkumný projekt: **Jihočeská centra výroby nábytku v 1. pol. 20. století**. Započata předběžná katalogizace návrhů nábytku vyráběného v Lišově, studium odborných materiálů.

František Krejča – vědeckovýzkumný projekt: **Genius loci jižních Čech (Tradiční Doudlebsko)** – společný projekt ve spolupráci s Katedrou bohemistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity. V roce 2008 byl ukončen badatelský úkol Tradiční Doudlebsko (č. 15), byl shromážděn a připraven materiál k sestavení stejnojmenné publikace a k realizaci výstavy Tradiční Doudlebsko. Jsou připraveny materiály a témata k přednáškové, propagační a popularizační práci.

V roce 2008 bylo rovněž ukončeno plnění badatelského úkolu č. 16, **Genius loci jižních Čech – relikty lidové kultury, myšlení a řeči na tradičním Doudlebsku**, který byl řešen ve spolupráci s Katedrou bohemistiky Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity (dr. Zbyněk Holub). Jeho záměrem bylo sesbírat dosud známá slova ze starého dialektu užívaného na Doudlebsku, termíny a pojmy pojící se k předmětům a potřebám užívaným v běžném i svátečním životě obyvatel Doudlebska. Zahájena navazující etapa – výzkum dokladů tradičního způsobu života a dochovaných výrazů dialektu na území národopisné oblasti Blat. Dále bylo v roce 2008 zahájeno plnění vědecko-výzkumného úkolu č. 52 (Jihočeské pohraničí po roce 1945), jehož cílem je postihnout změny v osídlení, etnické skladbě, způsobu života a hodnotových kritériích po roce 1945, dokumentovat formování lokálního společenství v pohraničí v průběhu 2. poloviny 20. století a dokumentovat změny po roce 1989 a po vstupu ČR do Schengenského prostoru. Pokračovala dokumentace lidové architektury v jižních Čechách – 221 kusů foto.

Eva Sklenářová – vědeckovýzkumný projekt: **Vznik a vývoj numismatických sbírek v jihočeských muzeích od jejich založení po současnost** – zahájení úkolu. Proběhly přípravné práce, heuristika a shromažďování materiálu.

Leoš Nikrmajer – vědeckovýzkumný projekt: **České aktivistické a kolaborantské organizace v jižních Čechách v období nacistické okupace** – studium v SOKA České Budějovice – fond Okresní úřad Č. Budějovice, vybrané kartony a periodika; studium v SOA Třeboň – fond Mimořádné lidové soudy Č. Budějovice, vybrané spisy a periodika; studium v SOKA Jindřichův Hradec – fond Okresní úřad, vybrané kartony a periodika; studium v SOKA Český Krumlov – fondy Landrátu, Městského úřadu, Úřadu města a Okresního školního výboru Č. Krumlov, vybrané kartony a periodika; studium v SOKA Prachatice – fond Okresní úřad Prachatice, vybrané spisy a periodika; studium v NA Praha – fond Česká liga proti bolševismu. Individuální studium z fondů knihovny JČM – periodika.

Jiří Petráš – vědeckovýzkumné projekty: **Průzkum české společnosti v období tzv. normalizace – biografická vyprávění příslušníků dělnických profesí a inteligence** (grantový projekt ÚSD AV ČR Praha). Byly realizovány rozhovory s celkem 10 narátory, následovalo přepisování a zpracovávání rozhovorů a psaní závěrečné interpretační studie. Účast na seminářích a konferencích ÚSD AV ČR Praha ke grantu: Praha: 11. 4., 25. 4., 17. 7., Sovinec: 12.–13. 6., České Budějovice: únor; **České Budějovice v letech 1967–1971**. Odborná konzultace a účast na natáčení dokumentárního filmu České televize *Písně proti tankům*.

Archeologické oddělení

V roce 2008 byl Ondřejem Chvojkou redakčně připraven a do tisku zadán sborník *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, roč. 21/2008, a *Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 5: M. Erneé, Gotické kachle z českokrumlovského zámku*.

Petr Zavřel ve spolupráci s Františkem Kubů připravil do tisku publikaci *Der Goldene Steig – historische und archäologische Erforschung eines bedeutenden mittelalterlichen Handelsweges 2. Strecke Winterberg – Staatsgrenze* a rovněž byla vydána v české verzi publikace *Zlatá stezka – historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní komunikace. 2. Vimperk – státní hranice*.

CHVOJKA, O. 2008: **Doba bronzová**. In: *Archeologie pravěkých Čech*. Praha.

BENEŠ, J. – CHVOJKA, O. 2008: **Střípky zmizelých věků. Z nových archeologických poznatků o pravěku Bechyňska**. Katalog k výstavě. Bechyně.

ČERVENKA, E. – CHVOJKA, O. 2008: **Nové pravěké nálezy z okolí Českého Krumlova**. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 21, s. 97–113.

FRÖHLICH, J. – CHVOJKA, O. 2008: **Knovízské sídliště na břehu Otavy u Vrcovic**. In: Černá, E. – Hlavová, J. (eds.), *Archeologické výzkumy v severozápadních Čechách v letech 2003–2007*, Most, s. 143–153.

FRÖHLICH, J. – CHVOJKA, O. – ŠÍDA, P. 2008: **Pozdně paleolitická a mezolitická stanoviště na horní Vltavě u Perneku. Nové poznatky o předneolitickém osídlení Lipenska**. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 21, s. 5–31.

FRÖHLICH, J. – CHVOJKA, O. – JIŘÍK, J. 2008: **Třetí sídelní areál mohylové kultury střední doby bronzové v průmyslové zóně Písek-sever**. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 21, s. 115–128.

CHVOJKA, O. 2008: **Osídlení Vodňanska v mladší a pozdní době bronzové**. In: *Vodňany a Vodňansko* 7, s. 3–32.

CHVOJKA, O. 2008: **Archeologie bez bariér a archeologický výzkum v Březnici u Bechyně**. In: *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2007*, České Budějovice, s. 50–52.

CHVOJKA, O. – CHYTRÁČEK, M. – MICHÁLEK, J. 2008: **Das Kulturareal bei Nemětice in Südböhmen und die religiöse Symbolik in der Urnenfelder- und Hallstattzeit**. In: *Ritus und Religion in der Eisenzeit. Beiträge zur Sitzung der AG Eisenzeit während der Jahrestagung des Mittel- und Ostdeutschen Verbandes für Altertumswissenschaften e. V. in Halle an der Saale 2007. Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas* 49, Langenweissbach, s. 97–106.

CHVOJKA, O. – ZAVŘEL, P. 2008: **Nové poznatky k pravěkému osídlení Bechyňska**. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2007. Sborník referátů z informačního kolokvia*, Zprávy ČAS – Supplément 71, Praha, s. 15–16.

CHVOJKA, O. – JOHN, J. – ŠÁLKOVÁ, T. 2008: **Hradec u Dobřejovic (okr. České Budějovice). Hradiště ze starší doby bronzové**. *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 21, s. 59–77.

CHVOJKA, O. – KOVÁŘ, D. 2008: **Archeologické osobnosti Českých Budějovic**. In: *Staré Budějovice* 3, s. 29–35.

- KUBŮ, F. – ZAVŘEL, P. 2008: **Horskokvildský systém pozůstatků Zlaté stezky**. Zlatá stezka 14, s. 59–84.
- KUBŮ, F. – ZAVŘEL, P. 2008: **Problémy památkové ochrany pozůstatků Zlaté stezky**. Staré stezky 12, s. 81–98.
- KUBŮ, F. – ZAVŘEL, P. 2008: **Zlatá stezka – historický a archeologický výzkum významné středověké obchodní cesty 2. Vimperk – státní hranice**. České Budějovice.
- ZAVŘEL, P. 2007: **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách. Současný stav výzkumu a výhledy**. In: Chvojka, O. – Krajčíc, R. (eds.), Archeologie na pomezí, Archeologické výzkumy v jižních Čechách – Supplementum 4, s. 79–109.
- ZAVŘEL, P. 2008: **Současný stav výzkumu sídlišť doby římské a doby stěhování národů v jižních Čechách**. In: Droberjar, E. – Komoróczy, B. – Vachůtová, D. (eds.), Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů, Brno, s. 111–127.

Knihovna

Vedoucí knihovny pracovala v redakčních radách Jihočeského sborníku historického a časopisu Výběr. Podílela se na přípravě výroční zprávy Jihočeského muzea za rok 2007. Také vedla agendu přidělování čísel ISBN a ISSN. Pracovala v redakční radě nově založeného Zpravodaje Historického klubu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a podílela se na přípravě 4 čísel tohoto klubového periodika.

Jana Klimešová zajišťovala administraci všech titulů vydaných muzeem v programu Cezar, jejich účetní evidenci a rovněž evidenci komisního prodeje knih zajištěného smluvně (13 odběratelů a 9 dodavatelů). Celkem bylo v aktuálním adresáři 453 odběratelů muzejních publikací. Jana Klimešová zároveň prováděla rozesílání jednotlivých titulů podle doručených objednávek, z nichž 69 bylo prostřednictvím on-line shopu. Také vedla evidenci národní a mezinárodní výměny odborných publikací – celkem 119 odběratelů a dodavatelů mezinárodní výměny.

Helena Jakešová publikovala autorské snímky z akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodických i neperiodických titulech. Podílela se na přípravě obrazové náplně Měsíčníků muzea, doplňovala fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděla výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a podílela se na přípravě muzejní novoročenky za rok 2008. Helena Jakešová je autorkou obrazového doprovodu v publikaci Jiřího Chvojky Medaile Českobudějovicka. Dále vybírala fotografie do průvodců k výstavě Šumava Karla Klostermanna a je autorkou fotografií podmaleb v katalogu ke stejnojmenné výstavě. Také je autorkou reprodukcí muzejních sbírek zařazených do katalogu k výstavě 100 000 let sexu, kterou uspořádalo Muzeum města Brna.

Dagmar Fraňková a Jana Klimešová prováděly aktualizaci dat v souborném katalogu Caslin (provazovaný NK ČR) a SKAT (všechny knihovny používající systém Clavius).

Na sestavení Výroční zprávy Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2007 se podílely: Helena Jakešová (fotografie, popisky), Jana Klimešová (informace o publikační činnosti) a Helena Stejskalová (redakční práce, texty za oddělení knihovny).

STEJSKALOVÁ, H. 2008: **Výběrový seznam literatury o regionu, jeho historii a vlastivědě za rok 2007**. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 45, č. 1, s. 61–64. Spoluautor Daniel Kovář.

STEJSKALOVÁ, H. 2008: **Jižní Čechy v tisku. O: Ondřej Fibich, Prácheňský poklad. Pověsti z Písecka, Strakonicka a Pošumaví**. Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 45, č. 1, s. 65.

- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Jižní Čechy v tisku. O: Ondřej Fibich, Prácheňský poklad. Pověsti z kraje mezi Třemšínem, Ostrým a Libínem.* Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 45, č. 1, s. 66–67.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Jižní Čechy v tisku. O: Jan Bartuška, Vybledlé kontury. Z historie Hrádku a Křtěnova, zaniklých obcí na Vltavotýnsku.* Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 45, č. 1, s. 314.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Jižní Čechy v tisku. O: František Stráský, Životy Ladislava Stráského.* Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 45, 1, s. 315.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Úvod.* In: Je jaká je. Žena a její svět, Prachatice, Prachatické muzeum, s. 3.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Exkurze frekventantů ŠMP.* Věstník Asociace muzeí a galerií, 8, č. 4, s. 5.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Šumavou Karla Klostermanna.* Věstník Asociace muzeí a galerií 8, č. 6, s. 28.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *K výstavě Je jaká je. Žena a její svět.* Zlatá stezka, Sborník Prachatického muzea 15, v tisku.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *O: Jelena Holečková – Dolanská, O Josefu Holečkovi, mém tatínkovi.* Zlatá stezka, Sborník Prachatického muzea 15, v tisku.
- STEJSKALOVÁ, H. 2008: *Staré mapy Šumavy.* Šumava Karla Klostermanna. Příběh šumavské podmalby. Průvodce výstavou. České Budějovice, 2008, s. 21–24.

Oddělení přírodních věd

V roce 2008 byla připravena a vydána ročenka Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy, ročník 48, v rozsahu 161 stran, a vydáno Supplementum Sborníku Jihočeského muzea s názvem „Český kráter“.

V roce 2008 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení tiskem 28 prací, 1 práce je v tisku.

Mykolog

- EDROVÁ, L. – BERAN, M. – HOLEC, J. 2008: *Shromažďování údajů o nálezech ohrožených hub – databáze na internetu již funguje!* Mykologické listy 104, s. 46–47.

Botanik

- BOUBLÍK, K. – LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. – SUDA, J. – VÍT, P. 2008: *Sorbus milensis, a new hybridogenous species from northwestern Bohemia.* Preslia 80, s. 229–244.
- CHÁN, V. – LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. – PULIČ, R. – REKTORIS, L. – SOUKUP, M. – ŠTECH, M. 2008: *Černýš hřebenitý (Melampyrum cristatum L.) v jižních Čechách.* Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, 2008, s. 123–129.
- LEPSÍ, M. 2008: *Carthamus tinctorius L. – světlíce barvířská, Duchesnea indica (Andrews) Focke – jahodka indická, Lobelia erinus L. – lobelka modrá, Rubus ambrosius Trávníček & Oklejewicz – ostružiník vznešený.* In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. 2008: *Populus canescens (Aiton) J. E. Smith – topol šedavý.* In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. 2008: *Citrullus lanatus (Thunberg) Matsumura & Nakai – lubenice obecná (vodní meloun).* In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových

druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.

- LEPŠÍ, M. – PAULIČ, R. 2008: **Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl – puchýřka útlá, Veronica agrestis L. – rozrazil polní.** In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- LEPŠÍ, M. – SOUKUP, M. 2008: **Cynodon dactylon (L.) Pers. – troskuť prstnatý.** In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- JERSÁKOVÁ, J. – LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. 2008: **Dactylorhiza incarnata (L.) Soó – prstnatec pleťový.** In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- EKRT, L. – LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. 2008: **Polystichum xluerssenii (Dörfler) Hahne – kapradina Luerssenova.** In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- KOUTECKÝ, P. – LEPSÍ, M. – ŠTECH, M. 2008: **Sisyrinchium angustifolium Mill. – badil úzkolistý.** In: Chán, V. – Lepší, M. – Lepší, P.: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 89–107.
- LEPSÍ, M. – LEPSÍ, P. 2008: **Adventivní výskyt muchovníků (Amelanchier) v České republice.** Zprávy České botanické společnosti 43, s. 209–230.

Entomolog

- KLETEČKA, Z. 2008: **Sukcese xylofágního hmyzu na dubech (Quercus spp.) na Třeboňsku.** In: Horák, J. (ed.): Brouci vázaní na dřeviny, Pardubice, s. 26–33.

Geolog

- RAJLICH, P. 2008: **Úlomky hadců v allochtonní kráterové brekcii moldanubika a možné mechanismy jejich vmístění.** Zprávy o geologických výzkumech v roce 2007, s. 34–39.
- RAJLICH, P. 2007: **Český kráter.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 47 – Supplementum, s. 1–114.
- KUBISTA, M. – RAJLICH, P. 2008: **Alumosilikáty, ilmenit, fluorapatit a šokový křemen u Lipna nad Vltavou.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 15–17.
- RAJLICH, P. 2008: **Rulové slepence v lomovém kameni v Týně nad Vltavou.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 26.
- RAJLICH, P. 2008: **Křišťál, záhněda a růženín s šokovými lamelami v moldanubiku, také projevy ultrazvuku?** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 14.
- RAJLICH, P. 2008: **Mladší biotitizace v horninách moldanubika na příkladu muckovských orbikulárních žul.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 18.
- RAJLICH, P. 2008: **Přetvořené turmaliny moldanubika.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 57–58.

- RAJLICH, P. 2008: **Cordierit také projevem pozdně impaktní hydrotermální fáze?** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 64.
- KOZIELOVÁ, E. – RAJLICH, P. 2008: **Vysokoteplotní tavení ve smykových zónách Blanského lesa.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 44.
- RAJLICH, P. 2008: **Sillimanit v paragenezi s biotitem na puklinách prachatického granulitu.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 32.
- MACHOVIC, V. – PROCHÁZKA, V. – RAJLICH, P. 2008: **Orientované inkluze sillimanitu v křemenu v granitech melechovského masívu.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 45–48.
- FUSKA, D. – PAVLÍČEK, V. – POJSL, R. – RAJLICH, P. 2008: **Hydrotermální křemenné žíly od Olbramova u Nových Hradů.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 21–25.
- PETÁKOVÁ, Z. – RAJLICH, P. – STEJSKAL, M. 2008: **Příspěvek k poznání chemického složení jihočeských grafitů.** Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích – Přírodní vědy 48, s. 27–31.
- RAJLICH, P. 2008: **Přírodní památka Granátová skála.** Zvláště chráněná území Jihočeského kraje (informační leták), České Budějovice.

Do tisku byly předány následující práce:

Mykolog

BERAN, M.: **Vzácné, ohrožené a přirozenost stanovišť indikující makromycety zaznamenané v Žofínském pralese.**

Oddělení společenských věd

Nora Jelínková, Leoš Nikrmajer a Jiří Petráš pracovali v redakčních radách Jihočeského sborníku historického a Výběru, časopisu pro vlastivědu a historii jižních Čech. Jiří Petráš řídil jak časopis Výběr, tak i Jihočeský sborník historický jako výkonný redaktor. Nora Jelínková vykonávala funkci předsedkyně redakční rady Jihočeského sborníku historického.

Nora Jelínková, František Krejča, Jiří Petráš a Eva Sklenářová se podíleli na tvorbě a realizaci průvodce k výstavě Šumava Karla Klostermanna PETRÁŠ, J. a kol.: **Šumava Karla Klostermanna. Příběh šumavské podmalby.** Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2008. Publikace vyšla ve třech mutacích – jedna verze rozšířená, jedna základní a jedna v anglickém a německém jazyce.

V roce 2008 byly Jiřím Petrášem redakčně připravena a do tisku zadána čtyři čísla časopisu **Výběr, časopisu pro historii a vlastivědu jižních Čech, roč. 45/2008, č. 1–4.**

Dále byl v roce 2008 Jiřím Petrášem redakčně připraven a do tisku zadán **Jihočeský sborník historický, roč. 77–78/2008–2009** a vyšel **Jihočeský sborník historický, roč. 76/2007.**

Jiří Petráš dále redakčně připravil a do tisku zadal následující publikace:

Přípravné a realizační práce na publikaci CHVOJKA, J.: **Medaile Českobudějovicka.** Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2008 (ve spolupráci s Mgr. Evou Sklenářovou).

Příprava a realizace sborníku z konference: PETRÁŠ, J. (ed.): **Hrdinství, statečnost, strach.** Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2008.

Přípravné a realizační práce na publikaci SOLPERA, J.: **Nadějný začátek se smutným koncem.** Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích 2008.

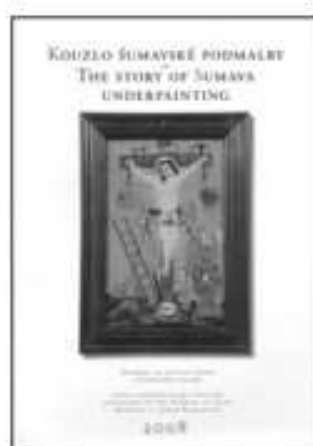
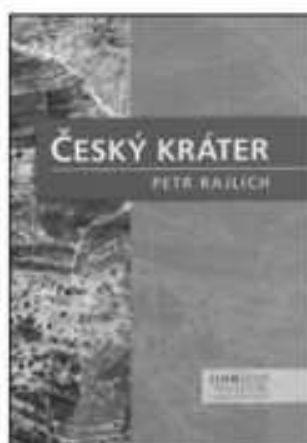

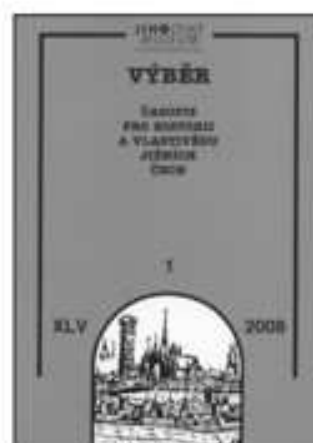
Jan Solpera na křtu publikace *Nadějný začátek se smutným koncem*.

Publikační činnost pracovníků:

- JELÍNKOVÁ, N. 2008: ***Křehké jako sen***. Katalog k výstavě Šumava Karla Klostermanna. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.
- KREJČA, F. (ed.) 2008: ***J. V. Kamarýt – život – dílo – doba***. Městský úřad Velešín a Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.
- KREJČA, F. 2008: ***Kouzlo šumavské podmalby***. Katalog k výstavě Šumava Karla Klostermanna. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.
- NIKRMAJER, L. 2008: ***Velká hospodářská krize na Třeboňsku***. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech XLV, č. 2, s. 128–131.
- NIKRMAJER, L. 2008: ***Návštěva prezidenta Edvarda Beneše v Českém Krumlově***. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech XLV, 2008, č. 3, s. 179–182.
- PETRÁŠ, J. 2008: ***Květen 1945 a srpen 1968 v Českých Budějovicích. Deníkové záznamy dvou žen***. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Praha.
- PETRÁŠ, J. 2008: ***Zemřel Bohumír Janoušek***. Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech XLIV, 2007, č. 4, s. 377–378.
- PETRÁŠ, J. 2008: ***Z deníku válečného pilota***. In: Petráš, J. (ed.): *Hrdinství, statečnost, strach*. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích.
- PETRÁŠ, J. 2008: ***Deník Heleny Hanžlové (České Budějovice v lednu až červnu 1945)***. Lidé města/Urban people. Revue pro antropologii, etnologii a etologii komunikace. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, č. 2–3, 2007, s. 138–166.

- PETRÁŠ, J. 2008: **Konec války v zrcadle dívčího deníku**. In: Sborník Národního muzea v Praze, řada A – Historie 62, 2008, č. 1, s. 31–34.
- PETRÁŠ, J. 2008: **Konec války a první týdny míru v deníčku dospívající dívky**. In: Malé dejiny veľkých udalostí III. Naratívna každodennosť v kontexte sociálno-historickej retrospektívy, Bratislava 2007, s. 127–134.
- PETRÁŠ, J. 2008: **České Budějovice v letech šedesátých**. In: Československé jaro 1968. Naděje, sny, realita. Národní muzeum v Praze, s. 51–67.
- PETRÁŠ, J. a kol. 2008: **Šumava Karla Klostermanna. Příběh šumavské podmalby. Průvodce výstavou**. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích (rozšířená česká verze, zúžená česká verze, rozšířená německá a anglická verze).

Archeologické oddělení

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a při zpracování témat seminářních prací.

Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 1406 odborných vyjádření k pořízování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem je O. Chvojka.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze, Národního památkového ústavu v Praze a s ústavy archeologické památkové péče a regionálními muzei.

Z. Thomová pracovala jako členka kulturní komise Rady Jihočeského kraje a členka památkové komise Rady Města Českých Budějovic. P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice a také členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum, a sborníku FontArchPrag, který vydává Národní muzeum v Praze. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru a z pozice tajemníka České archeologické společnosti se podílel na organizaci a moderování kolokvia *Výzkumy v Čechách 2007* v Národním muzeu v Praze v březnu 2008.

Knihovna

Pracovnice knihovny poskytly odborné konzultace a služby 271 registrovaným uživatelům knihovny. Celkem 17 badatelům (35 badatelských návštěv) bylo ve sbírkách historických knižních fondů předloženo 243 položek ke studiu. V rámci platného výpůjčního řádu bylo poskytnuto 941 výpůjček odborné literatury. Dagmar Fraňková používala pro registraci zápůjček odborné literatury odpovídající elektronický modul Clavius.

Pokračovala spolupráce s následujícími knihovnami a institucemi: Národní muzeum v Praze, knihovna Uměleckoprůmyslového muzea, společnost Lanius a Národní knihovna ČR. Samozřejmě probíhala také kolegiální velmi úzká spolupráce s muzejními knihovnami v regionu.

Vedoucí knihovny pracovala jako členka výboru oborové komise knihovníků muzeí a galerií při AMG a v organizaci Sdružení knihovních a informačních pracovníků. Na pravidelném semináři pracovníků knihoven, muzeí a galerií připravila a moderovala dopolední blok, který byl zároveň workshopem na téma *Restaurování historických knižních sbírek z pohledu kurátora*.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 315 konzultací a zajistili odborným institucím zápůjčky 365 položek ke studijním účelům (botanika) a 102 položek k výstavním účelům (entomologie). Ve sbírkách studovalo 21 badatelů.

V houbařské poradně proběhlo ve spolupráci s Mykologickým klubem při Jihočeském muzeu celkem 26 poradních dní.

Na výzkumných a dokumentačních úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny v Českých Budějovicích a Praze, Národního muzea v Praze, správ národních parků a chráněných krajinných oblastí, katedry botaniky Jihočeské univerzity, Karlovy univerzity a Palackého univerzity v Olomou-

ci, Botanického ústavu v Průhoncích, Geologického ústavu AV a dalších vědeckých společností a ústavů AV ČR.

Oddělení společenských věd

Pracovníci oddělení poskytli konzultace 63 badatelům.

Pracovníci oddělení spolupracovali při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů s kolegy z Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, Národopisného muzea v Praze, Národní Galerie v Praze, Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích, Západočeského muzea v Plzni, Hvězdárny a planetária v Českých Budějovicích, Vojenského historického archivu Praha, Etnografického ústavu AV ČR, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích, Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR v Praze, Národního muzea v Praze, Národního technického muzea v Praze, Akademie výtvarných umění v Praze, České numismatické společnosti v Praze, České národní banky v Českých Budějovicích, Jihočeského folklorního sdružení a s regionálními muzei v Jihočeském kraji.

ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST

Archeologické oddělení

O. Chvojka vedl jihočeskou pobočku České archeologické společnosti. Účastnil se jednání hlavního výboru ČAS v Praze a plenárního zasedání konaného v Českých Budějovicích dne 1. 3. 2008 (90 účastníků).

Knihovna

Helena Stejskalová spolupracovala s Historickým klubem. Vedla tzv. Podvečery v muzeu – 10x v roce 2008. Pro Historický klub pomáhaly pracovnice knihovny s fiskem propagačního materiálu a vydáváním klubového zpravodaje.

Mimo Jihočeské muzeum probíhala kontinuální spolupráce se společností Kontinenty.

Přehled členství ve spolcích a společnostech mimo Jihočeské muzeum – za oddělení knihovny:

Společnost přátel exlibris

Knížní značka

Sdružení informačních a knihovnických pracovníků

Sekce knihovníků muzeí a galerií při AMG

Česko-filipínská společnost

Kontinenty

Oddělení přírodních věd

Jihočeský ornitologický klub uspořádal dvě členské schůze s odbornými přednáškami a exkurzí. Členové se zúčastnili mezinárodního ornitologického kolokvia v Maďarsku (Fertő 23.–25. 6. 2008) a připravili 4 exkurze pro veřejnost v rámci Světového festivalu ptactva a 3 exkurze v rámci akce Vítání ptáčího zpěvu.

Mykologický klub Jihočeského muzea uskutečnil 4 členské schůze s přednáškami a 4 terénní exkurze a spolupracoval na činnosti houbařské poradny. Byl uspořádán společenský večer se soutěží Houby v octě. Probíhala rovněž spolupráce na výstavě HOBBY – Podzim 2008.

Entomologická společnost měla 6 členských schůzí s 6 přednáškami. Entomologický kroužek zorganizoval 15 schůzek pro mládež.

Botanická společnost připravila 4 členské schůze se 4 přednáškami.

Klub jihočeských mineralogů uspořádal 12 schůzek a 5 terénních exkurzí.

Pracovníci oddělení se podíleli na vedení a činnosti Jihočeské pobočky České společnosti entomologické, Jihočeské pobočky České botanické společnosti, České vědecké společnosti pro mykologii, České společnosti ornitologické a České geologické společnosti.

Preparátorka Eleonora Krotká spolupracovala s rakouskými a jihočeskými spolky a nadacemi zaměřenými na historii koněspřežné železnice.

Oddělení společenských věd

Spolkovou a vlastivědnou činnost při Jihočeském muzeu garantovali: František Krejča a Irena Tauerová – Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu, Jiří Chvojka – Historický klub při Jihočeském muzeu a Jiří Petráš – Regionální letecko-historická společnost při Jihočeském muzeu.

Etnograf František Krejča spolupracoval s Jihočeským folklorním sdružením, Vlastivědným spolkem ve Velešíně a se Spolkem pro vybudování Jihočeského skanzenu.

Činnost Národopisného sdružení v roce 2008

Rok 2008 opět potvrdil vzestupnou tendenci úrovně i návštěvnosti akcí Národopisného sdružení, zájmového klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Na tomto výsledku se podílelo především nové složení jeho výboru, kdy se sešla skupina dělných, obětavých a nadšených lidí, kteří provozují lidová řemesla nebo pracují v oblasti folkloru. Jejich prvořadým zájmem je pravidelné vzdělávání v oboru a snaha předkládat návštěvníkům akcí co nejvěrnější informace. Poměrně úspěšně se daří naplňovat základní poslání sdružení – působit jako poradní zázemí pro zájemce o národopis. V poslední době narůstá např. poptávka po lektorech lidových technik či zájem o výrobu lidových krojů a jejich doplňků. Samozřejmostí je pravidelné vystupování lidových tvůrců na národopisných akcích Jihočeského muzea a dalších kulturních institucích v republice.

Činnost sdružení v loňském roce ovlivnily přípravy a realizace výstavy Šumava Karla Klostermanna. V rámci plánu poznávání Šumavy proběhlo osm akcí, z nichž nejúspěšnější byly vyprávění a prezentace fotografií budějovického fotografa Zdeňka Troupa Šumava a já, dále přednáška Elišky Švecové Klostermannova Šumava, PhDr. Nory Jelínkové Šumavské sklářství a PhDr. Františka Krejčí Hořické Pašijové hry. Celkově se 17 programů sdružení včetně vlastivědných výletů zúčastnilo 379 návštěvníků.

Velkou událostí roku bylo ocenění práce lidové tvůrkyně, zasloužilé členky a bývalé předsedkyně sdružení Ludmily Dominové. Z rukou ministra kultury převzala titul Nositel lidových tradic. Vzhledem k tomu, že Ludmila Dominová profesně vyrostla v Národopisném sdružení a zdrojem poznatků jí bylo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, příkládají členové tomuto ocenění mimořádný význam.

Za úspěch lze považovat i navázání na tradici vydávání Národopisných sborníčků, které od loňského roku vycházejí uvnitř sdružení. Vyšly dva, a to Vyprávění o koních a formanech I. a II. Závěrem je třeba připomenout i spolupráci jak s odbornými institucemi, tak s nejrůznějšími zájmovými organizacemi a spolky, např. Národopisným muzeem v Praze, Muzeem Jindřichohradecka nebo Textile Kultur Haslach.

Nositel lidových tradic Ludmila Dominová se mimo jiné věnuje technice vyšivky z rybích šupin.

Marie Flašková udržuje tradici šumavských podmaleb.

Regionální letecko-historická společnost

Regionální letecko-historická společnost navázala na svoji činnost z let předchozích. Pořádala zvláště pravidelné přednášky s leteckou tematikou pro členy i zájemce z řad občanů města. Navíc pokračovala ve vydávání původních prací s historickou leteckou problematikou. Jako každý rok pak u příležitosti výročí osvobození Československa a skončení druhé světové války členové RLHS společně s představiteli Armády České republiky a vedení Jihočeského muzea uctili památku našich letců – příslušníků RAF.

ZAHRANIČNÍ STYKY

Archeologické oddělení

P. Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě a provádění terénního průzkumu německé části Zlaté stezky. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Greinetu.

Probíhá intenzivní spolupráce s kolegy z Německa a Rakouska v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen (O. Chvojka, P. Zavřel).

Knihovna

V roce 2008 byly poprvé prezentovány vybrané cenné dokumenty z kolekce pozůstalosti Ferdinanda Blumentritta velvyslanci ČR na Filipínách, dr. Jaroslav Ludvoví, a to u příležitosti jeho návštěvy Jihočeského muzea a Českých Budějovic dne 7. července 2008. Díky této skutečnosti byla navázána velmi zajímavá spolupráce s českým diplomatickým zastoupením v Manile. S vročením 2008 vyšla sbírka básní inspirovaná Filipínami a filipínskými dějinami *Doce Poemas de las Islas Filipinas* od J. Ludvy a na s. 28 byla se svolením ředitele muzea černobíle olišťena mapa Filipín od F. Blumentritta.

V návaznosti na spolupráci se zastupitelským úřadem ČR na Filipínách se podařilo dne 22. října 2008 přivítat v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích pana Noubikka, komtura řádu Rizalových rytířů (Order of the Knights of Rizal), kteří se podílejí na šíření odkazu José Rizala v duchu motto Non Omnis Moriar. Pan Noubikko zhlédl ukázkou muzejních sbírek, které se týkají přímo José Rizala, a po pracovním jednání s ředitelem muzea se rozhodl přispět ke spolupráci muzea s filipínskými partnery a šířit povědomí o existenci významných historických dokumentů v českobudějovických muzejních sbírkách.

Spolek Praha – Čáchy se ještě koncem roku 2008 rozhodl zařadit osobnost Ferdinanda Blumentritta do cyklu významných Evropanů, jejichž život je spojený s českým prostředím a přesto jsou dosud méně známí. V rámci roku českého předsednictví Rady EU bude v září 2009 v Clam-Gallasově paláci v Praze do pásma věnovaného F. Blumentrittovi zařazena přednáška a prezentace některých významných dokumentů, mimo jiné u příležitosti celoevropského setkání Rizalových rytířů v Praze.

Dne 10. prosince 2008 se ředitel muzea a vedoucí knihovny zúčastnili slavnostního setkání s Carmelitou Rosou Salas, jejíž diplomatické působení v Praze skončilo, ale spolupráce s Velvyslanectvím Filipín bude pokračovat plánovanou diplomatickou návštěvou Českých Budějovic v lednu 2009.

Oddělení přírodních věd

Pracovníci oddělení spolupracovali především s Landesmuseum Linz (společné setkání s ornitologickou pracovní skupinou) a Slovenskou mykologickou společností. Mykolog se ve spolupráci se Slovenskou mykologickou společností zúčastnil mykologického průzkumu NP Velká Fatra (terénní sběry, determinace). Mykolog se dále zúčastnil výročního kongresu Francouzské mykologické společnosti (Dourdan, 20.–25. 10. 2008).

Preparátorka Eleonora Krotká asistovala při jednáních s rakouskými organizacemi jako tlumočnice.

Oddělení společenských věd

Etnograf František Krejča spolupracoval s Muzeem textilu Altfabrik Weitra, muzeem podmaleb v Sandlu a Spolkem velikonočních tradic v Linci. Historik nejnovějších dějin Jiří Petráš spolupracoval s Waldviertel Akademie ve Waidhofenu an der Thaya.

Honorární konzul Viktor Blanka (Konzulát Rakouské republiky v Českých Budějovicích) a Stadtrat města Weitra Franz Badstober (oba uprostřed) na vernisáži výstavy Šumava Karla Klostermanna.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Archeologické oddělení

L. Töröková a M. Vojtová zahájily studium na Škole muzejní propedeutiky v Praze.

Knihovna

Z oddělení knihovny se kurzu angličtiny v Jihočeském muzeu účastnila Helena Jakešová ve skupině pro pokročilé.

Helena Stejskalová ukončila obhajobou práce nástavbový kurz *Muzejní výstavnictví* při Škole muzejní propedeutiky při Asociaci muzeí a galerií ČR a zúčastnila se odborné poznávací exkurze ŠMP ve dnech 18.–19. 6. 2008.

Přírodovědné oddělení

Pracovníci přírodovědného oddělení si individuálně zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech, seminářích apod.

Někteří pracovníci přírodovědného oddělení se průběžně účastnili kurzu angličtiny pořádaného Jihočeským muzeem.

Oddělení společenských věd

Konzervátorka muzea Pavla Svobodová pokračovala v dálkovém studiu na Vyšší odborné škole umělecko-průmyslové v Písku.

Správkyně depozitáře národopisu Irena Tauerová úspěšně dokončila studium *Muzejní propedeutiky* v Praze.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

Archeologické oddělení

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

- 8.–9. 4. 2008: **Výzkumy v Čechách v roce 2007**, Praha, účast O. Chvojka.
23.–24. 4. 2008: **Seminář Staré stezky**, Brno, účast P. Zavřel.
26.–29. 6. 2008: **18. Setkání archeologické pracovní skupiny Ostbayern/West- und Südböhmen/Oberösterreich**, Manching (BRD), účast O. Chvojka, P. Zavřel.
9.–11. 9. 2008: **Seminář konzervátorů a restaurátorů**, Příbram, účast L. Töröková.
16.–19. 9. 2008: **10. mezinárodní konference Popolnicová polia a doba halštatská**, Košice, účast O. Chvojka.

Knihovna

Třídenní studijní cesty po muzeích Třebíčska se z knihovny muzea zúčastnily Helena Jakešová a Helena Stejskalová, které se podílely na jejím organizačním zajištění.

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

11. 9. 2008: **Celostátní seminář pracovníků knihoven muzeí a galerií ČR**, Západočeské muzeum, Plzeň, účast Helena Stejskalová.
22. 10. 2008: **Konference Genius loci**, Jihočeské muzeum, České Budějovice, účast Helena Stejskalová.
24.–25. 10. 2008: **Konference Česko-španělské vztahy**, Univerzita Karlova, SIAS, Praha, účast Helena Stejskalová.

Přírodovědné oddělení

Entomolog, geolog a preparátorka se zúčastnili studijní exkurze muzea na Třebíčsko.

Přehled účasti na konferencích a seminářích:

16. 2. 2008: **Výroční konference České vědecké společnosti pro mykologii**, Jihočeské muzeum, České Budějovice, účast M. Beran.
20.–22. 6. 2008: **16. jarní setkání českých a slovenských mykologů**, Smolenice – Jahodník, účast M. Beran.
6. 4. 2008: **Seminář Nálezy vzácných a zajímavých makromycetů na jihu Čech**, Jihočeské muzeum, České Budějovice, M. Beran.
26. 9.–2. 10. 2008: **Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách**, Nové Hrady, účast M. Beran.
20.–25. 10. 2008: **Výroční kongres Francouzské mykologické společnosti**, Dourdan, účast M. Beran.
17. 10. 2008: **Konference 170 let ochrany a výzkumu Žofinského pralesa**, České Budějovice, účast M. Beran.
29.–30. 11. 2008: **Konference Diverzita, dynamika a management lesní vegetace**, Praha, účast M. Lepší.
26. 2. 2009: **Konference Brouci vázaní na dřeviny**, Pardubice, účast Z. Kletečka.
23.–25. 6. 2008: **Terénní ornitologické kolokvium**, Fertő, účast P. Bürger.

Organizace konferencí, seminářů apod.:

Mykolog

16. 2. 2008: odborný garant **Výroční konference České vědecké společnosti pro mykologii**, Jihočeské muzeum, České Budějovice.
6. 4. 2008: organizátor semináře **Nálezy vzácných a zajímavých makromycetů na jihu Čech**, Jihočeské muzeum, České Budějovice.
26. 9.–2. 10. 2008: organizace **Týdnu mykologických exkurzí v jižních Čechách**, Nové Hrady.

Oddělení společenských věd

Pracovníci OSV se zúčastnili odborné muzejní exkurze na Třebíčsko v říjnu, zhlédli výstavu **Valdštejn a jeho doba** pořádanou ve Valdštejnském paláci v Praze a zúčastnili se rovněž odborného kolokvia v JČM 31. 3. 2008.

Přehled účasti na konferencích a seminářích

23. 4. 2008: **Československé jaro 1968. Naděje, sny, realita**. Konference Národního muzea v Praze, účast Jiří Petráš, prosloven příspěvek.
16. 5. 2008: **Fronta a týl**. Konference JČM k dějinám 2. světové války s mezinárodní účastí. Účast Jiří Petráš (prosloven příspěvek) a Leoš Nikrmajer (prosloven příspěvek).
- 23.–25. 5. 2008: **Ve zdravém těle zdravý duch**. Konference pořádaná FF JU v Kostelci nad Vltavou, účast Jiří Petráš, prosloven příspěvek.
- 12.–13. 6. 2008: **Konference ÚSD AV ČR Praha k problematice „Oral-history“**, Slovinec u Olomouce, účast Jiří Petráš, prosloven příspěvek.
- 18.–19. 8. 2008: **„Osmašedesátý“ – Pražské jaro: pokus o obnovu občanské společnosti**. Konference pořádaná PF UP v Olomouci, účast Jiří Petráš.
- 13.–14. 11. 2008: **Odsun Němců z Československa. Stav bádání, metody, perspektiva**. Konference konaná FF MU v Brně, účast Jiří Petráš, prosloven příspěvek.
- 20.–21. 11. 2008: **III. Rakousko-české historické dny**. Konference konaná ve Waldviertel Akademie ve Waidhofenu an der Thaya, účast Jiří Petráš a František Krejča.
- 3.–4. 11. 2008: **2. mezioborový seminář ALMA Výtvarné a materiálové aspekty při hodnocení původu a stáří uměleckého díla**, Národní galerie v Praze, účast František Krejča, Nora Jelínková.
24. 10. 2008: **Genius loci jihozápadních Čech V**. Konference konaná Jihočeským muzeem, Vědeckou a studijní knihovnou Plzeň a Katedrou bohemistiky Pedagogické fakulty Západočeské univerzity, účast František Krejča, prosloven příspěvek.

Dále se pak Jiří Petráš účastnil pracovních seminářů pořádaných Collegiem Bohemicum v Ústí nad Labem ve věci zřizované expozice k dějinám Němců v Čechách – 5. 6., 6. 10., 6. 11. a 5. 12.

VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHAJOVANÉ V ROCE 2008

V roce 2008 bylo realizováno 27 výstav, z toho 6 menších výstavních projektů z cyklu exponát měsíce, celkem 19 se konalo v objektech Jihočeského muzea.

Nižší počet krátkodobých výstav, oproti minulým rokům, neznamená omezení výstavní činnosti muzea. Jihočeskému muzeu, ve spolupráci s Jihočeským krajem a zřizovanými organizacemi v oblasti kultury, se podařilo ve spolupráci s Horním Rakouskem realizovat v rámci roku oslav spisovatele Karla Klostermanna dosud největší výstavní přeshraniční projekt v Jihočeském kraji.

Výstavy připravené v roce 2008:

Výstavy pořádané v objektech muzea

Tradiční výstava orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů

2.–10. 2. 2008

garant: RNDr. Petr Bürger

Dorota Sadovská – „Premennivé vzdialenosti“

malba a objekty přední slovenské výtvarnice

v rámci Dnů slovenské kultury ve spolupráci se statutárním městem České Budějovice a D + Gallery Praha

19.–29. 2. 2008

Doprovodný program: „Čachtická paní“ – stylová módní show

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Mykologický seminář

doprovodná výstava účastníků semináře

16. 2. 2008

garant: Mgr. Miroslav Beran.

Setkání starostů

6. 3. 2008

doprovodná výstava – sponzoři

garant: PhDr. Marta Zavřelová

Miroslav Koupil – Kaligramy

12. 3.–1. 5. 2008

garant: PhDr. Jaroslava Landová

Tradiční velikonoční výstava

5. 3.–24. 3. 2008

garant: PhDr. František Krejča

Zrcadlo duše

profilová výstava klientů ÚSP Mačkov

15. 3.–4. 5. 2008

garant: PhDr. et Mgr. Marcela Macková

Zlatá stezka na starých mapách

8. 7.–23. 11. 2008

garant: PhDr. Petr Zavřel

Šumava Karla Klostermanna

Příběh šumavské podmalby

Pořadatelé: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích ve spolupráci s Jihočeským krajem a zřizovanými organizacemi v oblasti kultury.

Největší výstavní přeshraniční projekt v Jihočeském kraji ve spolupráci s Horním Rakouskem. Výstava je pořádána v rámci roku oslav spisovatele Karla Klostermanna (1848–1923). Projekt je spolufinancován Evropskou unií, Evropským fondem pro regionální rozvoj (ERDF), z programu „Operační program Cíle 3 Přeshraniční spolupráce Česká republika – Rakousko“ a z rozpočtu Jihočeského kraje.

27. 9. 2008–30. 6. 2009

garant: Mgr. Pavel Šafr

Šumava Karla Klostermanna.

Venezuelou křížem krážem

Výprava zoologů společnosti Zoogeos Bohemia
12. 12. 2008–1. března 2009
garant: RNDr. Petr Bürger

Kréta – výstava fotografií Ivo Hajna

29. 2.–1. 5. 2008
garant: PhDr. Jiří Petráš

Etiopie – lidé od řeky Omo

Fotografie – Dan Růžička
25. 7.–28. 9. 2008, prodlouženo do 4. 1. 2009
garant: PhDr. Jaroslava Landová

Dny evropské kultury – Koněspřežní železnice po obou stranách hranice

Nádvoří radnice v rámci Dnů evropské kultury
12.–13. 9. 2008
garant: PhDr. Jaroslava Landová

Výstava chryzantém

Tvrz Žumberk u Nových Hradů
11.–12. 10. 2008
garant: Roman Josefík

Dřevosochařské sympozium

areál tvrze Žumberk
25. 8.–6. 9. 2008
projekt Jihočeského kraje

Výstavy pořádané mimo objekty muzea**Než se psalo Bechyně...**

Nové archeologické výzkumy a nálezy na Bechyňsku
Městské muzeum Bechyně
1. 4.–30. 5. 2008
garant: Mgr. Ondřej Chvojka, PhD.

28. říjen v Českých Budějovicích

Radniční výstavní síň
Termín: 24. 10.–7. 11. 2008
garant: Mgr. Leoš Nikrmajer

Podzimní houby

Nové Hrady, v rámci Mezinárodního mykologického sympózia – pro veřejnost
26. 9.–2. 10. 2008
garant: Mgr. Miroslav Beran

Podzimní houby

výstava podzimních hub s bezplatnou poradnou pro houbaře v rámci výstavy Hobby podzim 2008,
Výstaviště České Budějovice, a.s.
16.–19. 10. 2008
garant: Mgr. Miroslav Beran

Jihočeská letecká expozice

Výstaviště České Budějovice, a.s.

v rámci výstav Země živitelka a Hobby podzim 2008, Výstaviště České Budějovice, a.s.

garant: PhDr. Jiří Petráš

Na křídlech Pterodaktyla

Výstavní síň Stanice pomoc přírodě v Týně nad Vltavou

9. 10.–31. 12. 2008

garant: RNDr. Petr Rajlich, CSc.

Spolupráce na dalších výstavních projektech:

Srpen 68 v Jihočeském kraji

Cyklus EXPONÁT MĚSÍCE

Archeologie bez bariér

leden

garant: Mgr. Ondřej Chvojka, PhD.

Autentika z hrobky opata Siarda Falka v Želivě

únor

garant: Mgr. Zuzana Thomová

Z entomologické sbírky pana Vladimíra Karase

Nejvýznamnější coleopterologická sbírka jižních Čech

březen

garant: Mgr. Zdeněk Kletečka

Křestní souprava rodu Herbesteinů

duben

garant: PhDr. Nora Jelínková

Racek chechtavý – pták roku 2008

červen – září

garant: RNDr. Petr Bürger

Exponát měsíce – racek chechtavý.

CYKLUS OSOBNOSTI A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

90. výročí vzniku československého letectví

říjen

garant: Jiří Petráš

EXPOZICE

5. 6. 2008 – Tvrz Žumberk – slavnostní zahájení nové expozice Úředník rožmberský, která se stala II. prohlídkovou trasou.

Úředník rožmberský

umístění nové expozice: v rekonstruovaných prostorách bašty "C" na tvrzi Žumberk

garant: Helena Stejskalová

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2008

7. 7. 2008

Jaroslav Ludva, velvyslanec České republiky v Manile, Filipíny

22. 10. 2008

Mr. Noubikko, komtur řádu Rizalových rytířů

18. 2. 2008

Vladimír Galuška, velvyslanec České republiky na Slovensku

Viera Viskupová, zástupkyně velvyslance Slovenské republiky v Čechách

Vlasta Bohdalová, poslankyně Parlamentu České republiky

Dorota Sadovská, autorka výstavy „Proměnlivé vzdálenosti“

Poslankyně Vlasta Bohdalová a Vladimír Galuška, velvyslanec České republiky na Slovensku navštívili módní přehlídku v doprovodu primátora Českých Budějovic.

Dorota Sadovská, autorka výstavy „Proměnlivé vzdálenosti“.

SPONZOŘI A PARTNEŘI MUZEA

- Jaderná elektrárna Temelín – hlavní partner
- EM-grafika, České Budějovice
- FINESA České Budějovice, s.r.o.
- TV GIMI, a.s. – mediální partner
- RTA s.r.o., odštěpný závod RTA Jižní Čechy
- Český rozhlas České Budějovice
- Orchidea klub, České Budějovice
- Explantex® Vondruš, Homole
- Česká společnost entomologická
- ZOO Ohrada, Hluboká nad Vltavou
- Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia
- SOŠ veterinární a zemědělská a jazyková škola s právem státní zkoušky
- SKANSKA d. s., České Budějovice
- Nová tiskárna Pelhřimov spol. s r.o.
- Měšťanský pivovar Strakonice, a. s.

Regionálního odborné pracoviště pro lidovou kulturu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

A. Akce v rámci dotačního programu: podpora tradiční lidové kultury

1. Obyčejové tradice

2. Jihočeský rok

Pozn.: spolupráce se starosty měst a obcí na základě požadavků Jihočeského kraje a priorit stanovených MK ČR v intencích dotazníků NÚLK ve Strážnici

1. Obyčejové tradice

Projekt byl zpracováván v intencích daných NÚLK ve Strážnici. Předmětem byly rodinné a výroční obyčejové tradice, se zvláštním zaměřením na Doudlebskou a Konopickou masopustní koledu jako společenské fenomény ojedinělé nejen v jihočeském regionu, ale v celé republice. Získaná dokumentace bude sloužit jako výchozí podklad pro plánovaný návrh zápisu do Národního seznamu jevů tradiční lidové kultury.

Kromě tradičních obyčejových jevů byla pozornost věnována i akcím novodobým, které se již staly nedílnou součástí Jihočeského výročního kalendária: Borůvkobraní v Borovanech, lenorské Slavnosti chleba, Selské slavnosti v Holašovicích, strakonické Rumpálování.

Pro administrativní a dokumentační zajištění byly pořízeny nezbytné kancelářské potřeby, diskety, CD, DVD, fotokarty, pořadače na CD apod., bylo doplněno dokumentační vybavení pracoviště: PC + monitor LCD 22" pro následné zpracovávání a muzejní předváděcí akce.

Záměrem dokumentace bylo zachytit obyčejové zvykosloví regionu v celkovém kontextu, tj. v souvislostech s projevy materiální kultury (např. zvykoslovné pečivo), a zároveň postihnout celkovou současnou atmosféru akce, včetně nezbytných doprovodných jevů a jejich odrazu v lidovém umění (podmalby).

Akvizice:

Marie Flašková, Jihočeské zvykosloví: vánoční a masopustní koleda.

Dokumentace:

Tradiční masopustní obchůzky Šumavy, Pošumaví (Horní Planá, Volary, Svatá Máří, Střelské Hoštice, Rohanov) a Doudlebska (Doudleby, Komaňice, Benešov nad Černou)

Jihočeská Konopická: Záblatí u Prachatic, Hracholusky, Čestice, Svatá Maří

Lokální akce: Borůvkobraní – Borovany, Slavnosti chleba – Volary

2. Jihočeský rok

Projekt tématicky navazující na dotační program MK ČR pro rok 2008 Obyčejové tradice umožnil rozšířit danou tematiku o detailní rozpracování a následnou prezentaci.

Jeho cílem bylo představit široké veřejnosti výroční zvykosloví jihočeské oblasti jako společenského fenoménu na základě dokumentace pořízené v rámci dotačních programů MK ČR, ktg. B: podpora tradiční lidové kultury v letech 2005–2008 a byl koncipován jako profilová přehlídka jihočeských výročních obřadů a zvyků ve společensko-historickém kontextu, tj. doplněn živými demonstracemi obřadů, scénicky zpracovanými folklorními soubory, i autentickými záznamy z terénu, včetně zvykoslovných předmětů a souvisejících projevů lidového umění a řemesel (lidové hudební nástroje coby nedílné součásti obřadu: fanfírních, vozembouch..., obřadní pečivo, kostýmy a rekvizity, podmalby...).

Projekt byl realizován ve spolupráci s profesionálními institucemi (muzea jihočeského regionu), obcemi Jihočeského kraje, folklorními soubory i lidovými tvůrci v oblasti lidového umění a řemesel.

K prezentaci byly využity nejen akce místního a regionálního charakteru, např. rozsáhlý projekt Karel Klostermann – příběh šumavské podmalby (doprovodné akce, např. film ČT Koleda, koleda, čerpající i z dokumentárních podkladů pracoviště LK), Muzejní noc Jihočeského muzea v Českých Budějovicích (program Ryby, rybičky věnovaný rybářskému zvykosloví), 1. ročník veletrhu turistických zážitků, možností a vizí Jihočeský kompas, ale i významné akce národní: Mezinárodní folkloristický festival Strážnice a Mezinárodní dudácký festival ve Strakonici (nedílnou součástí je i českobudějovická dudácká pozvánka Hrály dudy) a odborné muzejní akce (v Národním muzeu v Praze, v muzeu v Chebu, Prachatickém muzeu, Milevském muzeu ad.).

Akvizice:

archivní videodokumentace Doudlebských dožíněk

Dokumentace:

Masopust

Doudlebská masopustní koleda: vysekávání kop – Doudleby, mečová koleda – rekonstrukce

Velikonoce

hry s vejci: koulení – Komařice; pekání, sekání – Prachatice

Rybářské zvykosloví

pasování na rybáře v rámci Muzejní noci (Ryby, rybičky)

Adventní a vánoční akce

Příjezd svatého Martina – Volenice; betlémy a zvykoslovné předměty – České Budějovice, Jindřichův Hradec, Písek; vánoční perníky – Volyně

Prezentace:

MFF Strážnice – jihočeský blok programu „Masopust držíme“: Doudlebská koleda (povolení koledování, setkání koled, „vysekávání kop“) a názorná demonstrace přípravy tradičních masopustních klobouků pro růžičkovou koledu (výroba kytiček a jejich aplikace na konstrukci); ukázka jihočeských zvířecích masek z terénu podle typů konstrukce (řešetová kombinovaná s bidlem – Olešnice; ze dvou obručí řešet – Tažovice, „Tažovická fuchsa“; kolébková, „lodička“ – Svatá Maří; bidlová – JSPT Úsvit České Budějovice, rekonstruovaná etnografkou Z. Soukupovou; vysoká kobylka – Benešov nad Černou).

MDF Strakonice – v rámci dokumentárního profilu zakladatelky a iniciátorky této významné mezinárodní akce Z. Soukupové byly prezentovány i rodinné a výroční zvykoslovné jevy jihočeského regionu.

B. Vlastní činnost

Badatelská činnost:

Koresponduje s výstavními akcemi a přednáškovou činností.

Výstavní činnost

Zrcadlo duše – profilová výstava výtvarných prací klientů Domova Petra Mačkov

Projekt, který se v rámci koncepce péče o regionální lidovou kulturu soustředil nejen na významné osobnosti, identifikaci a dokumentaci tradičních jevů, ale i na postavení a funkci lidového umění a řemesel v životě současného člověka i na neopomenutelnou roli, kterou hrají i ve vzdělávací, terapeutické činnosti a péči o rozvoj handicapovaných občanů, byl realizován pod záštitou hejtmána Jihočeského kraje.

Cílem bylo představit Domov Petra Mačkov a kreativní práce jeho klientů. Domov Petra je zřizovaná organizace Jihočeského kraje, jejíž cílovou skupinou jsou děti od 3 let, mládež a dospělí s mentálním, případně kombinovaným postižením se sníženou soběstačností (stav vyžadující pravidelnou pomoc jiné osoby).

S Domovem Petra navázalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích pravidelnou spoluprací koncem roku 2005 a od té doby se návštěvníci muzea každoročně mohou setkávat s výtvarnými a řemeslnými pracemi klientů domova v rámci projektů regionálního odborného pracoviště pro lidovou kulturu; dnes jsou již nezanedbatelnou součástí, zpestřením i milým oživením výstav prezentující současnou výtvarnou a řemeslnou lidovou kulturu regionu.

Svým specifickým viděním okolního světa a jeho promítnutím do svého uměleckého pojetí a dokonalým řemeslným zpracováním klienti rozdávají radost a pohodu. Je to důkaz, že lidové umění i v současných formách může pomoci naplnit život nejen náš, ale i handicapovaných občanů, rozvíjet jejich osobnost, podporovat jejich tvořivost i samostatnost a současně nám všem svým půvabem pohládit duši, evokovat úctu k citlivému systematickému pedagogickému vedení i obdiv k působivě nakažlivé neokázalé hravosti autorů. 972 návštěvníků, z toho více než polovina lidí s postižením, mateřské školy, členové zájmových útvarů a účastníci seminářů pořádaných v muzeu, jsou toho důkazem.

Klientky Domova Petra v Mačkově uvedly návštěvníky výstavy Zrcadlo duše do světa pohádek.

Veřejné akce:

1. Masopust v Českých Budějovicích

Již po osmnácté žádají koledníci primátora města o povolení „městem Českými Budějovicemi jít a koledu provozovat“. Jihočeské muzeum v Č. Budějovicích je od roku 2005 odborným garantem a koordinátorem této tradiční českobudějovické akce.

2. Muzejní noc 2008

Muzejní noc pořádalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích na jedné ze svých expozic v tvrzi Žumberk u Nových Hradů. V rámci celkové dramaturgie bylo představeno i jedno z nejstarších tradičních řemesel – jihočeské rybářství. V tématickém bloku nazvaném Ryby, rybičky byli návštěvníci s pomocí studentů třeboňského Odborného učiliště rybářského seznámeni s technikami a zvyky patřícími odedávna k slavnému rybářskému cechu: sífování a pasování na rybáře.

V rámci toho projektu byly prezentovány dvě z institucí zřizovaných Jihočeským krajem a zároveň potvrzena skutečnost, že rybářské a rybníkářské řemeslo stále ve svých tradicích pokračuje. Součástí byla i ukázka výtvarného využití v lidovém umění, výšivka rybí šupinou. Názornou demonstraci předvedla

Ludmila Dominová, které byl za tuto techniku udělen ministerstvem kultury v roce 2008 za jihočeský region prestižní titul Nositel tradice lidového řemesla.

Muzejní noc 2008 – v rámci programu „Ryby, ryby, rybičky“ byl ředitel JZM pasován na rybáře.

3. Hrály dudy 2008

Je to již tradiční akce pořádaná Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích, Městskými kulturními domy České Budějovice, a.s., a JSPT Úsvit ve spolupráci se strakonickými organizátory dudáckého festivalu za podpory Statutárního města České Budějovice. V roce 2008 již po třetí „hrály dudy“ v parku u KD Slavie pro občany města, kteří mají rádi dudácký folklor a kteří z jakéhokoli důvodu nemohli navštívit XVIII. ročník Mezinárodního dudáckého festivalu ve Strakonici. Mohli si poslechnout nejen místní Úsvit a jeho hosty, ale byla to současně i jakási hudební pozvánka do Strakonice a seznámení českobudějovické veřejnosti s jedním ze zahraničních účastníků tradičního bienálního setkávání dudáků ze všech koutů světa. Po hostech z Rakouska, Německa a Rumunska představil v Českých Budějovicích bohatství svých lidových hudebních tradic bulharský folklorní soubor Manol Radichev z osady Gela ve smoljanské oblasti – oblasti Rodop, jižní oblasti Bulharska nedaleko tureckých hranic, magické krajiny plné tajemných jeskyní i středověkých monastýrů, labyrintu horských hřebenů, vrcholů a kaňonů a rodiště bájného Orfea.

Dokumentace:

koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi – grantové projekty MK ČR pro rok 2008, mezinárodní i národní projekty, regionální akce, lidový tvůrčí.

Prezentace:

MFF Strážnice 2008 – jihočeský blok programu „Masopust držíme“

Vlastní momenty masopustní obchůzky byly záměrně druhoplánově doplněny názornými ukázkami náročné přípravy nezbytných rekvizit i předvedením konstrukčních typů zvířecích masek z terénu.

MDF Strakonice 2008 – profilový pořad o ak. sochařce a etnografce Z. Soukupové.

Program věnovaný etnografce a umělecké vedoucí Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit Zoře Soukupové, jedné z nejlepších interpretek jihočeské lidové písně u nás, a spoluzakladatelce regionálních festivalů. Patří k nim i Jihočeské slavnosti písní a tanců ve Strakonících (1955), ze kterých později vznikl Mezinárodní dudácký festival.

Pozornost byla zaměřena na uměleckou činnost Z. Soukupové – interpretace JSPT Úsvit, zvukové nahrávky z fondu Českého rozhlasu v Českých Budějovicích, dokumentů ČT a soukromého zvukového archivu autorky. Záměrem bylo představit Z. Soukupovou nejen jako špičkovou lidovou umělkyni – interpretku, choreografku, ale i jako osobnost a výjimečnou odbornici v oboru lidové kultury našeho regionu. Z toho důvodu byla vlastní dokumentární produkce doplněna nejen živými ukázkami, ale i doprovodným přehledem (panely) osobních i profesních aktivit a zájmů Z. Soukupové, které se vzájemně a neoddělitelně prolínaly a ovlivňovaly:

Umělecká činnost výtvarná – prezentace jako profesionální sochařky a výtvarnice;

Muzejní činnost dokumentační a odborná – jako etnografka Jihočeského muzea;

Odborná činnost v oblasti památkové péče, ustanovení jihočeské pobočky Etnografické společnosti ČSAV, iniciace založení místních regionálních slavností, zejména ve Strakonících (v současné době probíhají jako Mezinárodní dudácký festival) a v Borovanech (Doudlebské slavnosti);

Umělecká činnost choreografická a interpretační – umělecká vedoucí Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit;

Metodická činnost – autorka metodických publikací věnovaných oblasti lidového umění, řemesel a folkloru jižních Čech.

Přednášková činnost:

Od masopustu k Velikonocům – pro Historický klub JČM

Prezentace Hoslovického mlýna – v rámci tématických okruhů 13. veletrhu muzeí ČR, Třebíč

Lidová strava v době Karla Klostermanna a její dnešní podoba – v rámci mezinárodního česko-bavorsko-saského symposia Stolečku, prostří se

Doudlebsko a jeho tradice zaznamenané FS Doudleban – v rámci 65. výročí souboru

Jihočeská konopická – v rámci zahájení výstavy Prachatického muzea

Jesličky a betlémy – v rámci zahájení vánoční výstavy Milevského muzea

Konzultační činnost a participace:

ČT: K. Klostermann – básník Šumavy a zbudovských Blat

Národopisná skupina z Jarošova nad Nežárkou

Milevské muzeum – odborné texty k výstavě věnované betlémům

Město Borovany – tradice i současnost Borovanských slavností

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích – participace na doprovodných programech projektu Šumava K. Klostermanna – příběh šumavské podmalby

Statutární město České Budějovice – Masopust (organizace a odborná garance)

Jihočeský kraj – odborné vyjádření k příspěvkům pro rok 2008 v oblasti lidové kultury, participace v rámci členství projektového týmu při projektu Kraj tradic a řemesel (současná řemesla jihočeského regionu)

MK ČR – spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu, participace při vytváření dotazníku projektu pro rok 2009 Lidový oděv, strava, doprava, obchod a trh

odborná garance jihočeských masopustních obchůzek v rámci programu MFF Strážnice, včetně přípravy reprezentantů regionu (rekonstrukce tzv. medvědího tance) a výběru zvířecích masek

participace při přípravě grantů: Muzeum středního Pootaví Strakonice (odborný posudek a doporučení k vydání práce J. Režného)

operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (instituce a obce JK, DK Metropol, a.s, individuální tvůrci z oblasti lidového umění a řemesel)

Marcela Macková

Pracoviště operátora počítače v roce 2008

Během roku 2008 jsem se mimo své běžné pracovní činnosti, spočívající v zajišťování provozu informační a audiovizuální techniky, podílel i na přípravě několika mimořádně úspěšných akcí pořádaných Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích. Z nich bych jmenoval zejména vznik filmu Zora Soukupová – Duše jihočeského národopisu, Muzejní noc na tvrzi Žumberk a výstavu Šumava Karla Klostermanna – příběh šumavské podmalby.

Film Zora Soukupová – Duše jihočeského národopisu byl zrealizován na základě scénáře připraveného Regionálním pracovištěm pro lidovou kulturu. Výroba filmu obnášela zejména digitalizaci různých psaných, zvukových, filmových a dalších materiálů. Jednalo se například o původní dobové fotografie jak v klasické formě, tak i ve formě diapositivů či diafilmů. Dále byly naskenovány vybrané části původních kronik a publikací a nafoceny velkoformátové plakáty. Následovala digitalizace a úprava podkladů pro zvukovou stopu filmu. Původní unikátní audio záznamy byly z magnetofonových kotoučových pásek a kazet digitalizovány a kvůli špatné kvalitě dále pomocí speciálního softwaru zbaveny šumu a jinak digitálně vyčištěny. Poté již následovalo samotné sestavení filmu podle dodaného scénáře, příprava obrazové stopy obnášela stříh digitalizovaných filmových záznamů, seřazení a import fotografií, úpravu filmových přechodů a obrazových efektů, vytvoření titulků atd. Následně byly přidány normalizované zvukové stopy. Výsledný projekt byl vyrenderován a vypálen na DVD nosič ve formátu DVD-video.

Film Zora Soukupová – Duše jihočeského národopisu o celkové stopáži 140 minut byl úspěšně prezentován 26. 8. 2008 ve Strakonickém kině OKO v rámci Mezinárodního dudáckého festivalu, poté proběhla repríza dne 13. 11. 2008 v Českých Budějovicích na Malé scéně KD Metropol. Obě projekce byly doprovázeny živým vystoupením Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit a sklidily veliký úspěch.

Příprava mimořádně úspěšné Muzejní noci, pořádané tentokrát na tvrzi Žumberk u Nových Hradů, obnášela zejména zabezpečení ozvučení celého areálu, dále přípravu osvětlení venkovních scén pro ukázkou šermířských soubojů a podobně.

Ze své spolupráce při přípravě, prezentaci a propagaci výstav Šumava Karla Klostermanna – příběh šumavské podmalby bych jmenoval hlavně grafické návrhy, předtiskovou přípravu a samotnou výrobu propagačních a informačních tiskovin, jako jsou např. vstupenky, reklamní poulače, pozvánky, inzeráty, letáčky atd.

Martin Dvořák

Repríza dokumentu Zora Soukupová pro českobudějovické diváky.

Provozně technické oddělení v roce 2008

V první polovině roku spolupracovalo provozně technické oddělení při přípravách a realizacích výstav, které spolupořádalo Jihočeské muzeum. Tradičně nejnáročnější technické řešení si vyžádala Výstava orchidejí, bromelií, sukulentů a jiných exotických rostlin a živočichů, výstavy Zrcadlo duše, Velikonoce, Dny slovenské kultury a Muzejní noc na Žumberku. Druhá polovina roku byla zcela ve znamení účasti na realizaci výstavy Šumava Karla Klostermanna.

Významnou akcí bylo dokončení rekonstrukce a modernizace depozitárního objektu v ulici L. B. Schneidera č. 6 v Českých Budějovicích, včetně zprovoznění unikátního chladicího zařízení.

Pokračovalo se v opravách a údržbě budov, rekonstrukci a modernizaci, z toho nejvýznamnější byly rekonstrukce a modernizace sklepních prostor v ulici Fr. Šrámka 4 a realizace nového vstupu do objektu Mánesova.

Všechny úkoly v oblasti modernizace, oprav a údržby byly plánovány v návaznosti na možnosti rozpočtu muzea a přidělené investiční dotace.

Významnou část práce provozně technického oddělení představovala likvidace stálých expozic v prostorách, které byly určeny pro instalaci výstavy Šumava Karla Klostermanna.

Zajišťovali jsme přepravu materiálu a sbírkových předmětů podle potřeb jednotlivých oddělení.

Mimo výše uvedené výstavy provozně technické oddělení pinilo a zabezpečovalo různé dílčí úkoly pro jednotlivá oddělení Jihočeského muzea, provádělo údržbu a ošetření svěřeného materiálu.

Společně s odborovou organizací byla v měsíci dubnu provedena kontrola dodržování bezpečnosti práce. Byly uskutečněny požární preventivní prohlídky všech objektů, v rámci nichž byly umístěny bezpečnostní značky. Při kontrolách nebyly shledány podstatné závady.

Zákonem a odbornými směrnici stanovené revize na objektech ve správě muzea byly provedeny v plném rozsahu.

Doprava zaměstnanců zabezpečovaná 5 referentskými vozidly proběhla bez dopravní nehody.

Úkoly kladené na provozně technické oddělení byly plněné včas, kvalitně a beze zbytku.

Jiří Popadinec

Tvrz Žumberk

Žumberská tvrz byla pro veřejnost v roce 2008 otevřena od 1. dubna do 31. října. Expozicí o historii tvrze a jejího nejbližšího okolí zde spolu s dominantním lidovým malovaným nábytkem v turistické sezóně zhlédlo 3 246 návštěvníků.

5. června byla otevřena nová, II. prohlídková trasa Úředník rožmberský v baště „C“ a jejích přístavcích, věnovaná vzestupu a pádu správce rožmberského majetku v Praze Janu Ledenickému a zejména pak i Theobaldu Höckovi, nejvýznamnějšímu majiteli Žumberka z éry renesance, který se zasloužil o turisty doposud vyhledávanou ojedinělost, spočívající v opevnění historického jádra vesnice, původně svěřeného šesti baštami, z nichž se pět dochovalo do dnešních dnů. Právě Theobald Höck, německý sekretář Petra Voka, autenticky pobýval v prostorách nové prohlídkové trasy. Tuto expozici si do konce sezónního provozu stihlo prohlédnout 128 osob.

Na III. prohlídkové trase se osamostatnily bašty „A“ a „B“ a v nich umístěné lapidárium. Vystavené kamenné fragmenty zde zhlédlo 64 návštěvníků.

Stěžejní událostí roku 2008 se v pátek 6. června stala Muzejní noc. Její nedílnou součástí pak bylo i slavnostní otevření nové expozice Úředník rožmberský, které proběhlo za účasti tehdejšího hejtmána Jihočeského kraje RNDr. Jana Zahradníka, radního pro kulturu, památky a cestovní ruch Ing. Františka Štangla, ředitele Jihočeského muzea Mgr. Pavla Šafra a konečně i spoluautorů expozice Mgr. Heleny Stejskalové a PaedDr. et PhDr. Aleše Stejskala, PhD. Muzejní noc přilákala cca 650 osob a setkala se s velice příznivým ohlasem. Její nedílnou součástí byly i ukázky renesančních tanců, divadelní představení, hudební vystoupení, prohlídka místního kostela s výkladem či bojové umění žermífů.

Druhou a déletrvající zásadní akcí pak bylo konání Mezinárodního dřevosochařského sympózia na přelomu srpna a září. Iniciátorem a hlavním pořadatelem byl Jihočeský kraj. Během necelých čtrnácti dnů zde celkem 9 umělců vytvořilo stejný počet soch. Jejich sochařské a zejména řezbářské umění zhlédlo cca 3 200 návštěvníků. Památku na tuto záslužnou akci budeme mít neustále před očima – dvě sochy byly nainstalovány v areálu tvrze. Podrobnosti k sympóziu jsou uvedeny v samostatném článku této zprávy.

Již tradicí jsou v Žumberku výstavy chryzantém, uskutečňované pravidelně v polovině října. Té letošní, v pořadí již dvaadvacáté, přálo počasí i opětovný návrat do loni vyklizených prostor bývalého depozi-táře v přízemí, tzv. kočárovny. Absence exponátů, dlažba místo parket a zejména bezbariérový přístup jsou velikou výhodou oproti minulým, takřka deseti letům provizoria v Rytířském sále, umístěném v 1. patře budovy. Není proto divu, že květiny, suché vazby, ale i ovoce a zelenina přilákaly za jediný víkend 1 008 osob.

Novodobou tradicí je konání svatebních obřadů (ve spolupráci s MÚ v Nových Hradech) na nádvoří tvrze, popřípadě při nepříznivém počasí opět v tzv. kočárovně. V roce 2008 si zde své ano řeklo celkem 18 párů mladých lidí. Módním výstředkem se letos stalo přesunutí obřadu do půlkruhu v hradební zdi na jižní straně areálu před samotnou tvrz. V minulosti zde byla přístavba k hlavní budově, nyní je tu vybudována vyhlídková terasa na vodní nádrž v údolí pod ní. Odhadovaná návštěvnost svatebních obřadů je 900 osob.

Samotnou expozici, rozdělenou do tří prohlídkových tras, i doprovodné akce zde tedy v roce 2008 zhlédlo celkem 9 156 návštěvníků.

Z hlediska údržby je nutno zmínit zhotovení a nainstalování nových dvoukřídlých vrat do průchodu mezi kostelem a zahradou pod ním, stejně jako zhotovení a osazení venkovních orámovaných mříží na koso do zbývajících okenních otvorů na severní straně přístavku k baště „C“. Venkovní probíjené kovové mříže pak byly osazeny i do přízemních oken v baště „C“ a do půdňho okna východního štítu tvrze.

Na počátku roku vyšel nový turistický průvodce Novohradské hory v tzv. zelené řadě nakladatelství Soukup & David s celostránkovou reklamou na naši tvrz, výměnou za poskytnutou volnou vstupenku do expozice pro jednu osobu v doprovodu alespoň jedné další osoby. Na jaře se Žumberk objevil i v novém, již šestém díle populární publikace Toulavá kamera. Ve spolupráci s firmou EM-grafika pak byla zhotovena a vytištěna propagační skládačka k nové expozici Úředník rožmberský.

Roman Josefík

Divadelní představení o panských úřednících.

Archeologické výzkumy Jihočeského muzea v roce 2008

V roce 2008 provedlo archeologické oddělení Jihočeského muzea v Českých Budějovicích několik desítek většinou záchranných archeologických výzkumů a drobnějších terénních akcí, mimoto i několik výzkumů v rámci grantových a badatelských projektů. V následujícím abecedním přehledu jsou uvedeny nejvýznamnější z nich:

Březnice (okr. Tábor). Pokračování archeologického výzkumu sídliště z vrcholné fáze mladší doby bronzové, objeveného roku 2005 a od té doby průběžně zkoumaného (O. Chvojka). V roce 2008 byla provedena pouze prostorově omezená sondáž v místech tří objektů výrazně narušených orbou. Pomocí povrchových sběrů pak bylo zjištěno další pokračování sídliště v SV směru za cestu do obce Čeňkov – celková plocha lokality tak činí zhruba 9 ha. Z uvedených tří zkoumaných objektů je nejvýznamnějším v pořadí již osmý lineární žlabovitý objekt této lokality, který byl zachycen už při výzkumu roku 2007 (objekt 6/07). Stejně jako všechny ostatní žlabovité objekty na této i na dalších lokalitách (srov. Chvojka 2007) měl i posledně zkoumaný **žlab** delší osu orientovanou ve směru S – J. Jeho délka činila 6 m a šířka max. 150 cm. Ve srovnání s předchozími žlaby v Březnici v něm byla poprvé zachycena stratigrafie celkem čtyř vrstev – dokladem jejich pravděpodobně současného vzniku jsou např. zlomky jednoho kamenného otloukače, které byly nalezeny ve všech těchto vrstvách. Ve výplni objektu 6/07 bylo vedle množství keramických zlomků i torz nádob, hliněných jehlancovitých závaží, otloukačů apod. nalezeno i několik značně rozpadlých hliněných koulí, které lze spojit s výrobou keramiky (srov. Pleinerová 2003). Další dva v roce 2008 zkoumané objekty – **jámy** nepravidelně oválného tvaru (objekty 1 a 2/08) – poskytl rovněž poměrně značné množství artefaktů, bohužel silně narušených orbou.

České Budějovice – Krajinská ul. č. 7. Záchranný výzkum v prostoru dvora domu (O. Chvojka). Větší část dvora byla zničena ve 30. letech 20. stol. při stavbě sklepa octárny. Po jeho rozebrání byly obnaženy dva profily přes celou délku i šířku dvora. Na nich byla zjištěna stratigrafie vrstev od 13. do 20. století a tři zahloubené objekty. Nejstarším (objekt 2/08) byla vanovitě zahloubená **jáma** s téměř kolmými stěnami a zaobleným dnem (rozměry max. 160 x 40 x 50 cm) s keramickými zlomky ze 13. století, početnými zvířecími kostmi, železnými artefakty a hojnou železářskou struskou, naznačující výrobní charakter celého objektu. Další dva objekty lze označit za odpadní **jímky**. Starší z nich (objekt 1/08), datovaná početnými nálezy do druhé poloviny 15. století, byla vyzděna lomovými kameny (mezi nimi byl použit i okraj tuhové zásobnice), měla kruhový půdorys a kónický se dolů zužující profil (průměr 90–120 cm), dno v hloubce 190 cm bylo tvořeno ulehlym podloží. Výplň tvořila v horních 120 cm novodobá navážka stavební suti, spodních 70 cm pak intaktní výplň fekálního charakteru s množstvím artefaktů (keramika včetně celých nádob, zlomky skleněných nádob, zvířecí kosti, amorfní dřeva, kovové kotoučky, četné pecky z třešně). Zhruba 1 m od okraje první jímky se nacházela druhá (objekt 3/08), která byla opět vyzděna z lomových kamenů, měla lichoběžníkovitý tvar (dochované rozměry 2 x 1,8 m) a rovné dno v hloubce 65 cm od okraje. Početné nálezy (většinou keramické) datují tuto jáмку do 17. až počátku 18. století.

České Budějovice – Krajinská ul. 16. Záchranný výzkum v prostoru dvora a zadního traktu zbořeného domu (O. Chvojka). V celkem deseti sondách o ploše cca 62,5 m² bylo odkryto množství zajímavých archeologických situací: několik desítek sídlištních vrstev, šest zahloubených objektů a několik zaniklých zdí, patřících starším vývojovým fázím domu. K nejvýznamnějším objektům náleží **studna** (objekt 1/08) kruhového tvaru o průměru 140 cm a dosažené hloubky po úroveň spodní vody 250 cm. Uprostřed studny se nacházelo dřevěné čerpadlo, tvořené vydlabaným dutým kmenem. Výplň studny tvořil jednotný zásyp navážkového charakteru z cca poloviny 20. století, přesná datace studny tak nebyla zjištěna. K základům zaniklého traktu domu se připojoval malý pravoúhlý **sklípek** (objekt 2/08) o rozměrech 2 x 2,5 m, který byl zasypán destrukční vrstvou s početnými keramickými nálezy (včetně rekonstruovatelných nádob) z období cca první poloviny 16. století. V jeho blízkosti se podařilo odhalit zbytek zahloubeného pravoúhlého objektu (č. 3/08) se zaobleným nárožím a větší jámou kruhového půdorysu (objekt 4/08) v interiéru, který lze interpretovat jako **zemnici**. Její dataci do druhé poloviny 13. století nasvědčuje množství keramických náleží z její výplně. Ve střední části parcely pak byla odkryta velká

jáma kruhového půdorysu (průměr při okraji činil 2,2 m) s válcovitými stěnami a zaobleným dnem v hloubce max. 140 cm od úrovně podloží. Objekt byl sice sekundárně zasypán novodobými navážkami, podle jeho stratigrafické pozice jej však lze datovat patrně do 14.–15. století, přičemž jeho interpretace není zcela jistá (protipožární nádrž na vodu?).

Nová Ves u Brloha (okr. Český Krumlov). Koncem srpna 2008 objevil pan V. Říha z Českého Krumlova v lese u obce náhodně **depot** bronzových předmětů ze starší doby bronzové: celkem 10 nákrčnickovitých hřiven bylo spojeno do jednoho svazku pomocí dvou do sebe nasazených spirálovitých nápažníků, vytvářejících tak jakousi rourku, kterou byly hřivny spojeny. Nález byl okamžitě ohlášen do Jihočeského muzea, které na místě provedlo bezprostředně poté záchranný výzkum (O. Chvojka). Nález byl učiněn v prosté zemi v lese jako solitér, bez vazby na jinou soudobou lokalitu. V den provedení záchranného výzkumu se podařilo cca 200 m odtud nalézt **druhý depot**, datovatelný do přelomu starší a střední doby bronzové. V tomto případě se jednalo o jeden sekeromlat křtěnovského typu a 12 zlomků měděných slitků, nalezených společně v plášti nevýrazné mohyly. Deset metrů odtud byl pak jako **ojedinělý nález** odkryt ještě solitérní bronzový spirálovitý nápažník stejného typu jako v prvním depotu. Druhý depot i solitérní nápažník se nacházely v areálu dosud neznámého a zatím blíže nedatovaného **mohylového pohřebiště** o počtu 16 viditelných náspů, které bylo následně geodeticky zaměřeno.

Planá u Českých Budějovic. Záchranný výzkum ve skrývce pro budoucí výrobní halu (O. Chvojka – P. Zavřel). Již při prohlídce skrývky byla nalezena početná pravěká keramika, která indikovala dosud neznámou lokalitu. Protože byla v celém prostoru skrývky následně jen navážena zemina a nebyly zde již činné žádné výkopové práce, bylo upuštěno od plošného odkryvu, ale byla provedena pouze zjišťovací sondáž, při níž byly zachyceny tři objekty. První z nich (objekt 1/08) byla větší **jáma** nepravidelně obdélného tvaru se zaoblenými nárožími (rozměry 3,4 x 2,3 m, hloubka max. 40 cm) a se dvěma kúlovými jamkami při J a SV okraji objektu. V její výplni bylo nalezeno množství nálezů (keramické zlomky i velká torza nádob, hliněná kuželovitá závaží, kamenná podložka, otloukače aj.), které objekt jednoznačně datují do starší doby bronzové. Stejně stáří je i torzo **solitérní keramické nádoby** – hrnce s plastickou páskou, původně mírně zapuštěné do podloží. V těsné blízkosti prvního objektu byla prozkoumána i další jáma – objekt 1A/08, která poskytla velmi hojné nálezy (keramická torza džbánu a několika hrubých přepálených nádob) ze střední doby bronzové.

Přešovice (okr. Strakonice). Sondážní výzkum (P. Zavřel) v rámci grantového projektu „Keltové a Germáni v 1. stol. př. Kr.“ (GA ČR 404/07/1632). Lokalitu zkoumali již v letech 1932–1934 B. Dubský a J. Böhm. V prostoru mimo tento výzkum provedl A. Majer z Volyně geofyzikální měření, jehož výsledkem bylo zjištění řady anomálií. V místech jedné z nich byly položeny dvě sondy, přičemž v sondě č. 2/08 se podařilo zachytit objekt 1/08. Podle předběžných poznatků se jednalo o **pec** na pálení vápna, která měla pravidelný kruhový půdorys (průměr cca 3 m) s mírně se zužujícími stěnami. Dno v hloubce 2 m bylo rovné. V hloubce 1 m byla zjištěna část kopulovité klenby, zachované asi z jedné třetiny původního stavu. Výplň objektu byla tvořena celkem šesti přirozenými vrstvami, vzhledem k zaměření grantu však byla vybírána po deseticentimetrových mechanických vrstvách. Byly v ní nalezeny keramické zlomky, mazanice, zvířecí kosti a železná spona, které objekt datují do počátku doby římské (stupeň A). Zároveň byla detektorem kovů prozkoumána plocha celého sídliště, přičemž byla nalezena římská mince Claudia II. Gothica (268–270 n. l.), části bronzové spony z mladší doby římské a esovitá záušnice z raného středověku.

Rataje u Bechyně (okr. Tábor). Na počátku roku 2008 byl dokončen výzkum, započatý na podzim 2007 (P. Zavřel). Jednalo se o zahloubenou **chatu** zhruba obdélníkovitého půdorysu o rozměrech 2 x 5 m, s polokruhovitým výklenkem na západní straně. Chata byla zahloubena do hloubky 60 cm v žlutohnědém jílovitém podloží. Její hnědočerná hlinitá výplň byla vybírána po mechanických vrstvách mocných 10 cm. Na dně objektu byla pozorována silná kamenná destrukce, promíšená zlomky keramiky a mazanice. Prozkoumaná chata patří k objektům s výskytem typické keltské a germánské keramiky z přelomu doby laténské a římské. Podle předběžného pozorování jsou obě složky zastoupeny ve výplni objektu poměrně rovnoměrně.

Literatura

Chvojka, O. 2007: Žlabovité objekty na sídlištích mladší a pozdní doby bronzové v jižních Čechách. In: Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3.–6. 10. 2006, Brno, s. 111–126.

Pleinerová, I. 2003: Hliněné koule v jámách knovízské kultury (Nálezy ze sídliště mladé doby bronzové v Hostivici u Prahy). In: Šmejda, L. – Vařeka, P.: Sedmdesát neustupných let. Sborník k životnímu jubileu prof. Evžena Neustupného, Plzeň, s. 147–153.

Ondřej Chvojka – Petr Zavřel

Planá u Českých Budějovic. Jáma ze střední doby bronzové s torzy keramických nádob ve výplni.

Nová Ves u Brloha (okr. ČK). Depot hřiven s spirálovitých nápažníků ze starší doby bronzové.

Knihovna v roce 2008

V oddělení knihovny vznikla v roce 2008 s podporou vedení muzea koncepce nové expozice na tvrzi Žumberk v prostorách rekonstruované bašty C a v rámci muzejní noci byla po několikaměsíční realizaci zpřístupněna veřejnosti.

Myšlenka a možnost připravit výstavu s názvem Úředník rožmberský vyplynula jednak z dlouhodobého výzkumu geneze a emancipace byrokracie na panství Rožmberků v období na konci 16. a na počátku 17. století, a jednak ze snahy tématicky vhodně využít prostory objektu rekonstruované bašty na tvrzi Žumberk u Nových Hradů v krásném prostředí podhůří Novohradských hor.

Rozhodnutí připravit výstavu o historickém fenoménu, dosud méně známém, který by byl vhodným výstavním tématem, umocnily rekonstruované prostory bašty C v areálu tvrze Žumberk, kde byly nalezeny fragmenty interiérové nástěnné výzdoby z počátku 17. století. A právě dekorativní prvky z počátku 17. století rozhodly o tom, že patro v určené baště bude autentickým prostředím a dokladem o působení jednoho z majitelů tvrze – Theobalda Höcka. Dle dosavadního archivního výzkumu byl také právě Theobald Höck jedním z úředníků Petra Voka, posledního Rožmberka, a zároveň jeho německý sekretář, dvořan a literát.

Díky této spojitosti bylo zřejmé, že prostory na konání výstavy o osudech vybraných defraudantů a úředníků překračujících své pravomoci budou právě v objektu třetí rekonstruované bašty s přístavkem, který poskytuje přiměřené prostory pro prezentaci vybraného tématu.

Námětem expozice jsou osudy tří vybraných služebníků, kteří v úřednických službách zažili strmý kariérní i sociální vzestup a stejně rychlý pád. Jan Ledenický z Ledenic, Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan a Theobald Höck jsou tři osobnosti, jejich život dobře ilustruje téma byrokratů, jejichž emancipace dospěla např. až k svévolné defraudaci peněžní hotovosti z panské pokladny, neboť hotovosti nikdy nebylo dost na vysoké životní náklady spojené s reprezentací a dalšími výlohami. Každá postava je reprezentantem rozdílné kariérní strategie, která přibližuje vybrané protagonisty jako osoby aktivně se podílející nejen na vlastním životě, ale také jako aktivní hráče v husté síti zaměstnaneckých sociálních vztahů.

Hlavní myšlenkou je poukázat nejen na genezi rožmberské byrokracie, ale zejména na tendence spojené s narůstající mocí na konci 16. století, upozornit na běžné praktiky defraudujících úředníků, kteří se nespokojili s platem a rozhodli se využít všech možností, které jim skýtalo jejich pracovní zařazení, dobové zvyklosti a další okolnosti platné v daném teritoriu a době. Charakteristickým znakem úřednického aparátu byla spletnost a proměnlivost vztahů, existence myšlenkových kategorií odlišných a neporovnatelných s dnešní skutečností. Bylo rozhodnuto prezentovat tuto komplikovanou skutečnost jen částečně, neboť hlavním kritériem byla srozumitelnost hlavní myšlenky, kterou se autoři rozhodli vyjádřit pomocí příběhu. Narace se proto soustřeďuje na osobu Jana Ledenického a dějové okolnosti popisující jeho zpronevěru.

Rožmberkové, nejmocnější a nejvýznamnější šlechtický rod období raného novověku nejen v jižních Čechách, byli reprezentantem aristokratického způsobu života, pro který byla typická dvorská hierarchie úředníků a dalších „zaměstnanců“. Zajímavým projevem a zároveň pozoruhodným dokladem v praxi odlišné služby často v neprospěch pána byla strmá kariéra několika úředníků a jejich stejně rychlý pád po prokázání finanční zpronevěry. Níže uvedené citáty z dobových dokumentů jsou zároveň motta použitá v expozici.

**„...zbytečně a daremně utrácel a tak sobě počínal,
jako by znamenitým pánem byl...“**

Z výpovědi služebníka Kryštofa Kříže, zvaného Kuchyňka.

**„Já, který jsem před časy,
to za dob mého mládí,
lásek, strasti i krásy
užil a nejen kradl
s pilností, k níž to svádí...“**

T. Höck, úvod ke sbírce Schönes Blumenfeld, 1601, německy, vydáno v Českém Krumlově, přeložil Jan Mareš.

Výstavní prostor se dělí do 6 místností, má tedy 6 výstavních celků. Návštěva expozice v baště C je možná jen s průvodcem vzhledem k historické hodnotě restaurovaných prostor a půdorysu, který by jinak neumožňoval dobrou vizuální přehlednost prostoru a kontrolu návštěvníků.

Díky spolupráci s Českým rozhlasem České Budějovice je při výkladu průvodce používána originální nahrávka textů z autentických historických pramenů. Dva mužské hlasy a renesanční hudba z jihočeského prostředí jsou základem pro sedmiminutovou nahrávku o životě Jana Ledenického s citáty z výslechových protokolů i doslovný rozsudek smrti daný Petrem Vokem.

Zbývá si jen přát, aby byl v průběhu dalších let prostor pro realizaci doprovodných výstav a zábavně-edukativních akcí pro návštěvníky.

Helena Stejskalová

Úvodní panel výstavy *Úředník rožmberský*.

Historický klub v roce 2008

Historický klub je klubem s tradičně pestrou činností a stále větším počtem členů. K 30. 11. 2008 měl klub 264 platících členů, z toho 212 žen a 52 mužů. Během roku 2008 se přihlásilo 36 nových členů.

Uskutečnilo se 10 přednášek, přičemž nově se některé z nich uskutečnily v budově Pedagogické fakulty v Dukelské ulici. Na nejrůznější témata hovořili jednak profesionální badatelé – PhDr. Jiří Chvojka, PhDr. Marcela Macková, PhDr. Jan Podlešák, PaedDr. et PhDr. Aleš Stejskal, Ph.D., PhDr. Jiří Dvořák, Ph.D., PhDr. Nora Jelínková a Mgr. Alexandra Zvonařová, jednak členové či přátelé Klubu – Ing. Vlastislav Márovec a Ing. Karel Řepa. Každá přednáška byla doplněna aktuálním připomenutím významných výročí. Přednášky pravidelně navštěvovalo kolem 100 řádných členů. V druhém pololetí probíhaly členské schůze z technických důvodů v budově Pedagogické fakulty v Dukelské ulici.

Pokračovalo se v nově zavedené další schůzce Klubu – Podvečer v muzeu, tentokrát na téma... I zde se vystřídali přednášející s nejrůznějšími tématy – Ing. Miroslav Šobr, arch. Vojtěch Štorm, Jiří Täuber, Ing. Lubomír Bednář, PhDr. Hana Soukupová, Mgr. Anna Kubíková nebo Ivan Bartoš. Podvečerem, v němž přednášel PhDr. Jiří Chvojka, se Klub zapojil do Dnů slovenské kultury. V lednu zde vystoupil česko-budějovický pěvecký sbor Canzonetta. Podvečery moderovala Mgr. Helena Stejskalová. Zde byla účast 30–50 posluchačů.

Členové Klubu rovněž cestovali. Autobusem se 8x vydali po vlastech českých – Praha, Švihov a Horšovský Týn, Hrádek u Nechanic, Libčany a Hradec Králové, Klostermannova Šumava, Prachaticko, Tábor, Křeč a Lomnice, a 2x do sousedního Rakouska – Mauthausen, Linz a Vídeň, 1x do Německa v kombinaci s Chodskem. Zájezdy připravili jednak sami členové Klubu – MVDr. Václav Dvořák, Ing. Vlastislav Márovec, Hedvika Ramešová a Mgr. Alena Volná, jednak odborní pracovníci muzeí atp. – Oldřich Fencel a Vladimír Šindelář.

Vedle toho byly zorganizovány výlety malým autobusem nebo vlakem do Prahy (4x), Hluboké nad Vltavou, Vodňan, Písku, Římov a Kremsu.

Mgr. Alena Volná začala organizovat vycházky „Českými Budějovicemi a okolím krok za krokem“. Pod jejím vedením byla navštívena Komerční banka, Česká národní banka, Krajinská ulice s prohlídkou sídla Britské rady, Lannova třída, Rudolfovska třída s prohlídkou Kongregace Sester Nejsvětější Svátosti a Palackého náměstí s prohlídkou Husova sboru. Jiří Louženský vedl vycházku Suchým Vrbným. Mgr. Helena Stejskalová provedla členy výstavou Šumava Karla Klostermanna v Jihočeském muzeu.

Rok 2008 byl ve znamení příprav na oslavy výročí založení Historického klubu a zejména byl spojen s úvahami o nových místech konání klubových akcí. Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v minulém roce připravilo a zpřístupnilo velkou výstavu v prostorách, kde se Klub scházel, tudíž bylo nezbytné hledat nové vhodné prostory. Z tohoto důvodu již od podzimu probíhaly některé akce mimo muzejní prostory. Díky vstřícnosti a pochopení vedení Pedagogické fakulty proběhly některé přednášky v prostředí přednáškové auly v Dukelské ulici, což se ukázalo jako přijatelné řešení pro mnohé účastníky zejména s ohledem na umístění v centru města.

V roce 2008 se podařilo navázat spolupráci s Jihočeskou univerzitou – Zdravotně sociální fakultou, konkrétně pro posluchače tzv. univerzity třetího věku. Rovněž mnozí členové Klubu jsou aktivními frekventanty různých kurzů, což zároveň rozšiřuje okruh potencionálních přispěvatelů do klubového zpravodaje.

Klub vydal také v roce 2008 celkem 4 čísla Zpravodaje Historického klubu, v němž informuje o plánovaných akcích, hodnotí již splněný program a jeho členové v něm publikují zajímavé historické poznatky. Tento čtvrtletník si dosud udržel stejné rubriky, které přinášejí mnoho zajímavých informací a postřehů. Zpravodaj vycházel v nákladu 80 kusů a jeho rozsah je 28 stran formátu A5. V roce 2008 byl zaevidován na MK ČR v souladu se zákonem o periodických publikacích. V roce 2008 vycházel Zpravodaj díky přízni

V rámci dnů slovenské kultury přednášel pro Historický klub dr. Jiří Chvojka, bývalý numizmatik JČM.

firmy Hoch, která velkoryse hradila veškeré náklady spojené s tiskem. Je však otázkou, zda-li bulletin bude vycházet i v roce následujícím, neboť finanční náklady by rozpočet Klubu jistě zatížily.

Alena Volná a Helena Stejskalová

V roce 2008 byla zahájena restaurace botanické sbírky Jihočeského muzea

Herbář Jihočeského muzea čítá bezmála 100 000 herbářových položek cévnatých rostlin a je největší a nejvýznamnější botanickou sbírkou v jihočeském regionu. Patří mezi 15 největších herbářů v České republice a je veden na celosvětovém seznamu herbářů pod zkratkou CB. Je unikátním archivem flóry jižních Čech. Obsahuje desítky jedinečných dokladů rostlin, které v jihočeském regionu již vyhynuly. Dále čítá stovky herbářových dokladů z lokalit, které již zanikly, např. v důsledku zástavby nebo změn obhospodařování krajiny. Je zdrojem poznatků o vývoji a změnách ve složení jihočeské flóry a zároveň slouží českým i zahraničním badatelům jako studijní materiál k objevování a popisování nových druhů rostlin. To, že je živým herbářem, dokazuje skutečnost, že od roku 2000 přibýlo do sbírky několik desítek typových položek, podle kterých byly popsány nové druhy pro vědu.

Velkým nedostatkem sbírky je skutečnost, že herbář je z velké části (cca 70 %) nenalepen. Standardní herbářová položka by měla mít všechny části, tj. rostlinu, lokalizační štítky a jiné součásti pevně připevněny na herbářovém papíře. Přichycení rostliny zabraňuje vypadnutí, ztrátě či zničení rostliny. Dále nalepení zabraňuje zamíchání položek při jejich detailním studiu nebo manipulaci a navíc fixované položky se při manipulaci nepohybují a tím méně trpí atd.

V roce 2008 byla proto zahájena restaurace botanické sbírky, která spočívá v rozvržení rostlin a štítků a následné fixaci všech volně ložených částí (viz obr.). Rostliny jsou přichycovány archivní páskou Lineco a štítky a jiné dokumenty archivním lepidlem Akrylep. V obou případech výrobce garantuje dlouhodobou trvanlivost spojů. Fixaci provádí Michala Jiráková. V roce 2008 bylo přilepeno 6226 herbářových listů. V restauraci sbírky bude pokračováno i následujících letech, doufejme, že se nalezne dostatek

Herbářová položka rozrazilu jarního z herbáře R. Kurky – chomáč volně ložených rostlin před restaurací (vlevo) a uspořádané a přilepené rostliny z té samé herbářové položky po restauraci (vpravo).

prostředků k tomu, aby byly všechny položky postupně fixovány a jihočeský herbář se svým provedením přiblížil národním, resp. světovým sbírkám.

Martin Lepší

Z jižních Čech byl popsán nový druh pro vědu – ostružiník novohradský (*Rubus silvae-norticae*)

V průběhu terénních prací v rámci dokumentačního úkolu botanického pracoviště Jihočeského muzea „Květena Novohradských hor“ objevili Martin Lepší (Jihočeské muzeum) a Petr Lepší (SCHKO Blanský les) v okrajových partiích Novohradských hor ostružiník, který se jim nedařilo blíže určit. Podrobným studiem literatury a herbářových položek (např. bylo nutné navštívit herbář v Linci, zapůjčit si herbářové položky z herbáře v Ženevě) a po konzultacích s českými a zahraničními specialisty (B. Trávníček, H. E. Weber) vyšlo najevo, že se jedná o nový, pro vědu doposud neznámý druh. Latinské jméno druhu bylo odvozeno z historického názvu pohraniční oblasti mezi Rakouskem a jižními Čechami – „Silva nortica“, kde se nachází centrum rozšíření druhu.

Ostružiník novohradský je relativně dobře poznatelný od ostatních druhů. Nejvíce se podobá o. tmavozelenému (*R. clusii*), který má trojúhelníkovitou, nikoliv nasazenou a zašpičatělou špičku vrcholového lístku na listu, má více chlupaté a hranaté prýty (stonky) a také silnější ostny a jeho květenství není prolisťené až k vrcholu. Na osluněných místech může *R. silvae-norticae* připomínat o. hornorakouský (*R. muhelicus*), který má však více chlupaté prýty a rub listů, zřetelně méně malých ostnů a štětín na prýtu, tmavší, většinou tmavě fialové prýty nikoliv pouze vínově naběhlé, až k vrcholu neprolisťené květenství a růžové, ne bílé korunní lístky.

Následný terénní průzkum na území jižních Čech a v přilehlém Rakousku a studium herbářů odhalily, že nový druh má poměrně velké rozšíření. Roste na území České republiky, Horního Rakouska a Dolního Bavorska, dohromady na 130 lokalitách. V České republice se vyskytuje ve východní části Šumavsko-novohradského podhůří, odkud přesahuje do okrajových částí Českobudějovické pánve a Novohradských hor. Druh nejčastěji roste v lesních biotopech, jako jsou řídké kulturní lesy, paseky, okraje a příkopy lesních cest.

V příspěvku, kde je ostružiník novohradský formálně popsán jako nový druh pro vědu, je také diskutován význam ostružiníků pro migraci rostlin. Rozšíření vybraných regionálních druhů ostružiníků podpořilo dříve předpokládané migrační cesty mezi ČR a Rakouskem a úzké florogenetické souvislosti těchto dvou území oddělených horskými migračními bariérami (Šumava, Novohradské hory, Weinsberger Wald, Českomoravská vrchovina). *R. silvae-norticae*, *R. muhelicus* (o. hornorakouský) a *R. vestitus* f. *albiflorus* (o. hustochlupý bělokvětý) jsou pravděpodobně danubiální migranty v české flóře rozšířené z Horního Rakouska do jižních Čech tzv. Vyšebrodským průsmykem. *R. gothicus* s. l. (o. gótský, „jihomoravský typ“) a *R. austromoravicus* (o. jihomoravský) jsou považovány za kamsko-dyjské migranty rozšířené z Moravy a Dolního Rakouska do jižních Čech přes Vitorazsko a *R. kletensis* (o. klefský) je pravděpodobně vltavský migrant v rakouské flóře, rozšířený z jižních Čech do Horního Rakouska přes Vyšebrodský průsmyk.

Popis ostružiníku novohradského byl publikován v mezinárodním časopise *Preslia* (Lepší M. & Lepší P., 2009: *Rubus silvae-norticae*, a new species from Bohemia, Austria and Bavaria and the significance of brambles for regional migrations and phytogeography. – *Preslia* 81: 43–62). Typová položka ostružiníku novohradského je uložena ve sbírkách Jihočeského muzea.

Martin Lepší

Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách (V. ročník) a výstava hub v Nových Hradech

Ve dnech 26. 9.–2. 10. 2008 se v Nových Hradech uskutečnila akce "Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách" (TMEJČ). Po dvou předchozích ročnících (2005, 2006), kdy jejím centrem byla obec Lužnice na Třeboňsku, se akce přesunula do jiné, z přírodovědného hlediska neméně zajímavé části jižních Čech – do Novohradských hor a jejich podhůří.

V. ročník TMEJČ byl pořádán již tradičně Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích, mykologickým oddělením Národního muzea a Českou vědeckou společností pro mykologii. Hlavními organizátory byli Mgr. Miroslav Beran a Mgr. Lenka Edrová.

Centrem akce se stalo konferenční centrum na zámku Nové Hrady, které spadá pod Ústav systémové biologie a ekologie. Po celou dobu akce měli její účastníci k dispozici všechny prostory konferenčního centra, jednotlivé aktivity tak mohly nerušeně probíhat nezávisle na sobě: večerní přednášky probíhaly v divadelním sále, nalezené houby byly vystavovány, event. demonstrovány v modrém salóнку, oficiální zahájení a společenský večer v zrcadlovém sále, určování nalezených hub v internetovém sále (tam byla také soustředěna potřebná odborná literatura poskytnutá organizátory akce) a diskuse všeho druhu v loveckém salóнку, jehož součástí byl po celou akci fungující samoobslužný bar.

Účastníci akce ocenili, že měli možnost být ubytováni přímo v kongresovém centru. Část účastníků dala přesto přednost levnějšímu ubytování v nedalekém hotelu Máj nebo v Českém domě poblíž náměstí.

Ve složkách, které obdrželi při registraci první den akce, našli účastníci kromě map, průvodců a propagačních materiálů také průvodní listy k první části exkurzí, předem připravené organizátory. Každý exkurzní den ráno se účastníci shromažďovali pod hlavním vstupním schodištěm na nádvoří zámku, kde jim byly podávány aktuální informace. Odtud se pak soukromými vozy společně odjíždělo na lokalit, jež byly cílem exkurzí.

Těch proběhlo během pěti dnů celkem jedenáct, zpravidla dvě paralelní, jedenkrát, na naléhání účastníků, tři, když jedna z exkurzí předchozího dne byla natolik úspěšná, že si dotyčnou lokalitu zbývající účastníci akce nechtěli nechat ujít. Navštíveny byly následující lokality: NPR Žofínský prales (2x), Malonty – Hodonický potok, PR Rapotická březina, PP Prameniště Pohořského potoka a Šance, PP Stodůlecký vrch, Malonty – Bělá (2x), PP Pohořské rašeliníště, PP U tří můstků, NPR Brouskův mlýn, PP Žemlička, Lužnický vrch (jižní úbočí), NPP Hojná Voda a Klení – Valtěřov. Exkurze vedli Mgr. Miroslav Beran, Rudolf Mašek, ing. Josef Hlásek a Josef Slavíček. Někteří účastníci navštívili samostatně další lokality, řada z nich např. NPP Terčino údolí. Nalezené houby byly po dobu trvání akce vystavovány na stálé výstavce v konferenčním centru.

Oficiální zahájení V. ročníku Týdne mykologických exkurzí v jižních Čechách proběhlo v pátek 26. 9. Bylo následováno tradičním „mykopohoštěním“ připraveným členy Mykologického klubu Jihočeského muzea. Poté byla na programu přednáška Petra Lepšího, pracovníka SCHKO Blanský les, na téma Příroda Novohradských hor. V dalších dvou dnech proběhly bloky večerních přednášek: postupně vystoupili RNDr. Vladimír Antonín, CSc. (Současné pojetí systému marasmioidních a collybioidních /gymnopoidních/ hub), ing. Jiří Burel (Mykologický průzkum v CHKO Český kras), Mgr. Jan Holec, Dr. a Mgr. Lenka Edrová (Co nového v databázi nálezů hub uvedených v Červeném seznamu?), znovu ing. Jiří Burel (Přehled hnojníků subsektory *Domestici* rostoucích v ČR a SR, resp. Maria Teresa Basso (Malenon et Bertault, Champignons du Maroc: Lactarius – přednáška tlumočená z francouzštiny) a ing. Jaroslav Landa (Naše lakovky). V pondělí 29. 9. pak vystoupil ing. Jan Zavřel na téma Digitální zpracování a úprava fotografií.

V úterý 30. 9. čtvrtek byl uspořádán společenský večer. Již tradičně hrála k poslechu bluegrassová kapela "Rumday" vedená ing. Petrem Baldou, účastníkem akce. Během společenského večera byl zrcadlový sál vyzdoben panely s fotografiemi hub pořízenými v minulých letech v Novohradských horách a jejich podhůří Ing. Tomášem Papouškem, členem Mykologického klubu JČM.

V době trvání akce, ve dnech 28.–29. 9., byla ve vstupním sále konferenčního centra uspořádána výstava hub pro veřejnost. Mgr. Miroslavu Beranovi, jejímu odbornému garantovi, byli při její noční instalaci, kdy byly využity zejména nálezy hub z prvních dvou exkurzních dnů, nápomocní účastníci TMEJČ, především ing. Helena Deckerová (Česká vědecká společnost pro mykologii, Ostrava), Oldřich Jindřich (Česká mykologická společnost, Osek u Komárova), DiS. Slavomír Valda (SCHKO Kokořínsko), Ing. Josef Hlásek (SCHKO Třeboňsko) a členové Mykologického klubu Jihočeského muzea František Tondl, prom. biol. a Rudolf Mašek. Po dobu výstavy (otevírací doba byla po oba dny od 9 do 18 hodin) byla v sále přítomna stálá služba, zajišťovaná M. Beranem, F. Tondlem a R. Maškem. Na výstavě byly prezentovány čerstvé plodnice celkem 255 druhů hub. Vstup byl pro všechny její návštěvníky bezplatný. Výstavu přišlo zhlédnout odhadem 300–400 návštěvníků z Nových Hradů a jejich blízkého i vzdálenějšího okolí (byla to první výstava svého druhu v Nových Hradech). Jejich ohlasy byly příznivé. V pondělí 29. 9. si výstavu prohlédli žáci dvou tříd ZŠ Trhové Sviny. Celý projekt s názvem „Výstava hub rostoucích v Novohradských horách a podhůří a jejich odborná prezentace veřejnosti“ byl podpořen KÚ Jihočeského kraje v rámci Grantového programu na podporu EVVO.

Podobně jako v případě všech předchozích ročníků TMEJČ se akce konala v období, kdy růst hub nebyl optimální. (Účastníci si však tentokrát nemohli stěžovat na počasí – během exkurzí jim přálo.) Přesto bylo nalezeno množství zajímavých a vzácných druhů hub. Z druhů vedených v Červeném seznamu hub (makromycetů) České republiky v kategorii „kriticky ohrožený druh“ to byly: *Chromosera cyanophylla*, *Fayodia bisphaerigera*, *Geoglossum glabrum*, *Gymnopus fagiphilus*, *Loreleia postii*, *Phaeocollybia arduennensis*, *P. cidaris*, *Postia floriformis*, *Rhodocollybia fodiens*, *Skeletocutis stellae* a *Tricholoma colossus*. Z druhů vedených v kategorii „ohrožený druh“ byly zaznamenány *Antrodiella citrinella*, *Clitocybula lacera*, *Cortinarius saginus*, *Entoloma tjallingiorum*, *Chrysomphalina grossula*, *Hemistropharia albocrenulata*, *Hydnellum caeruleum*, *H. floriforme*, *Hydropus atramentosus*, *Lactarius musteus*, *Microglossum viride*, *Multiclavula mucida*, *Omphalina epichysium*, *Phaeocollybia christinae*, *P. festiva*, *Phaeogalera stagnina*, *Phlebia centrifuga*, *Pluteus luctuosus*, *Rigidoporus crocatus*, *Russula helodes*, *Sarcodon scabrosus*, *Sparassis nemecii*, *Stropharia hornemannii*, *Trichoglossum hirsutum*, *Tricholoma viridilutescens* a *Tubararia confragosa*. Některé zajímavé nálezy budou ještě účastníky, popř. dalšími specialisty dourčeny a organizátory doplněny do konečného seznamu nálezů.

Kalichovka Postova (*Loreleia postii*) – vzácná lupenatá houba nalezená v položbořeném kostele v Pohorí na Šumavě.

Nálezy byly v odpoledních a večerních hodinách studovány, popř. následně vystavovány opatřeně schedami tak, aby se s nimi mohli seznámit všichni účastníci akce. 30. 9. proběhl pod vedením M. Berana seminář na téma „Určování pavučinců sekce *Dermocybe*“. Několik desítek nálezů z exkurzí bylo doloženo v našich veřejných herbářích, řada z nich v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. O nálezech hub významných z hlediska ochrany přírody (zákonem chráněné druhy, druhy zařazené do Červeného seznamu) byly zpraveny příslušné orgány státní správy.

O akci se živě zajímaly sdělovací prostředky – organizátoři byli s jejich zástupci v denním styku. Největší publicity se dočkal nález kalichovky Postovy (*Loreleia postii*), a to zdaleka nejen proto, že ve výše zmíněném Červeném seznamu je vedena v kategorii „kriticky ohrožený druh“. Houba, rostoucí v porostech několika druhů jätrovek, byla totiž nalezena v polozbořeném kostele v Pohoří na Šumavě, na stanovišti, jež lze označit za „uklizené rumišťe“ (viz foto).

Letošního V. ročníku akce „Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách“ se zúčastnilo 51 organizátorů pozvaných mykologů a mykofílů z ČR, Francie, Itálie, Rakouska a Slovenska. TMEJČ se i v tomto roce vydařil po odborné, organizační i společenské stránce, o čemž svědčí řada nových poznatků získaných v terénu a vesměs kladné ohlasy účastníků.

Miroslav Beran

Charakteristika a způsob uchování a evidence sbírky starých fotografií Českých Budějovic v rámci fondu „K“ novějších dějin JČM

Uchovávání a evidence fotografického materiálu (pozitivů a negativů) patří v současnosti mezi nejdůležitější úkoly správců příslušných fondů v rámci jednotlivých muzeí. Staré fotografie tvoří nezastupitelnou součást muzejních sbírek a svou povahou a charakterem je lze zařadit mezi materiál nenahraditelný a nezastupitelný. Pozitivy a negativy (skleněné desky) totiž zachycují a „konzervují“ aktuální okamžik jak důležitých společenských, kulturních či politických událostí, tak specifickou atmosféru běžného, obyčejného života, dále každodenní, národopisné či pracovní akty, hmotné, kulturní nebo přírodní památky a v neposlední řadě rozmanité místopisné realie té které obce nebo města. Tím jsou předurčeny k roli specializovaného a badatelsky vysoce ceněného typu dokumentace, který má jedinečnou vypovídací a studijní hodnotu.

Rovněž soubor fotografií v rámci sbírkového fondu „K“ novějších dějin tvoří řadu historicky hodnotných pozitivů rozmanitého zaměření a charakteru, jenž vznikl v průběhu desítek let a je i v současnosti průběžně doplňován o nové přírůstky. Je zde zastoupeno mnoho tisíc (s pohlednicemi i desítek tisíc) položek, které jsou zapsány v rámci evidence I. či II. stupně. Zachycují všechny již obecně jmenované charakteristické záběry regionální (jihočeské) povahy v horizontu od 60. let 19. století až do konce 2. světové války (s nepatrným lokalizačním i časovým přesahem). Z toho tvoří místopisně zaměřené fotografie (včetně pohlednic se jedná o několik set měst a obcí v rámci jihočeského regionu) převážnou část uvedené sbírky.

V rámci místopisných fotografií se zde nachází pochopitelně několik tisíc záběrů Českých Budějovic, jež lze rozdělit jak na snímky samotného města, tak na obce dříve samostatné a teprve po 2. světové válce připojené do katastru města (například Suché Vrbné či Čtyři Dvory). Dlužno podotknout, že do druhé kategorie patří pouze zanedbatelný zlomek z uvedených záběrů. Drtivá většina fotografií Budějovic zachycuje historické centrum krajské metropole v různých časových periodách. Jsou zde zastoupeny záběry ulic, náměstí, či jednotlivých domů, z menší části pak i interiérů některých budov, vnějších i vnitřních architektonických článků hmotných památek nebo třeba specializovaných průhledů různých prostranství (například dvorů, průjezdů nebo zahrad). Nejstarší fotografie pocházejí z poloviny 60. let 19. století (například záběr Pražské brány před jejím zbořením v roce 1867). Na výrobě snímků se podílela celá plejáda místních ateliérů, například J. G. Richter, J. Woldan, A. Pech, J. F. Langhans, A. Wildt, V. Vlasák a řada dalších.

K uchování a evidenci tohoto historicky cenného, studijně významného a badatelsky často využívaného materiálu byla vytvořena pracovníkem archeologického oddělení JČM Karlem Vávrou speciální

počítačová databáze, která slouží jak k rychlému a kvalitnímu vyhledávání konkrétních záběrů bez manipulace s originálním snímkem, tak k detailnějšímu popisu dané lokality s možností srovnávání proměn podobných záběrů v různých časových horizontech. Samotnou databázi tvoří jednak náhledový záběr té které lokality, jednak evidenční karta s popisem dané fotografie. Do karty lze vpisovat údaje do jednotlivých kolonek s určením lokality, datace a tématu, dále se tu nacházejí poznámky, inventární číslo (I. či II. stupně evidence) a místo uložení artefaktu. Zapsané informace je možné kdykoliv opravovat, upravovat či doplňovat podle aktuálních potřeb a dosaženého stavu výzkumu daného místa. Vyhledavačem pak lze karty řadit do konkrétních bloků například podle lokalizace (názvů ulic) nebo chronologie. Podle číselného kódu karty lze pak vyhledat příslušný náhledový záběr. Ten prozatím nelze začlenit přímo do konkrétní karty, neboť to není umožněno stávajícím počítačovým programem. Po instalaci modernějšího programu to však v blízké budoucnosti možné bude.

Během pětiletého období, od roku 2004, kdy tato práce začala, do roku 2008, kdy byla rámcově ukončena, bylo zaevidováno celkem 3 417 evidenčních karet

Leoš Nikrmajer

Numismatika

V červnu minulého roku zakoupilo muzeum do numismatické sbírky zlatou minci, tremissis byzantského císaře Justiniána I. Tremissis, nebo také triens, je vlastně třetina antického solidu (jeho polovina se nazývá semis). Ražbu solidu obnovil Konstantin Veliký počátkem 4. století n. l. jako císařskou minci o vysoké ryzosti a o její stálost dbal tím, že pokaždé, když se mince dostala do státní pokladny, byla přetavena a znovu vyrazena v původní váze.

Měnová soustava Byzance založená na zlatě byla určena hlavně pro státní zahraniční obchod, pro potřeby dvora a vyplácení nájemného vojska. Odvozením od slova *solidus* vznikly vzápětí nové slovní výrazy, např. slovo *solidní* ve významu stálý, spolehlivý, pevný, *soldo* – žold, z toho pak žoldněři atd. Ačkoliv obchodníci měli zakázáno používat *solidus* pro obchod mimo území říše, přesto se těmito mincemi platilo a *solidus* se záhy stal žádaným platidlem v arabských zemích. Sám neobvyklý vzhled byzantských mincí v jejich oblíbenosti a touze okolních zemí je získávat a napodobovat rozhodující úlohu nehrál, ta spočívala především v jejich spolehlivé a stále vnitřní hodnotě.

Tremissis, Justinián I.
Av: poprsí panovníka s perlovým diadémem vpravo,
opis DN IVSTINI ANV(S) P(A)VG.

Rv: Victoria kráčeující vpravo, v rukou drží věnec
a globus s křížem, opis VICTORIA AVGV(S) TORVM),
dole opis CONOB.

Císař Justinián I. (527–565 n. l.) byl jedním z nejvýznamnějších vládařů pozdního starověku a nejpozoruhodnějším z byzantských císařů vůbec. Jeho největší význam spočívá jednak v reformě zákonodárství (inicioval kodifikaci římského práva ve formě občanského zákoníku), jednak v rozsáhlé vojenské expanzi, jejímž cílem bylo *renovatio imperii*, obnovení území bývalé Římské říše v celém jeho rozsahu. To se mu podařilo alespoň částečně zásluhou vynikajícího vojevůdce Belisaria a také obratným využíváním nespokojenosti a rozbrojů v germánských státech – v průběhu dvou desítek let zničil říši Vandalů v severní Africe a ostrogótské državy v Itálii. Menšího úspěchu dosáhl na Pyrenejském poloostrově, kde ovládl pouze jižní část vizigótského území; na východě říše a na Balkáně, sužovaném neustálými nájezdy slovanských a avarských kmenů, zůstaly jeho snahy v podstatě bez odezvy.

S rozšiřováním byzantské moci se šířila i byzantská zlatá mince. Solidus, a především tremissis, byl až do 7. století základem měny západní Evropy, ale i arabských států severní Afriky. Popularita tremissis byla značná – přestože to byla zlatá mince, „dosáhly“ na ni i střední vrstvy obyvatelstva. V nálezích mincí datovaných do 6. až 10. století se tremissis objevuje poměrně spolehlivě. Výchozí podobou mince se stalo poprsí vládaře ze předu, které právě za Justiniána I. začalo nahrazovat dosavadní zobrazení císaře z profilu.

Eva Sklenářová

Dary a nákupy do sbírek muzea

V roce 2008 bylo do podsbírký uměleckého průmyslu předáno 6 darů.

K nejvýznamnějším přírůstkům patří vycházková hůl pocházející z pozůstalosti po českobudějovickém skladateli Otakaru Jeremiášovi, věnovaná paní Kristýnou Litvanovou. Hůl je z ebenového dřeva, opatřená slonovinovou rukojetí. Jedná se o typickou ukázkou tzv. „špacírky“ z období *biedermeieru*, která nesměla chybět ve výbavě žádného gentlemana z první poloviny 19. století.

Dalším přínosným darem byla dokumentace rodinné sklárny a rodopis rodiny Adlerů, jakožto důležitá součást badatelské práce osvětlující historii šumavských skláren, kterou do sbírek předali pan Ing. Jiří Adler s paní Renatou Adlerovou.

V neposlední řadě je nutné zmínit i náušnice, které původně patřily paní Marii Fenclové (1885–1947). Ta je údajně nosila počátkem 20. století v době smutku. Jedná se o zajímavý exemplář z bílého kovu, který doplňuje černý polokulovitý kámen. Náušnice věnovala do souboru muzejních šperků paní Lubomíra Landová.

Jednou z výjimečných akvizic roku 2008 byl nápojový soubor pocházející z 20.–30. let 20. století. Progresivní design československého sklářství první třetiny 20. století se při jeho výrobě projevil v plné míře. Nápojový soubor je složen z 27 kusů číšek kuželovitého tvaru všech základních velikostí a dvou karaf s černými zátkami. Čisté funkcionalistické formy čirého skla jsou zdobené pouze třemi červenými horizontálními linkami, které ještě podtrhují eleganci návrhu. Vzhledem k tomu, že Jihočeské muzeum vlastní jednu z předních sbírek českého skla v republice, je tento přírůstek reprezentující produkci užitkového skla obzvláště potěšitelný.

Nora Jelínková

Zpráva o restaurování

V rámci projektu Šumava Karla Klostermanna byla mimo jiné opravena i prosklená skříň inv. č. Z 12/2008 pocházející z třicátých let 19. století a stylově odpovídající období *biedermeieru*.

Ořechová dýha kryjící povrch skříně barevně koresponduje s lištami z černě mořené hrušně imitující eben. Korpus má zkosené boční stěny, takže svým půdorysem pravidelného lichoběžníku vytváří dokonalý prostor pro vystavení nejrůznějších předmětů, kterými se majitel chtěl pochlubit. Obdobné vitríny se zasklenými boky i čelem sloužily k umístění rodinných památek, suvenýrů z cest či ceněného skla a porcelánu. Opticky využitelné bylo v tomto případě i zrcadlo kryjící vnitřní stranu zad, které násobilo efekt vystavených objektů a zároveň, díky odrazu světla, příjemně prosvětlovalo a jakoby zvětšovalo vnitřní prostor.

Tento dvoukřídlý „skleník“, 170 cm vysoký, 115 cm široký a 47 cm hluboký, stojí na poměrně vysokém plném soklu, jehož protiváhou je masivní hranolovitá horní římsa. Jediným dochovaným dekorem skříně jsou již výše zmíněné černé zaoblené lišty rámuující sokl, horní římsu a kryjící centrální spáru dveří. Při restaurování byly v rámech výplní objeveny ještě zaslepené otvory pro tenké lišty, které původně členily zasklenou plochu, avšak vzhledem k nemožnosti jejich přesné rekonstrukce bylo od jejich doplnění upuštěno.

Poměrně náročné opravy spočívaly v kompletním zpevnění uvolněných konstrukčních spojů, doplnění chybějících částí dřív, které musely být sesazeny do patřičného výsledného dekoru na ploše i na hranách a v konečné retuši detailů, včetně závěrečného barevného sjednocení a opatření skříně politurou hedvábného lesku. Též nevhodná, postupem doby měněná skla byla nahrazena staršími, opticky odpovídajícími původnímu zasklení. Skříně se tak zaskvěla v plné kráse, i když se v detailu zcela nepodařilo obnovit její původní vzhled.

Poměrně zastřená je historie jejího „importu“ do sbírek muzea. Vzhledem k tomu, že se nepodařilo dohledat původní datum zapsání vitríny do sbírek, lze předpokládat, že patřila k běžnému vybavení muzea, popřípadě byla součástí bytu kustoda. Relativně odborné odstranění ozdobných lišt naznačuje, že postupem doby začala být využívána jako skříně výstavní, což dosvědčují i dochované fotografie.

Druhým významným restaurátorským počinem byla oprava tzv. „Lannova psacího stolu“, inv. č. UP 1459. Prostorový, reprezentativní stůl lze stylově zařadit do poloviny 19. století. Jedná se o luxusní předmět, který se vymyká průměrné sériové výrobě. Již svými rozměry (výška 112 cm, šířka 142 cm a hloubka 79 cm) poukazuje na váženost majitele. Použité ořechové dřevo barvy medu jen podtrhuje jeho elegantní a neobvyklé konstrukční řešení. Linka ze světlejší dříví probíhající po celém obvodu stolu zvýrazňuje příjemné zbarvení dřeva. Masivní stůl je postaven na čtyřech nízkých balustrových nohách, které nesou postranní kubusy opatřené párem zásuvek. Obě skříně jsou ve spodní části obloukovitě zakončené, čímž vzniká jakási obrácená luneta vyplněná plastickou řezbou rostlinného dekoru. Místo pro nohy zastřešuje centrální zásuvka. Pracovní plochu uzavírá deska, která při vyklopení ještě zvětšuje použitelný prostor. Důmyslný mechanismus umožňuje zasunout svrchní krycí panel a tím odhalit členitý interiér stolu, v němž trojice malých zásuvek po každé straně svírá odkládací poličku. Toto uspořádání usnadňuje přehledné řazení spisů.

Při restaurování byly objeveny i dvě tajné schránky cca 6 cm široké a zaujímavější téměř celou hloubku stolu. Velmi rafinovaně jsou ukryty v horních bočnicích, které se otevírají stlačením ocelových pružin sí-

Lannův psací stůl.

tuovaných za postranní přepážkou. Dokonalé technické řešení stolu též dovoluje uzamčení psací plochy tak, že vlastní korpus vytváří jednolitý kompaktní celek, v němž mohou zůstat rozložená lejstra, aniž by došlo k jejich přeházení. Tento stůl byl součástí tzv. pracovny Adalberta Lanny, jejíž jednotlivé části procházejí v posledních letech intenzivním restaurováním s perspektivou využití celého souboru v plánované nové expozici muzea.

Nora Jelínková

Rentoaláž (nažehlení obrazu na nové plátno)

S pojmem rentoaláž se setkáváme již v 17. století, kdy bylo poprvé dokumentováno použití klišového lepu k podlepení obrazu novým plátnem. Postupně se pro rentoaláž začíná užívat mnoho dalších materiálů a nejrůznějších více či méně vhodných směsí. Tato technika se dostává v poslední době stále více do centra pozornosti odborníků na celém světě. Stále častěji se objevují kritické hlasy namířené proti užívání škroboklišových adheziv i proti voskopryskyřičným směsím a horkému nažehlovacímu stolu. Tyto názory lze vyvrátit, protože častokrát to byly právě tyto materiály, které umožnily zachování děl a zabránily jejich úplnému zničení.

V obecném pojetí možno konzervaci definovat jako pracovní postup, směřující k relativnímu uchování předmětu proti jeho přirozeným změnám nebo jeho úplnému zániku. V restaurátorské a konzervátorské praxi se podtlakový stůl jeví jako všestranný stroj používaný k ošetřování plátnových maleb, papíru a textilií. Je pomocníkem při pracích jako je horké a studené napínání, rovnání a vrstvení. Stůl tvoří perforovaná hliníková deska umístěná na rámu se čtyřmi oddělitelnými nohama. Integrovaný stolní programátor umožňuje digitální regulaci jak teploty, tak podtlaku, a je vybaven efektivním vyhříváním a ochlazením, což zabraňuje přepálení malby.

Vzhledem k tomu, že jakákoliv rentoaláž je velkým zásahem do charakteru restaurovaného objektu, je nutné vždy opatrně, s rozvahou a přitom důsledně provést záchrannou práci, zodpovědně posuzovat nutný rozsah restaurátorských zásahů a nažehlovat pouze ty obrazy, u nichž je to opravdu nezbytně nutné. Ostatní je lepší pouze vyrovnat a oživit kombinováním mírně zvýšeného tlaku a teploty, zpevnit barevnou vrstvu a novým plátnem zpevnit více namáhané okraje obrazu. Po ujasnění těchto zásad a po konzultaci s odborníkem je možné přistoupit k záchraně objektu.

Pro bližší představu problematiky rentoaláže byla vybrána olejomalba na plátně z depozitáře Jihočeského muzea. Obraz byl silně znečištěn prachovými depozity z líce i rubu. Soudržnost různorodých vrstev malby byla značně narušena, v ploše byla stará krakeláž, praskliny a hluboké trhliny. Obraz byl mnohokrát opravován, funkce starší rentoaláže byla výrazně oslabena. Malba byla celoplošně uvolněna a okraje obrazu potrhány. Po konzultaci s odborným pracovníkem a posouzení všech poškození bylo usouzeno, že rentoaláž je nezbytně nutná. Záměrem rentoaláže bylo rehabilitovat kvalitu malby a zajistit stabilitu materiálu, zvážit míru a rozsah odstranění pozdějších doplňků a obnovit výtvarnou stránku díla.

Nejprve byly mechanicky odstraněny prachové nečistoty z líce i rubu. Přednostně byly odstraněny záplaty ze zásahu v minulosti a provedena lokální fixace uvolněné malby. Po vyrovnání nejvýznamnějších deformací v místech proražení následovalo zajištění malby vysokým přelepem plátnem pomocí rentoaláže – po sejmutí z rámu byl obraz z rubu položen na nové lněné plátno natřené voskopryskyřičnou směsí a poté byl vložen mezi dvě fólie a položen na podtlakový stůl. Po dokonalém přilnutí k novému plátnu a vyplnění prasklin byl dočištěn povrch malby a bylo provedeno výtvarné scelení čárkovou napodobivou retuší v lokálním tónu a lazury retuší. Po dokončení retuší byl obraz napnut na původní rám a mírně zalakován.

Z uvedených informací lze tedy vysledovat snahu o celkovou minimalizaci prováděných zásahů a snahu o zachování největší možné míry autenticity restaurovaného díla. Podtlakový stůl přináší možnost nejšetrnější metody aplikace a velmi dobrý výsledný efekt. Je důležité dodržovat etiku konzervátora a restaurátora. Bez znalostí vhodných materiálů a technologií pro konzervaci dochází k množství zbytečných poškození děl.

Pavla Svobodová

Konzervace poštovní schránky

Konzervátorské oddělení Jihočeského muzea mělo zajímavou příležitost seznámit se a pracovat na sbírkovém předmětu jiného muzea. Jedná se o poštovní schránku z fondů Poštovního muzea v Praze.

Spolupráce s Poštovním muzeem v Praze vznikla již před třemi lety v rámci projektu poskytování konzervátorského servisu ostatním muzeím, která nemají vlastní specializovaná pracoviště. Pro naše oddělení to byl v mnoha ohledech krok do neznáma, a to jednak druhem předmětu, který se v našich sbírkách běžně nevyskytuje, jednak problematikou konzervátorského zásahu, kde jsme poprvé použili metodu jemného pískování na nedávno nainstalovaném otryskávacím zařízení nové generace.

Po převzetí předmětu od odborných pracovníků Poštovního muzea a sepsání předávacích protokolů byla schránka podrobena zevrubné prohlídce. Po vzájemné konzultaci a schválení návrhu postupů konzervace bylo vše podrobně zdokumentováno. Jednalo se o poštovní schránku typu „PARIS“, varianty „MARÍK“ (tuzemská výroba), inv. čísla 43/35 SCH 44, o rozměrech výška 71 cm x šířka 56 cm x hloubka 31 cm. Schránka byla zhotovena z ocelových plechů, pásů a profilů vzájemně snýtovaných a spojených šrouby, v části zahrdlení pro vhazování zásilek byl použit i spoj měkkou pájkou (cín). Celá schránka, jakož i její vnitřní části, byly původně natřeny barvou v několika vrstvách a barevných variantách (rakousko-uherské pošty, pošta ČSR).

Schránka měla zvláštní úpravu, a to nástavec, který procházel zdí a byl neoddělitelně spojen s tělem schránky tak, že umožňoval vhazování zásilek jen jedné instituce. Aby nedocházelo k používání schránky i z vnější strany budovy, byly její původní vhazovací otvory uzavřeny zašroubováním krytek.

Předmět byl celkově znečištěn, bylo patrné celkové mechanické opotřebení barevných ploch. Vnitřní části a mechanismy byly napadeny korozi v rozsahu 70 % povrchu, z toho 30 % korozi hloubkovou, která byla objevena i na vnější ploše předmětu, jako jsou místa spojů a části barevné plochy.

Zdokumentovaný předmět byl opatrně demontován s ohledem na stav předmětu a jeho části mechanicky očištěny za pomoci kartáčů a neutrálních saponátů.

Vnitřní plochy schránky byly jemně opískovány skelnou balotinou (mikrokuličky), povrch pasivován proti korozi tanátováním (taninum) a přetřen antikorozivním nátěrem. Mechanické části zámků byly odrezeny v lázni Chelatonu ($C_{10}H_{14}N_2Na_2O_8 \cdot 2H_2O$) za pomoci ultrazvuku, následně okartáčovány a konzervovány mikrokrytalickým voskem KRNB. Na vnějších částech schránky byly postupy náročnější vzhledem k barevné ploše. Podkorodované plochy barvy byly s pomocí šablon otryskány balotinou, pasivovány a vytmeleny, ve dvou případech byla použita tamponáž roztoku Chelaton-III. Po závěrečném očištění barevné plochy se provedla retuš akrylovými barvami, v části plochy byla nutná i plošná rekonstrukce (v původní barevnosti). V průběhu všech prací byla pořizována dokumentace. Schránka byla zkompletována a byla provedena závěrečná konzervace. Na závěr byla vyhotovena konzervátorská zpráva s kompletní dokumentací.

Při předání pracovníkům Poštovního muzea byla ještě zdůrazněna důležitost režimu v depozitářích a podmínky uložení předmětu. Jako součást ocenění naší práce bylo zjištěno, že se schránka stala součástí výstavy *Republika*, kterou uspořádalo ve svých prostorách Národní muzeum v Praze.

Jan Török a Pavla Svobodová

Oddělení programové a propagační

Programové a propagační oddělení působilo i v uplynulém roce 2008 jako subjekt, který zastřešoval zásadním způsobem tvůrčí, výrobní, realizační, provozní, komunikační, propagační a programovou stránku převážně většiny kulturních projektů muzea. Oddělení úzce spolupracovalo s dílčími subjekty – především garanty akcí, technickým úsekem muzea, webmasterem, ale také dodavateli různých doplňkových služeb – tvůrčími agenturami, tiskárnami, dobrovolnými aktivitami při muzeu, se školami, institucemi, informačními centry a v neposlední řadě i masmédií.

Výstavní činnost:

Na přípravu celoročního detailního plánu výstav, sestaveného na základě předem schválených výstavních listů, navazovala dílčí jednání k zajištění technické přípravy, výtvarně prostorové řešení expozic či krátkodobých výstav a následně vlastní realizace, dále propagace i zpřístupnění výstav a zajištění provozu pro návštěvníky muzea.

Prezentace muzea směrem k veřejnosti:

Základem pro lištěné výstupy muzea, ale také pro internetové prezentace, byl jednotný vizuální styl jako jeden z prostředků zvýšení účinnosti a kvality muzejní propagace. Z nejdůležitějších médií z oblasti tisku, rozhlasu a televize byl v loňském roce častěji využíván i direct mailing. Kromě hromadných sdělovacích prostředků, rámcových měsíčních programů, plakátů, letáků a pozvánek byla k propagaci používána i další média – propagační vitríny, veletrhy a billboardy.

Produkci propagačních prostředků do formátu A3 zajišťovalo muzeum převážně z vlastních zdrojů, včetně grafické přípravy. Distribuce materiálů, kromě rozesílání klasickou či elektronickou poštou, byla pak zajišťována ve spolupráci s OK Jihočeského kraje, OŠ Jihočeského kraje, Jihočeskou centrálou cestovního ruchu, Městským informačním centrem, Mapcentrem a Centrem ekologické a globální výchovy Cassiopeia.

Vystoupení šermířů na muzejní noci.

Propagační akce a zpětná vazba:

Public relations se řídí etickým kodexem a kromě poskytování aktuálních informací veřejnosti o své činnosti zároveň vytváříme prostor pro získávání názoru návštěvníků. Ověřování zpětné vazby se dařilo zejména při pořádání přednášek, besed, seminářů či doprovodných programů k výstavám, kde významnou roli sehrály workshopy.

Z propagačních akcí dále uvedu kupř. již tradičně pořádané dny otevřených dveří v rámci Mezinárodního dne muzeí, 4. muzejní noc v areálu tvrze Žumberk uskutečněnou v rámci Festivalu muzejních nocí,

vyhlášeného Asociací muzeí a galerií, nebo Dny evropského dědictví (EHD – European Heritage Days). Ke Dnům EHD 2008, jejichž národní zahájení se uskutečnilo v Českých Budějovicích, muzeum mimo komentovaných prohlídek přispělo výstavou Koněspřežní železnice po obou stranách hranice (na nádvoří českobudějovické radnice) a uspořádáním vycházek historickým jádrem jihočeské metropole. Muzeum se také připojilo několika aktivitami k prvnímu jihočeskému Veletrhu turistických zážitků.

Jaroslava Landová

I. ročník Mezinárodního dřevosochařského sympozia v Žumberku

Ve dnech 25. 8.–6. 9. 2008 proběhl v Žumberku I. ročník Mezinárodního dřevosochařského sympozia. Pořadatelství této záslužné akce se ujal Krajský úřad Jihočeského kraje spolu s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích a sochařem a řezbářem Jaroslavem Bunckem. Konkrétním místem tohoto setkání umělců zejména z východní Evropy, ale i z České republiky, Rakouska či Itálie, se stalo prostranství vně hradební zdi mezi baštami „B“ a „C“. K navezení a deponování velkého množství dubových kmenů došlo již na konci května, poněvadž se předpokládá opakování tohoto setkání i v dalších letech. Původně se uvažovalo o konání na místě bývalého hřbitova v zahradě pod kostelem, nakonec ale zvítězila varianta bez náročného přesouvání dřeva přes hradební zeď a se souhlasem obce Žárů byl využit výše zmiňovaný obecní pozemek.

Toto sympozium volně navázalo na obdobnou akci v roce 2006, uskutečněnou v nedalekých Nových Hradech. Z větší části se ho účastnili i stejní lidé. Tehdy dokonce i s velkým zájmem a ohlasem v rámci kulturního programu absolvovali prohlídku naší národopisné expozice lidového malovaného nábytku. Po uplynutí dvou let se tedy někteří z nich takřka již vrátili na místo činu... Z minulosti se již dobře znali a vytvořili zde bezvadnou partu.

Slavnostní zahájení sympozia v pondělí 25. 8. 2008 proběhlo mj. i za účasti hejtmana Jihočeského kraje RNDr. Jana Zahradníka, jeho 1. náměstka a radního Ing. Robina Schinka a přítomen byl i radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Ing. František Štangl. Dále pak i ředitel Jihočeského muzea Mgr. Pavel Šafr, starosta obce Žárů Ing. Miloš Pecháček a spousta dalších hostů. Kromě vedoucích pracovníků příslušného odboru Krajského úřadu se zde v průběhu této akce objevil i ředitel Krajského úřadu JUDr. Luboš Průša. Po celou dobu trvání sympoziem přitahovalo i značnou pozornost novinářů. Zmínky o něm se objevily nejen v novinách, ale i v televizním a rozhlasovém zpravodajství.

Řeky, prameny – tajemství přírody. To bylo hlavním tématem celé akce. Po úvodní hrubé práci za řevu motorových pil postupně docházelo i ke klasické řezbářské činnosti za pomoci dláta a z hmoty dubové kulatiny se pomalu a jistě rodil duch povětšinou kvalitního uměleckého díla. Některé motivy na sochách, zejména zvířata, pak mohly rovnou obživnout... Projevila se tu jednak různá materiálová vybavenost jednotlivých účastníků spolu s více či méně bohémským přístupem k věci, ale také svěbytné národní tradice a kulturní kořeny. U Itala bylo možno spatřit vliv proslulé renesance, Rakušanova víla dala vzpomenout na barokní figury, Litevci čerpali z odkazů matky přírody, Lotyš se Slovákem zapojili prvky lidového, až naivního umění a kupodivu v případě jednoho z Čechů došlo i na abstrakci. Zde ale bylo patrné, že tento sochař má spíše zkušenost s kovem a kamenem než se dřevem...

Během necelých čtrnácti dnů se tu rovněž vystřídala početná obec diváků z řad nejširší možné veřejnosti z blízkého i dalekého okolí. Celkový počet návštěvníků byl odhadnut na cca 3 200 osob.

Výsledkem snažení umělců pak bylo celkem 9 soch, z nichž dvě od Litevců Arunase Sniečkuse a Algimantase Sakalauskase s názvy „Anděl pro živou vodu“ a „Jaro“ našly na konci září a v polovině října 2008 své uplatnění při vstupu do areálu tvrze ve směru od návsi. Zbytek pak byl deponován do krajské metropole. Zde došlo v polovině prosince k nainstalování čtyř soch v ulici Generála Ludvíka Svobody, na místě okolo parkoviště za budovou Krajského úřadu, která se nachází v ulici Boženy Němcové. Další socha pak stojí před Hoslovickým mlýnem a konečně zbývající dvě byly umístěny do dvora hlavní budovy Krajského úřadu v ulici U Zimního stadionu.

Roman Josefík

Seznam, národnost a název díla jednotlivých účastníků sympózia:

Roberto Merotto (Itálie) – Ochránce
Arunas Snieckus (Litva) – Anděl pro živou vodu
Aiwars Students (Lotyšsko) – Lesní matka a její děti
Rudolf Schinnerl (Rakousko) – Vodní víla
Arpad Matl (Ukrajina) – Vlny, gejzír
Radek Buncko (ČR) – Země, voda, měsíc
Pavol Lofaj (Slovensko) - Studánka-pramen
Zdeněk Chmelař (ČR) – Strážce
Algimantas Sakalauskas (Litva) – Jaro

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2008

I. ROZPOČET

Schválený rozpočet na rok 2008 byl tvořen objemem vlastních tržeb ve výši 2 600 tis. Kč a příspěvkem na provoz od zřizovatele ve výši 29 043 tis. Kč. Při nulovém hospodářském výsledku činily rozpočtované celkové náklady 31 643 tis. Kč.

Během roku byl tento rozpočet posílen o dotace z MK ČR na dva programy v oblasti lidové kultury ve výši 175 tis. Kč a od GA ČR na grantový projekt Keltové a Germáni v 1. stol. př. Kr. v Čechách a ve střední Evropě jsme pro rok 2008 obdrželi částku 114 tis. Kč. Tento grant je rozvržen na tři roky, tj. do roku 2009. Na dofinancování výstavy Šumava Karla Klostermanna – příběh šumavské podmalby jsme z MK ČR obdrželi částku 300 tis. Kč na financování velkoplošných fotografií.

Z programu ISO/D jsme získali dotaci na dovybavení depozitářů v objektu L. B. Schneidera, a to na nákup krabic na uložení botanických a mykologických sbírek a na nákup kovových skříní na uložení sbírkového fondu keramiky a porcelánu, celkem v částce 250 tis. Kč.

Náklady na granty LK a ISO byly dofinancovány z prostředků JČK. V roce 2008 byl proplacen program INTERREG III A, který byl ukončen k 31. 12. 2007. Z EU jsme tudíž získali neinvestiční prostředky ve výši 844 tis. Kč a investiční prostředky ve výši 748 tis. Kč.

II. VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ

Celkové hospodaření JČM bylo v roce 2008 ovlivněno realizací výstavy Šumava Karla Klostermanna – Příběh šumavské podmalby. Zřizovatel na kofinancování této výstavy zaslal částku 1 180 tis. Kč a na předfinancování pro rok 2008 částku 5 412 tis. Kč neinvestičních a 833 tis. Kč investičních prostředků.

Celkové výnosy byly za rok 2008 splněny a překročeny o 26,12 %. Vlastní tržby byly překročeny o 976 tis. Kč, tj. plnění na 137,54 %. Na tomto plnění se podílely jednotlivé položky tržeb takto:

– tržby za vstupné	plnění na 92,55 %
– tržby za publikace	na 177,00 %
– tržby za záchranné archeologické výzkumy	na 79,54 %
– tržby za nájemné	na 71,00 %
– tržby za konzervátorské služby	na 57 %
– tržby za služby z reklam	na 100 %
– tržby za nápoje z automatu a ostatní tržby	na 150 %

Nenaplnění tržeb na vstupné ovlivnila výstava Šumava Karla Klostermanna, na kterou je vstupné zdarma.

Celkové náklady byly překročeny o 9 042 tis. Kč, tj. čerpání na 125,32 %. Překročení bylo ovlivněno realizací výstavy Šumava Karla Klostermanna, a to především u položky spotřeba materiálu o 2 403 tis. Kč a u služeb o 6 852 tis. Kč. Náklady na platy zaměstnanců byly vyčerpány do výše rozpočtu, zvýšení bylo pouze o grantové položky. Ostatní osobní náklady na běžný provoz nebyly dočerpány o 31 tis. Kč, náklady na grantové položky byly vyčerpány. Náklady na spotřebu energií byly čerpány na 98,61 %. Nebyly dočerpány náklady na opravy a udržování – čerpání na 68,36 %.

Porovnáním výnosů a nákladů byl vytvořen zisk ve výši 199 tis. Kč.

Počet zaměstnanců 56 byl překročen o 1 zaměstnanec, a to o průvodce pro výstavu Šumava Karla Klostermanna.

Na restaurování sbírkových předmětů bylo celkem vynaloženo 620 720,- Kč. V tom restaurování:

– psací stůl pozdní biedemeier	70 000,- Kč
– 7 kusů spolkových stuh	50 000,- Kč
– 2 kusy cechovních truhliček	70 000,- Kč
– 4 kusy podmaleb	47 820,- Kč
– kniha a grafické listy	70 000,- Kč

Restaurování pro výstavu Šumava Karla Klostermanna:

– komoda třízásuvková	80 000,- Kč
– skříň prosklená	70 000,- Kč
– šaty z černého hedvábí	73 000,- Kč
– truhla lidová, malovaná	89 900,- Kč

Na doplnění sbírkového fondu bylo v roce 2008 vykoupeno celkem za 198 929,- Kč sbírkových předmětů, např. jídelní servis, obraz, pohlednice, nápojová souprava, váza, hodiny, fajfka, kabelka, kara-fa, psací souprava, soubor oděvů, odznaky, mince, medaile, vltaviny, botanická sbírka a malovaná truhla.

Odborná literatura byla nakoupena celkem za 110 288,- Kč a noviny a časopisy za 35 015,- Kč.

Celkové náklady na publikační činnost činily 762 tis. Kč. Byla vydávána pravidelná periodika Výběr, Sborník PŘV, JSH a AVJČ, celkovým nákladem 217 tis. Kč. Dále byly vydány sborníky Hrdinství, Archeologické výzkumy jižních Čech – Supplementum 5, a publikace Český kráter, Nadějný začátek se smutným koncem a Medaile Českobudějovicka. Uvedené publikace byly vydány za přispění hlavního partnera JČM JETE Temelín. Tento partner přispěl částkou 300 tis. Kč v rámci reklamní činnosti.

Na opravy a údržbu bylo v roce 2008 vynaloženo celkem 1 087 tis. Kč, z toho na opravy budov 601 tis. Kč a na opravy strojů a zařízení 486 tis. Kč.

Opravy budov:

– sklepy v objektu Fr. Šrámka	479 tis. Kč
– údržba L.B. Schneidera	65 tis. Kč
– domek Koněspřežky (zednické práce, malování)	12 tis. Kč
– opravy na tvrzi Žumberk	40 tis. Kč
– objekt Dívčí Kámen	5 tis. Kč

Z údržby strojů a zařízení bylo vynaloženo 486 tis. Kč, z toho:

– na opravy automobilů	82 tis. Kč
– na revize celkem	81 tis. Kč
– ostatní opravy strojů, PC, kopírek, výtahů atd.	323 tis. Kč

Čerpání prostředků z dotace ze SR – ISO za rok 2008:

Program ISO/D (preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí) – zde jsme obdrželi dotaci v částce 250 tis. Kč, z toho:

- na nákup krabic pro botanický a mykologický herbář za 50 tis. Kč, JČM doplatilo 51 tis. Kč
- na nákup kovových skříní do depozitáře sbírkového fondu keramiky a porcelánu dotaci 200 tis. Kč, JČM doplatilo 631 tis. Kč.

Jako spoluřešitelé jsme se zúčastnili grantového projektu Keltové a Germáni v 1. stol. př. Kr. v Čechách a ve střední Evropě. Grant od GA ČR je na tři roky. Pro rok 2008 JČM obdrželo provozní částku 114 tis. Kč, která byla vyčerpána na daný projekt. Spoluřešitelem uvedeného projektu za JČM je PhDr. Petr Zavřel.

Z programu na podporu tradiční lidové kultury pro rok 2008 byly MK ČR poskytnuty dvě dotace na projekty:

- Jihočeský rok: celkové náklady činily 87 047 Kč, z toho dotace 45 tis. Kč
- Obyčejové tradice: celkové náklady činily 195 224 Kč, z toho dotace 130 tis. Kč.

Uvedené dotace byly vyčerpány ke stanoveným účelům a v souladu s podmínkami pro přidělení dotace.

Z prostředků JČK jsme získali dotaci na Výstavu hub v částce 10 tis. Kč, grant byl vyčerpán ke stanovenému účelu.

Jihočeské muzeum uspořádalo v roce 2008 celkem 21 výstav, z toho 20 výstav základních a 1 výstavu putovní. Celkové náklady vynaložené na realizaci výstav a expozic činily 402 487 Kč.

Celkový počet návštěvníků ve výstavách a expozicích byl 50 805 osob, z toho ve školních výpravách 14 216 osob.

III. INVESTIČNÍ ČINNOST ZA ROK 2008

V prvním pololetí 2008 byla dokončena celková rekonstrukce depozitářů v objektu L. B. Schneidera, a to 2. etapa nákladem 20 585 tis. Kč.

Celkové náklady na rekonstrukci a modernizaci depozitářů, která probíhala od roku 2004 do roku 2008, činily 37 289 tis. Kč, z toho:

– náklady na opravy a údržbu	3 728 tis. Kč
– vybavení depozitářů celkem	4 860 tis. Kč
– malování a úklidové práce	138 tis. Kč
Celkem:	46 015 tis. Kč

Z investiční dotace od zřizovatele ve výši 2 247 tis. Kč byly profinancovány dokončovací práce v objektu L. B. Schneidera a dále byla financována rekonstrukce sklepů v objektu F. Šrámka.

Z investičního fondu JČM byl uhrazen dodatek projektu na rekonstrukci hlavní budovy muzea v částce 50 tis. Kč a dále dofinancovány investice pro výstavu Šumava Karla Klostermanna ve výši 158 tis. Kč.

Náklady a financování výstavy Šumava Karla Klostermanna – Příběh šumavské podmalby:

Tento projekt byl realizován celkovými náklady 12 810 tis. Kč. Předfinancování a kofinancování zajistil Jihočeský kraj. Také byla získána dotace z MK ČR. Celkem:

– Jihočeský kraj – kofinancování celkem	1 180 tis. Kč
– Jihočeský kraj – předfinancování r. 2008 (833 tis. Kč invest./5 412 tis. Kč neinvest.)	6 245 tis. Kč
– Jihočeský kraj – provozní příspěvek	2 500 tis. Kč
– MK ČR – dotace	300 tis. Kč
– Jihočeské muzeum celkem (158 tis. Kč invest./2 427 tis. Kč neinvest.)	2 585 tis. Kč

Výstavní projekt bude pokračovat ještě v dalších letech.

IV. PLNĚNÍ ROZPOČTU ZA ROK 2008 (v tis. Kč)

Položka	rozpočet	skutečnost	rozdíl	% plnění
Tržby:				
vstupné	550	509	-41	92,55
publikace	200	354	+154	177,00
ZAV	1300	1034	-266	79,54
nájemné	100	71	-29	71,00
konzervátorské služby	100	57	-43	57,00
tržby z reklam	300	300	0	100,00
tržby za nápoje	25	28	+3	112,00
tržby za ostatní služby	25	47	+22	188,00
úroky	0	2	+2	
ostatní výnosy vč. aktivace	0	1174	+1174	
Vlastní tržby celkem	2600	3576	+976	137,54
dotace ze SR	0	839	+839	0
granty a příspěvky z EU	0	844	+844	0
příspěvky na provoz + granty	33043	33043	0	100,00
jednorázové přisp.obcí, ost.	0	58	+58	
Jihočeský kraj – kofin. výstavy Šumava	0	1180	+1180	
Jihočeský kraj – předfin. výst. Šumava	5412	+5412		
Výnosy celkem	35643	44952	+9309	126,12
Náklady				
spotřeba materiálu	2942	5345	+2403	181,68
prodané zboží	200	408	+208	204,00
spotř. potravin – reprefond	25	25	0	100,00
spotřeba energií	1800	1775	-25	98,61
opravy a udržování	1590	1087	-503	68,36
restaurování sbírk. předmětů	590	621	+31	105,25
cestovné	200	200	0	100,00
ostatní služby	6785	13637	+6852	200,99
v tom: nákup sbírk. předmětů	266	200	-66	75,19
mzdové náklady + granty	13294+67	13821	+460	103,44
v tom: platy zaměstnanců	12974+12	12974+12	0	100,00
OON	320+55	289+55	-31	91,73
platy + OON výst. Šumava	0	491	+491	
zák. SP + ZP	4653	4688	+35	100,75
zák. sociál. Náklady	259	259	0	100,00
daně a poplatky	0	4	+4	
jiné ostatní náklady	700	677	-23	96,71
odpisy DM	2600	2205	-395	84,81
Náklady celkem	35643+67	44752	+9042	125,32

Hospodářský výsledek	0	+199		
Počet zaměstnanců	56	57	+1	101,78
Průměrný měsíční plat (bez výstavy Šumava)	19307	19307	0	100,00
Dotace na invest. od zřizov.	2247	2247	0	100,00
Jihočeský kraj – předfin. výst. Šumava	0	833	+833	
Použití investičního fondu	1800	208	-1592	11,56

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2008

Muzeum je organizačně členěno na 9 samostatných oddělení, jejichž vedoucí jsou přímo podřízeni řediteli.

Oborové složení a personální obsazení jednotlivých oddělení v roce 2008

1. Sekretariát ředitele

Mgr. Pavel Šafr	ředitel muzea
PhDr. Marta Zavřelová	zástupkyně ředitele
Helena Bürgerová	sekretariát, personální agenda
PhDr. et Mgr. Marcela Macková	lidová kultura
Bc. Pavla Šmídová	centrální evidence sbírek (CES)
Jindřiška Šimánková	referentka pro evidenci sbírek
Martin Dvořák	operátor počítače

2. Oddělení společenských věd

PhDr. Jiří Petráš	vedoucí oddělení, historik nejnovějších dějin
PhDr. František Krejča	etnograf
Mgr. Leoš Nikrmajer	historik novějších dějin
PhDr. Nora Jelínková	historička umění
Mgr. Eva Sklenářová	numizmatička
Irena Tauerová	správkyně etnografických sbírek
Bc. Petra Prokopcová	kurátorka sbírek divadelního a hudebního archivu (MD)
Bc. Markéta Landová	správkyně uměleckoprůmyslových sbírek (MD)
Pavla Svobodová	konzervátorka
Lenka Němcová	dokumentátorka (do 1. 9. 2008), správkyně uměleckoprůmyslových sbírek
Jan Török	konzervátor
Karel Zámek	konzervátor

3. Oddělení přírodních věd

RNDr. Petr Bürger	vedoucí oddělení, zoolog
RNDr. Petr Rajlich, CSc.	geolog
Mgr. Zdeněk Kletečka	entomolog
Mgr. Miroslav Beran	mykolog
Ing. Martin Lepší	botanik
Eleonora Krotká	preparátorka

4. Archeologické oddělení

PhDr. Petr Zavřel	vedoucí oddělení, archeolog
Mgr. Zuzana Thomová	archeolog
Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.	archeolog
Ladislav Bílý	terénní technik, dokumentátor
Dis. Karel Vávra	terénní technik, dokumentátor
Tomáš Kolegar	terénní technik, dokumentátor
Leona Töröková	konzervátorka keramiky

Marie Vojtová

administrativa, knihovna, archiv

5. Knihovna

Mgr. Helena Stejskalová

vedoucí oddělení, kurátorka historických knižních sbírek

Dagmar Fraňková

knihovnice

Jana Klimešová

knihovnice

Helena Jakešová

fotografka

6. Programové a propagační oddělení

PhDr. Jaroslava Landová

vedoucí oddělení

Kamila Koubová

aranžérka, výtvarnice

Vlasta Bícová

provoz vrátnice

Blanka Irová

provoz vrátnice

Martin Bach

průvodce

Vlasta Bednářková

průvodkyně

Barešová Barešová

průvodkyně

Johana Bürgerová

průvodkyně

Jitka Došková

průvodkyně (7. 1.–30. 6. 2008)

Barbora Dubská

průvodkyně (od 26. 9. 2008)

Anna Heřmanová

průvodkyně (22. 10.–31. 12. 2008)

Anna Hovorková

průvodkyně (od 27. 9. 2008)

Ing. Zdena Chmelová

průvodkyně (od 26. 9. 2008)

Eliška Chrastinová

průvodkyně (27. 9. 2008)

Nikola Klimešová

průvodkyně (1. 8.–30. 9. 2008)

Ludmila Kojanová

průvodkyně

Ivana Krysová

průvodkyně (od 26. 9. 2008)

Miloslav Kocmich

průvodce (od 1. 10. 2008)

Lenka Němcová

průvodkyně (od 1. 10. 2008)

Ing. Vlastislav Márovec

průvodce (od 26. 9. 2008)

Josef Placer

průvodce

Marie Špurná

průvodkyně

Tereza Töröková

průvodkyně (od 26. 9. 2008)

Miluše Wágnerová

průvodkyně (3. 7.–30. 9. 2008)

7. Ekonomické oddělení

Ing. Ludmila Kotásková

vedoucí oddělení, ekonomka

Ludmila Pouzarová

mzdová účetní

Stanislava Hálová

materiálová účetní

8. Provozně technické oddělení

Ing. Jiří Popadinec

vedoucí oddělení

Dušan Ambrož

údržbář, truhlář

Václav Ciml

údržbář, řidič

Vojtěch Krnínský

údržbář, elektrikář

Jiří Císař

údržbář, zámečnick (od 5. 3. 2008)

Luděk Švec

údržbář, truhlář (do 8. 7. 2008)

Anna Popelová

úklid

Hana Křelinová

úklid

Jitka Šimková
Jana Šteflová

úklid
úklid (od 4. 9. 2008)

9. Tvrz Žumberk

Roman Josefík
František Pesinger
Markéta Bláhová
Dana Petrová
Tomáš Petr
Antonie Josefíková

vedoucí pobočky
průvodce
průvodkyně (1. 7.–31. 8. 2008)
průvodkyně (5. 4.–5. 10. 2008)
průvodce (1. 7.–31. 8. 2008)
úklid (17. 3.–14. 11. 2008)

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST CELKEM	Počet akcí	Počet návštěvníků
Expozice	5	17 050
Výstavy	21	33 755
z toho zdarma		23 475
Exponát měsíce	6	*
Přednášky	74	3 250
Vycházky	19	682
Spolupráce se školami	21	510
Ostatní akce	98	6 417
Celkem:	244	61 664

* umístěn při vstupu do muzea – návštěvnost nevidována

Návštěvnost expozic a výstav podle objektů:

Jihočeské muzeum, Dukelská 1	37 353
z toho: expozice	3 591
výstavy	33 755
Tvrz Žumberk	9 156
z toho: bašty	192
Muzeum Koněpřežky	4 296
CELKEM návštěvníků expozic a výstav	50 805

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1 I. stupeň evidence (CES) – rok 2008

Fond	Počet přir. čísel	Počet ks (celkem)	Sběr ks	Koupě ks	Dar ks	Vlastní činnost	Staré fondy	Převod ks
Archeologie	39	10 670	10 557	–	113	–	–	–
Umělecký průmysl	35	493	223	242	25	–	3	–
Národopis	10	154	–	154	–	–	–	–
Numismatika	8	12	4	2	6	–	–	–
Současnost	7	69	–	69	–	–	–	–
Kapitalismus	93	341	44	50	136	–	111	–
Fototéka	–	–	–	–	–	–	–	–
Botanika	4	1 575	4	1 571	–	–	–	–
Entomologie	–	–	–	–	–	–	–	–
Mykologie	–	–	–	–	–	–	–	–
Geologie	4	162	–	161	1	–	–	–
Zoologie	–	–	–	–	–	–	–	–
Knižní sbírky	–	–	–	–	–	–	–	–
Grafické listy	–	–	–	–	–	–	–	–
Výtvarné umění	1	1	–	–	1	–	–	–
Dívaldejší archiv	1	220	–	220	–	–	–	–
Vojenské sbírky	1	1	–	1	–	–	–	–
Celkem	203	13 698	10 832	2 470	282	–	114	–

PŘÍLOHA 2

II. stupeň evidence (CES) – rok 2008

Fond	Inv. čísla	Počet kusů	Počet přír. čísel
Numismatika	–	–	–
Kapitalismus	690	2 451	307
Socialismus	371	518	149
Botanika	4	4	1
Entomologie	–	–	–
Mykologie	1 350	1 350	7
Geologie	12	16	5
Zoologie	1	1	1
Fototéka – Filmotéka	–	–	–
Umělecký průmysl (doplnění inv. řady)	365 (1 460)	383	4
Národopis	141	190	6
Rukopisy	–	–	–
Grafika	–	–	–
Literární archiv	–	–	–
Písňe a modlitby	–	–	–
Div. a hud. archiv	131	7 442	35
Archeologie	–	–	–
Výtvarné umění	–	–	–
Vojenské sbírky	–	–	–
Celkem:	4 525	12 355	515

PŘÍLOHA 3

Vyřazené sbírkové předměty (CES) – rok 2008

Podsírka	Počet položek
Mykologická	13
Geologická	673
Celkem:	686

PŘÍLOHA 4

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice

tel.: 387 929 311

stálá expozice

příroda jižních Čech, horniny, nerosty, houby jižních Čech,
pravěk a středověk, uměleckohistorické sbírky, umělecké kovářství a zámečnictví,
lidová kultura jižních Čech

tematické výstavy

otevřeno: úterý – neděle, svátky: 9–12.30 a 13–17.30 hodin

Muzeum Koněspřežky, Mánesova 10, České Budějovice

tel.: 386 354 820

stálá expozice

památky koněspřežní železnice na území města
národní kulturní památka v Českých Budějovicích
uzavřeno z důvodu úprav přilehlé komunikace

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

tel.: 386 362 124

stálá expozice

Lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze,
Úředník rožmberský v baště "C",

Lapidárium Jihočeského muzea v baštách "A" a "B"

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky: 9–17 hodin
květen, červen a září: úterý – neděle, svátky: 9–17 hodin
červenec a srpen: úterý – neděle, svátky: 9–18 hodin

Obsah:

Sbírkatvorná činnost	4
Péče o sbírky	6
Kulturně osvětová činnost	11
Dokumentační a vědeckovýzkumná činnost	15
Ediční a publikační činnost	19
Odborná spolupráce	27
Zájmová a vlastivědná činnost	29
Zahraniční styky	32
Další vzdělávání	34
Další aktivity, konference a semináře	35
Výstavy připravené a zahájené v roce 2008	37
Významné návštěvy v roce 2008	42
Sponzoři a partneři muzea	43
Z činnosti jednotlivých oddělení muzea	44
Rozpočet a výsledky hospodaření za rok 2008	71
Struktura a stav pracovníků v roce 2008	76
Statistika návštěvnosti	79
Přílohy	80

V nových prostorách bašty C na Žumberské tvrzi vznikla nová expozice Úředník rožmberský.

Tanečnice ze souboru historických tanců Campanello vyzvaly i hejtmana RNDr. Jana Zahradníka.

Tradiční velikonoční výstavu měly možnost navštívit i osoby tělesně postižené.

Přešovice (okr. Strakonice), Výzkum zahloubené pece z doby římské.

Detail poškozeného obrazu před...

...a po konzervaci.

Ukázka restaurátorské metody rentoaláž s využitím možnosti podtlakového stolu. Druhý zleva ředitel Jihočeského muzea v Českých Budějovicích Mgr. Pavel Šafr.

Černé hyalitové sklo ze skláren v Jiřikově Údolí na Novohradsku, 1. třetina 19. století (z výstavy Šumava Karla Klostermanna).

Nahlédněte do tajemného lesa (z výstavy Šumava Karla Klostermanna).

Hejtmán RNDr. Jan Zahradník při prohlídce moderních depozitářů v novém objektu muzea v ulici L. B. Schneidera.

Dne 26. 5. 2008 byla slavnostně otevřena nová budova Jihočeského muzea v ulici L. B. Schneidera. Na snímku vlevo hejtmán Jihočeského kraje RNDr. Jan Zahradník a vpravo ředitel Jihočeského muzea v Českých Budějovicích Mgr. Pavel Šafr.

V průběhu konání Mezinárodního dřevosochařského symposia mohli návštěvníci tvrze Žumberk pozorovat přeměnu dubové kulatiny v sochu.

Startu 10. ročníku cyklistického memoriálu Josefa Švejka se zúčastnil i Richard Hašek, vnuk Jaroslava Haška (vpravo).

Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2008

Vydalo: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 2009

Sestavila: Marta Zavřelová, Helena Stejskalová

Fotografie: Helena Jakešová, Petr Zavřel, Ondřej Chvojka, Ladislav Bílý,
Leona Töröková, Petr Lepší, Tomáš Papoušek

Tisk: Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r.o.

Náklad: 150 kusů

ISBN: 978-80-86260-99-0